

The Project Gutenberg eBook of Näkymätön mies, by H. G. Wells

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Näkymätön mies

Author: H. G. Wells

Translator: Aino Tuomikoski

Release date: August 20, 2014 [EBook #46638]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK NÄKYMÄTÖN MIES ***

Produced by Juha Kiuru

NÄKYMÄTÖN MIES

Kirj.

H. G. Wells

Suomentanut englanninkielestä (The Invisible Man) Aino Tuomikoski.

Arvi A. Karisto Oy, Hämeenlinna, 1922.

SISÄLLYS:

1. Vieraan miehen saapuminen.
- II. Teddy Henfreyn ensi vaikutelmat.
- III. Tuhat yksi pulloa.
- IV. Cuss haastattelee vierasta.

- V. Murtovarkaus pappilassa.
- VI. Huonekalut hulluina.
- VII. Vieraan paljastuminen.
- VIII. Menomatalla.
- IX. Thomas Marvel.
- X. Marvelin käynti Ipingissä.
- XI. "Vaunuissa ja Hevosissa"
- XII. Näkymätön Mies menettää malttinsa.
- XIII. Marvel pohtii alistumistaan.
- XIV. Port Stowessa.
- XV. Juokseva mies.
- XVI. "Hauskojen Kriketinpelaajien" ravintolassa.
- XVII. Tohtori Kempin vieras.
- XVIII. Näkymätön Mies nukkuu.
- XIX. Vähän alkeisperusteita.
- XX. Portland-kadun varrella.
- XXI. Oxford-kadulla.
- XXII. Tavaravarastossa.
- XXIII. Drury-kujalla.
- XXIV. Epäonnistunut suunnitelma.
- XXV. Näkymättömän miehen takaa-ajo.
- XXVI. Wicksteedin murha.
- XXVII. Kempin talon piiritys.
- XXVIII. Vainooja vainottavana.
Loppuhuomautus.

ENSIMMÄINEN LUKU

Vieraan miehen saapuminen

Vieras mies tuli helmikuun lopussa talvisena päivänä, purevan tuulen pyryttäessä talven viimeistä lumisadetta, marssien nummea pitkin Bramblehurstin rautatieasemalta, pieni musta matkalaukku paksukintaisessa kädessään. Hän oli verhoutunut huppuun päästä jalkoihin asti, ja hänen pehmeän huopahattunsa reuna peitti joka tuuman hänen kasvoistaan, paitsi kiiltävää nenänpäätä. Lunta oli kasaantunut hänen hartioilleen ja rinnalleen, ja samaten se lisäsi hänen kantamaansa taakkaa valkealla harjalla. Hän meni hoiperrellen sisälle "Vaunuja ja hevosia" nimiseen majataloon paremminkin kuolleena kuin elävänä ja paiskasi matkalaukkunsa lattialle.

"Tulta", huusi hän, "ihmisrakkauten nimessä! Huone ja tulta!"

Hän tömisteli jalkojaan, pudisti lunta vaatteistaan tarjoiluhuoneessa ja seurasi sitten rouva Hallia tämän vierashuoneeseen sopiakseen lähemmin asiasta. Sen enempää esittelemättä itseään ja heitettyään pari kultarahaa pöydälle hän asettui majataloon asumaan.

Rouva Hall sytytti tulta ja jätti hänet yksin, mennen omakätisesti valmistamaan hänelle ateriala. Sellainen vieras, joka jäi Ipingiin talvisaikana, oli ennenkuulumaton onnensattuma, puhumattakaan siitä, että tämä tulokas ei ollut kitsastelija. Emäntä päättikin osoittautua hyvän onnensa arvoiseksi.

Niin pian kuin liikkiön paistaminen oli saatu hyvälle alulle ja Millie, vähäverinen palvelijatar, hiukan elvytyksi muutamien näppärästi valittujen halveksivien sanojen voimalla, vei rouva Hall pöytäliinan, lautaset ja lasit vierashuoneeseen ja alkoi järjestellä pöytää erinomaisen komeaksi. Vaikka tuli paloikin vireästi, huomasi hän hämmästyksensä vieraan yhä seisovan hattu päässä ja päällystakki yllään selin häneen tuijottamassa ikkunasta, kuinka lunta tuprutti pihalle.

Hän piti kintailla verhottuja käsiään ristissä selkensä takana ja näytti vaipuneen ajatuksiin. Rouva Hall huomasi hänen hartioilleen sataneen lumen sulavan ja valuvan matolle.

"Saanko ottaa hattunne ja takinne, herra", sanoi hän, "ja viedä ne keittiöön kunnollisesti kuivamaan?"

"Ette", vastasi vieras kääntymättä.

Emäntä ei ollut varma siitä, oliko kuullut oikein, ja aikoi uudistaa kysymyksensä.

Silloin vieras käänsi päätään ja katsahti häneen olkansa yli. "Pidän ne mielummin ylläni", virkkoi hän painokkaasti. Rouva Hall huomasi hänellä olevan suuret siniset silmälasit, joihin tuli valoa sivultakin, ja tuuhean poskiparran, joka ulottui takin kauluksen yli ja peitti kokonaan hänen poskensa ja kasvonsa.

"Hyvä on, herra", vastasi emäntä. "Niinkuin haluatte. Hetkisen kuluttua huone lämpenee."

Vieras ei vastannut mitään, vaan oli taas kääntänyt kasvonsa pois päin. Rouva Hall, joka huomasi keskusteluyritystensä sattuneen sopimattomaan aikaan, pani loput pöytäkalut nopeasti paikoilleen ja pujahti ulos huoneesta. Palatessaan hän näki vieraan yhä seisovan entisellä paikallaan kuin kivipatsaana, selkä kumarassa, kaulus ylös käännettynä ja vettä tippuva hatunreuna taivutettuna alas, niin että se peitti hänen kasvonsa ja korvansa. Emäntä lasi munat ja sianlihan pöydälle jokseenkin pontevasti ja paremminkin huusi kuin sanoi:

"Aamiaisenne on valmis, herra."

"Kiitos", vastasi vieras heti eikä liikahtanutkaan, ennenkuin rouva Hall sulki oven. Sitten hän käännähti ja astui pöydän luo jokseenkin kiivaasti.

Menessään tarjoilupöydän takaa keittiöön rouva Hall kuuli äänen, joka toistui säännöllisten väliaikojen kuluttua: sirk, sirk, sirk; sen sai aikaan lusikka, jota kierrettiin nopeasti vadissa. "Voi sitä tyttöä!" mutisi hän. "Sepä se, unohdin koko asian. Tuolla lailla hän vitkastelee!" Samalla kun hän itse lopetti sinapin valmistamisen, antoi hän Millielle muutamia pistoksia äärettömästä hitaudesta. Hän oli paistanut sianlihan ja keittänyt munat, itse kattanut pöydän ja tehnyt kaiken muun, jolla välin Millie (auttaja, mukamas!) oli vain nahjustellut sinapin valmistamisessa. Ja nyt oli tullut uusi vieras, jonka toivottiin viipyvän! Sitten hän täytti sinappipullon, pani sen aika komeasti kullan- ja mustankirjavalle teetarjottimelle ja vei vierashuoneeseen.

Hän koputti ovelle ja astui kohta sisälle. Silloin vieras liikahti äkkiä, niin että rouva Hall näki vain vilahdukselta jonkin valkean esineen katoavan pöydän taakse. Näytti siltä kuin vieras olisi ottanut jotakin lattialta. Emäntä lasi sinappiastian pöydälle ja huomasi samassa, että päällystakki ja hattu oli riisuttu ja pantu tuolille tulen ääreen. Ja pari märkiä kenkiä uhkasi ruostuttaa hänen teräksisen tuliristikonsa. Hän meni päättävästi näiden kapineiden luo. "Luullakseni saan ne nyt viedä kuivamaan?" kysyi hän sellaisella äänellä, joka ei tuntunut sietävän kieltoa.

"Jättäkää hattu", vastasi vieras tukehtuneella äänellä.

Käännyttyään rouva Hall huomasi hänen nostaneen päänsä ja sai nyt katsella hänen kasvojaan. Mutta tuokion aikaa emäntä tuijotti häneen liian hämmästyneenä sadakseen sanaa suustaan.

Vastatulleella oli valkea vaate — mukanaan tuomansa lautasliina — kasvojen alaosan peittona, niin että hänen suunsa ja leukansa olivat ihan piilossa. Senvuoksi hänen äänensäkin oli tuntunut niin tukehtuneelta. Se ei kuitenkaan ollut synnä siihen, että rouva Hall hätkähti, vaan pelästyksen aiheutti se, että sinisten silmälasien yläpuolella peitti otsaa valkoinen side ja toinen korvia, eikä hänen kasvoistaan näkynyt muuta kuin vaaleanpunainen, terävä nenä. Se oli loistava, helakka ja kiiltävä kuten hänen tullessaankin. Hänellä oli päällään tummanruskea samettitakki, jossa oli korkea musta, liinakankaalla koristettu, niskasta ylös käännetty kaulus. Paksu musta tukka työntyi niin paljon kuin suinkin esille poikittaisten siteiden alta ja välistä omituisina tupsuina ja sarvina, tehden hänet peräti oudoksi ilmiöksi. Tämä siteitten verhoama pää oli niin toisenlainen kuin rouva Hall oli odottanut, että hän hetkiseksi jäykistyi.

Vieras ei siirtänyt lautasliinaa pois, vaan piteli sitä yhä, niinkuin rouva Hall nyt huomasi, ruskean hansikkaan peittämällä kädellään ja katseli häntä selittämättömien, kiiltävien silmälasiansa läpi. "Jättäkää hattu", sanoi hän puhuen epäselvästi valkean liinan takaa.

Rouva Hallin hermot alkoivat rauhoittua pelästyksen jälkeen. Hän pani hatun jälleen tuolille tulen ääreen. "En tiennyt, herra", aloitti hän, "että..." Ja hän vaikenä hämillään.

"Kiitos", virkkoi vieras kuivasti, katsahtaen hänestä oveen ja sitten taas häneen.

"Toimitan ne paikalla hyvin kuivamaan", sanoi emäntä ja vei vaatteet pois huoneesta.

Vielä ovesta mennessään hän katsahti vieraan valkeiden kääreiden peittämään päähän ja kiiltäviin silmälasihin, mutta lautasliina oli yhä paikallaan. Häntä värisytti vähän ovea sulkiessaan, ja hänen kasvoiltaan kuvastui selvästi hämmästyksen ja neuvottomuuden. "En *koskaan!*" kuiskasi hän. "Sepä oli!" Hän meni keittiöön ihan hiljaa ja oli sinne tultuaan äskeisen kokemuksensa liiaksi järkyttämä voidakseen kysyä Millieltä, mitä hän nyt töhersä.

Vieras istui kuunnellen hänen eteneviä askeleitaan. Sitten hän vielä vilkaisi tutkivasti ikkunaan, ennenkuin otti lautasliinan pois ja ryhtyi jatkamaan ateriaansa. Hän puraisi suupalan, katsahti epäluuloisesti ikkunaan ja puraisi toisen suupalan. Noustuaan seisomaan hän otti lautasliinan käteensä, käveli huoneen poikki ja veti ikkunankaihtimen alas siihen valkeaan palttina-verhoon asti, joka varjosti alempia ruutuja. Nyt huone jäi hämärään. Hän palasi rauhoittuneen näköisenä pöydän luo ja kävi taas ruokaan käsiksi.

"Tuota miesparkaa on kohdannut onnettomuus tai sitten on hänessä tehty leikkaus tai jotakin sentapaista", sanoi rouva Hall. "Kylläpä totisesti pelästyin noita siteitä!"

Hän lisäsi vähän hiiliä tuleen, avasi vaateripustimen ja levitti matkustajan takin sille. "Ja ne silmälasit! Hänhän näytti enemmän sukeltajan kypäriltä kuin ihmisolennolta!" Hän pani vieraan kaulahuivin erääseen ripustimen kulmaan. "Ja pitää tuota nenäliinaa koko ajan suunsa kohdalla. Ja puhuu sen läpi!... Kukaties oli hänen suunsaakin vioittunut."

Hän kääntyi kuin muistaen äkkiä jotakin. "Siunatkoon ja varjelkoon!" huudahti hän lähtien äkkiä liikkeelle, "etkö *vieläkään* ole saanut noita räpsyjä kuntoon, Millie?"

Kun rouva Hall meni korjaamaan pöydältä vieraan aamiaisruokia, varmistui yhä hänen käsityksensä, että miehen suokin oli leikattu tai vioittunut hänen kuvittelemassaan tapaturmassa, sillä koko sinä aikana, jonka rouva Hall oli huoneessa, hän ei hellittänyt kasvojensa alaosan ympäri käärittyä silkkistä kaulahuivia pistääkseen piipun imukkeen huuliensa väliin, vaikka juuri tupakoitsi. Se ei suinkaan johtunut unohtamisesta, koska rouva Hall näki hänen katselevan piipunpesää, kuinka tuli kyti siinä loppuun. Hän istui nurkassa selkä ikkunankaihtimeen päin ja puheli nyt, syötyään ja juotuaan ja kunnollisesti lämmentyään, vähemmän ärtyisästi ja jurosti kuin aikaisemmin. Tulen heijastus antoi hänen suurille silmilaseilleen jonkinlaista punaista eloisuutta, joka oli niiltä puuttunut tähän asti.

"Minulla on vähän matkatavaroita Bramblehurstin asemalla", virkkoi hän ja kysyi emännältä, kuinka saisi ne toimitetuiksi haltuunsa. Hän kumarsi kääreiden peittämää päätään hyvin kohteliaasti kiitokseksi selityksistä. "Huomennako?" sanoi hän. "Eikö käy päinsä hakea niitä aikaisemmin?" Hän näytti pettyneeltä rouva Hallin vastatessa: "Ei." "Oletteko aivan varma? Eikö kukaan voisi lähteä sinne hevosella?"

Rouva Hall vastaili hyvin auliisti ja yritti sitten panna keskustelua alulle. "Tie hiekkanutun yli on jokseenkin jyrkkä", sanoi hän, kun tuli puhe hevosella ajamisesta, ja jatkoi käyttäen hyväkseen tilaisuuden tarjoamaa aihetta: "Vähän toista vuotta sitten eräät ajoneuvot kaatuivat siellä. Muuan herra kuoli, paitsi ajajaa. Tapaturmathan sattuvat yhdessä hetkessä, eikö niin?"

Mutta vierasta ei saanut niin helposti mukaan. "Aivan niin", virkkoi hän kaulahuiviinsa, katsellen emäntää rauhallisesti läpitunkemattomien lasiensa takaa.

"Mutta kestää kauan, ennenkuin niistä paranee, eikö niin? Minun sisarenpoikanikin, Tom, leikkasi käsivarteensa viikatteella — kompastui siihen niityllä — ja varjelkoon, sai kolme kuukautta olla käsi siteessä! Tuskin uskonettekaan sellaista. Se on saanut minut ihan pelkäämään viikatetta."

"Voin hyvin ymmärtää sen", sanoi matkustaja.

"Pelkäsimme jonkin aikaa, että hänet pitäisi leikata, kun hän oli niin huonossa kunnossa."

Vieras naurahti katkonaisesti — se oli jonkinlainen naurunhaukahdus, jonka hän tuntui nielaisevan ja tukahduttavan suussaan. "Niinkö?" virkkoi hän.

"Aivan niin. Eikä se ollut mikään naurunasia niille, joiden piti puuhailla hänen kanssaan, niinkuin minun, sillä sisareni aika meni melkein kokonaan pienokaisten hoitoon. Siinä sai sitoa kääreitä, herra, ja avata kääreitä. Niin että jos uskallan sanoa..."

"Annatteko minulle vähän tulitikkuja?" keskeytti vieras jyrkästi.

"Piippuni on sammunut."

Rouva Hall vaikeni äkkiä, matkustaja menetteli tosiaankin tylästi häntä kohtaan kaiken sen jälkeen; mitä hän oli tehnyt. Hän tuijotti hetkisen vieraaseen, muisti sitten kultakolikot ja lähti noutamaan tulitikkuja.

"Kiitos", sanoi vieras lyhyesti rouva Hallin pannessa ne pöydälle. Sitten hän kääntyi syrjittäin ja tuijotti taas ulos ikkunasta. Ilmeisestikin oli leikkauksia ja kääreitä koskeva keskusteluaihe hänelle arka kohta. Rouva ei sittenkään "uskaltanut sanoa". Mutta vieraan töykeä käytös oli ärsyttänyt häntä, ja Milliellä oli sinä iltapäivänä kuumat paikat.

Matkustaja pysyi vierashuoneessa kello neljään asti, antamatta emännälle pienintäkään aihetta tulla

huoneeseen. Enimmäkseen hän oli aivan hiljaa koko ajan. Tuntui siltä kuin hän istuisi sakenevassa pimeässä, poltellen tulen ääressä — ehkäpä torkkuenkin.

Kerran tai pari olisi utelias kuuntelija voinut kuulla hänen kohentelevan hiiliä, ja viiden minuutin ajan hän asteli huoneessa edestakaisin. Hän kuulosti puhelevan itseksensä. Sitten nojatuoli rasahti hänen taas istuutuessaan.

TOINEN LUKU

Teddy Henfreyn ensivaikutelmat

Neljän aikaan, kun oli jo hyvin pimeä ja rouva Hall juuri koetti rohkaista mieltään mennäkseen kysymään vieraaltaan, haluaisiko hän teetä, tuli kellokauppuri Teddy Henfrey ravintolahuoneeseen.

"Voi taivas, rouva Hall", sanoi hän, "tämäpä on vasta hirveä ilma ohutkenkäiselle!" Lunta pyrytti yhä sakeammin.

Rouva Hall myönsi niin olevan ja huomasi sitten, että kellokauppurilla oli laukkunsa mukanaan. "Kun nyt kerran olette tullut, herra Teddy", sanoi hän, "niin toivoisin teidän vähän vilkaisevan vierashuoneen vanhaan kelloon. Se käy ja lyö hyvin kovaa, mutta tuntiosoitin ei tee muuta kuin näyttää aina vain kuutta."

Henfreyn edellä hän meni vierashuoneen ovelle, koputti ja astui sisään.

Avatessaan oven hän huomasi, että hänen vieraansa istui nojatuolissa tulen ääressä ja näytti torkkuvan, kääreiden peittämä pää toiselle puolelle vaipuneena. Huoneen ainoana valaistuksena oli tulen hehku. Kaikki oli punertavaa, varjomaista ja epäselvää rouva Hallin silmissä, varsinkin kun hän oli juuri sytyttänyt ravintolahuoneen lampun ja hänen silmänsä olivat häikäistyneet. Mutta sekunnin ajan hänestä näytti kuin tuolla miehellä, jota hän katseli, olisi suunnaton suu aivan ammollaan, laaja, uskomattoman iso suu, joka kerrassaan nieli hänen kasvojensa alaosan. Se oli hetken vaikutelma: valkeaan käärittynyt pää, hirveät silmälasit ja kammottava aukko sen alapuolella. Silloin vieras liikautti, suoristautui tuolillaan ja kohotti kätensä. Rouva Hall avasi ovea enemmän, niin että huone tuli valoisammaksi, ja näki matkustajan selvemmin, kaulaliina kasvoilla aivan samoin kuin oli nähnyt hänen aikaisemmin pitelevän ruokaliinaa. Hän luuli varjojen äsken pettäneen.

"Suvaitsetteko, herra, että tämä mies tulee vähän katsomaan kelloa?" kysyi rouva Hall toipuen hetkellisestä hämmingistään.

"Katsomaan kelloa?" toisti vieras tuijottaen ympärilleen unisen näköisenä ja puhuen kämmenensä läpi. Sitten hän heräsi paremmin ja vastasi: "Kyllä."

Rouva Hall lähti hakemaan lamppua, ja matkustaja nousi ja venytteli itseään. Sitten tuli valoa, ja sisään astuva Teddy Henfrey näki edessään kääreisiin verhotun henkilön. Hän "nolostui", kuten hän sanoi jälkeensä.

"Hyvää iltaa", virkkoi matkustaja katsahtaen häneen, kuten Henfrey sanoi, muistellen tummien silmälasien välkettä, "aivan kuin hummeri".

"Toivoakseni", sanoi Henfrey, "en lainkaan häiritse".

"Ette suinkaan", vastasi vieras. "Vaikka käsitykseni mukaan", virkkoi hän kääntyen rouva Halliin päin, "tämä huone kuuluu minulle yksin".

"Minä otaksuin, herra", sanoi rouva Hall, "että mieluummin soisitte kellon..."

"Aivan niin", huomautti vieras, "aivan niin, mutta ylimalkaan minä haluan olla yksin ja rauhassa".

Hän kääntyi selin tulisijaan ja pani kätensä selän taakse.

"Ja heti", virkkoi hän, "kun kello on korjattu, haluaisin mielelläni vähän teetä. Mutta ei ennen kuin kello on korjattu."

Rouva Hall oli lähtemäisillään huoneesta — hän ei tällä kerralla yrittänyt saada keskustelua alkuun,

koska ei halunnut Henfrey'n läsnäollessa kuulla nolaavia sanoja — kun hänen vieraansa kysyi, oliko hän ryhtynyt mihinkään toimiin Bramblehurstiin jääneiden matkalaukkujen noutamiseksi. Emäntä vastasi puhuneensa asiasta postinkuljettajalle, joka voisi tuoda ne seuraavana päivänä.

"Olette siis varma, ettei se käy päinsä aikaisemmin?" kysyi matkustaja.

Rouva Hall vastasi myöntäen, mutta hyvin kylmäkiskoisesti.

"Haluan mainita teille", lisäsi vieras, "että olen kokeita tekevä tutkija. Olin niin viluissani ja väsynyt, etten tullut siitä puhuneeksi."

"Niinkö tosiaankin?" virkkoi rouva Hall, jonka mielenkiinto virisi.

"Ja minun matkatavarani sisältävät koneita ja välineitä."

"Ne ovat varmaankin hyvin hyödyllisiä kapineita", huomautti rouva Hall.

"Ja haluan tietysti mielelläni jatkaa tutkimuksiani."

"Se on selvä asia, herra."

"Se vaikutin, joka sai minut tulemaan Ipingiin", puheli vieras edelleen, varovasti harkiten, "oli halu päästä yksinäisyyteen. En halua, että minua häiritään työssäni. Paitsi työtäni, eräs tapaturma..."

"Sitähän minä ajattelin", tuumi rouva Hall itsekseen.

"Tekee syrjään vetäytymisen tavallaan välttämättömäksi. Silmäni ovat toisinaan niin heikot ja arat, että minun on tuntikausiksi sulkeuduttava pimeään — oikein lukittava itseni seinien sisälle. Toisinaan — silloin tällöin. Ei nyt, ei millään muotoa. Sellaisina hetkinä on pieninkin häiriö, vieraan tulo huoneeseen, ihan kiduttavan tuskallinen minulle... Nämä asiat pitäisi ymmärtää jo alussa."

"Aivan varmasti", sanoi rouva Hall. "Jos saisin olla niin rohkea ja kysyä..."

"Siinä on luullakseni kaikki", vastasi vieras niin tyynen ja vastaanvättämättömän lopullisesti kuin hän osasi, milloin vain tahtoi. Rouva Hall jätti kysymyksensä ja myötätuntonsa parempaan tilaisuuteen.

Rouva Hallin lähdettyä huoneesta jäi matkustaja yhä seisomaan tulen eteen ja tuijottamaan, niinkuin Henfrey sanoi, kellon korjausta. Henfrey teki työtään lamppu vieressään, ja vihreä varjostin loi hohtavaa valoa hänen käsiinsä, kellon kaappiin ja pyöriin ja jätti muun osan huonetta pimeäksi. Kun hän katsahti toisaalle, pyöri hänen silmissään värillisiä pilkkuja. Luonnostaan uteliaana hän oli ottanut koneiston esille, mikä oli ihan tarpeeton toimenpide — haluten viivytellä lähtöään ja ehkä päästä puheisiin vieraan kanssa. Mutta matkustaja seiso paikallaan ääneti ja liikkumatta. Se alkoi vähitellen hermostuttaa Henfreytä. Hänestä tuntui kolkon yksinäiseltä huoneessa. Katsahtaessaan tulisijaan päin hän näki harmaana ja hämäränä kääreisiin verhotun pään ja suunnattomat, tummat silmälasit, jotka tuijottivat kiinteästi vihreiden pilkkujen lennellessä niiden edessä. Se tuntui Henfreystä niin kamalalta, että he jäivät hetkiseksi tuijottamaan hievahtamatta toinen toiseensa. Sitten Henfrey jälleen käänsi katseensa. Kerrassaan hankala asema! Olisi mielellään tahtonut sanoa jotakin. Huomauttaisiko hän, että ilma oli hyvin kylmä tähän vuodenaikaan?

Hän katsahti vieraaseen kuin tähdätäkseen tämän alkulaukauksen.

"Ilma..." aloitti hän.

"Miksette lopeta ja lähde pois?" kysyi jäykkä olento ilmeisesti vaivoin hilliten raivoaan. "Teidänhän olisi vain kiinnitettävä tuntiosoitin kohdalleen. Tehän suorastaan pujaatte minua."

"Kuulkaahan, herra — minuutti vain enää. Minä vain silmäilin..." ja Henfrey lopetti työnsä ja lähti pois.

Mutta hän oli äärettömän loukkaantunut. "Hitto vieköön!" mutisi hän tallustellessaan kylätietä lumisateessa, "täytyyhän kelloa joskus korjata, *totisesti*."

Ja vielä: "Eikö teihin saa katsoa? Rumilukseen!"

Ja sitten taas: "Nähtävästi ei. Jos poliisi ajaisi teitä takaa, ette voisi olla paksummissa kääreissä ja siteissä."

Gleesonin nurkassa hän näki Hallin, joka oli äskettäin nainut "Vaunujen ja Hevosten" majatalon emännän ja nyt ajoi Ipingin vaunuja, kun ihmiset sattumalta niitä tarvitsivat, Sidderbridge Junctioniin, ja joka nytkin oli sieltä paluumatkalla. Hall oli selvästikin "pysähtynyt vähän" Sidderbridgeen hänen ajotavastaan päättäen. "Mitä kuuluu, Teddy?" kysyi hän ohi mennessään.

"Teillä on eri veikeä olento kotona."

Hall pysähdytti hevosensa puhelunhaluisena. "Mikä se on?" kysyi hän.

"Kummallisen näköinen vieras on asettunut 'Vaunuihin ja Hevosiin'", virkkoi Teddy. "Totta totisesti!"

Ja hän ryhtyi elävin värein kuvailemaan Hallille tätä eriskummaista vierasta. "Tuntuu vähän valepuvulta, vai mitä? Minä haluaisin nähdä ihmisen kasvot, jos ottaisın hänet vastaan *omiin* huoneisiini", lisäsi Henfrey. "Mutta naiset ovat niin luottavaisia — kun on puhe vieraista. Hän on ottanut haltuunsa teidän huoneenne eikä ole edes ilmoittanut nimeään, Hall."

"Oikeinko tuo on totta?" virkkoi Hall, jolla oli hidas käsityskyky.

"Kyllä", vastasi Teddy. "Viikoksi. Mikä hän lieneekin, ette pääse hänestä eroon viikon päiviin. Ja hän odottaa monia matkalaukkujaan huomenna, niinkuin hän sanoo. Toivokaamme, ettei niissä ole kiviä, Hall."

Hän kertoi Hallille, kuinka hänen tätiään oli Hastingsissa huiputtanut eräs matkustaja, jonka laukut olivatkin tyhjt. Näin hän jätti Hallin epämääräiseen ja arvelemaan mielentilaan. "Lähdeppäs liikkeelle, vanha tammani", virkkoi Hall. "Minun täytyy tosiaankin ottaa asiasta selvä."

Teddy tallusteli edelleen, mieli tuntuvasti keventyneenä.

Mutta sen sijaan, että olisi ottanut "selvän asiasta", Hall sai palatessaan kovan läksytyksen vaimoltaan, koska oli viipynyt Sıdderbridgessä niin kauan. Ystävällisiin kysymyksiin hän sai tiuskivia eikä suinkaan tarkkoja vastauksia. Mutta Teddyn kylvämä epäluulon siemen iti Hallin mielessä tällaisesta masentavasta kohtelusta huolimatta.

"Ette te naiset kaikkea ymmärrä", virkkoi Hall, päättäen ottaa varmemman selon oudon miehen persoonasta ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa. Ja hänen mentyään nukkumaan noin puolikymmenen aikaan Hall astui hyvin taistelunhaluisena vierashuoneeseen, katseli ankarasti vaimonsa kalustoa nimenomaan näyttääkseen, ettei matkustaja ollut täällä isäntä, ja tutki vähän ylenkatseellisesti erästä vieraan jättämää paperiarkkia, jossa oli matemaattisia tehtäviä. Vetäytyessään makuulle hän neuvoi rouva Hallia tarkoin katselemaan uuden tulokkaan matkakapineita, kun ne tulisivat seuraavana päivänä.

"Pidähän huolta omista asioistasi, Hall", sanoi rouva Hall, "minä kyllä hoidan omani".

Hän oli sitäkin halukkaampi näykkimään Hallia, kun vieras epäilemättä oli harvinaisen outo matkustaja, josta hän itsekkään ei suinkaan ollut varma. Puoliyön aikaan hän heräsi unesta, jossa oli nähnyt suunnattomien, valkeiden, nauriintapaisten päiden laahautuvan jäljessään loppumattomien kaulojen huipulla, suurten mustien silmien hehkussa. Mutta järkevä nainen kun oli, hän hillitsi kauhunsa, kääntyi ja vaipui jälleen uneen.

KOLMAS LUKU

Tuhat yksi pulloa

Tämä omituinen mies singahti siis äärettömyydestä Ipingin kylään helmikuun yhdeksäntenäkolmatta päivänä suojasään juuri alkaessa. Seuraavana päivänä tulivat hänen matkatavaransa sohjukelillä — ja kerrassaan ihmeelliset ne olivatkin. Niihin kuului pari matka-arkkia, tosiaan sellaisia kuin järkimiehellä voisikin olla, mutta niiden lisäksi tuli laatikko kirjoja — suuria, paksuja kirjoja, joista muutamissa oli käsittämätöntä kirjoitusta — ja tusinan verran tai ehkä enemmänkin koreja, laatikoita ja lippaita. Näissä oli olkiin pakattuja esineitä, jotka Hallin mielestä olivat lasipulloja hänen sivumennen uteliaasti penkoessaan olkia. Matkustaja, jolla oli verhonaan hattu, takki, hansikkaat ja viitta, tuli kärsimättömänä ulos Fearensiden ajoneuvoja vastaan, Hallin vaihtaessa ajajan kanssa muutamia sanoja, ennenkuin ryhtyisi auttamaan tavarain kantamista sisälle, eikä ollenkaan huomannut Fearensiden koiraa, joka ihastellen nuuski Hallin jalkoja.

"Tuokaa vihdoinkin ne arkut", virkkoi hän. "Olen jo tarpeeksi odottanut".

Ja hän astui rappusia myöten vaunujen peräpäätä kohti kuin tarttuakseen pienempään koriin.

Mutta tuskin oli Fearensiden koira nähnyt hänet, kun sen korvat nousivat pystyyn, ja se alkoi hurjasti murista. Vieraan kiirehtiessä alas portaita se loikkasi epävarmasti ja karkasi sitten suoraa päätä kiinni hänen käteensä. "Voih!" huudahti Hall peräytyen, sillä hän ei ollut mikään sankari koirien parissa, ja Fearenside kiljui: "Maahan!" ja läiskäytti ruoskaansa.

He näkivät koiran irroittaneen hampaansa kädestä, kuulivat potkaisun ja huomasivat koiran tekevän syrjähyppyn, tarttuvan kiinni vieraan sääreen, jolloin hänen housunsa kuuluivat repeävän. Silloin sattui Fearensiden ruoskan ohuempi pää koiraan, joka kauhusta ulvahtaen peräytyi vaunujen pyörien alle. Kaikki tuo kesti vain vajaan puolen minuutin. Ei kukaan puhunut, kaikki huusivat. Vieras vilkaisi pikaisesti repeytyneeseen hansikkaaseensa ja sääreensä, näytti aikovan kumartua katsomaan jälkimäistä, mutta kääntyi sitten ja syöksyi nopeasti portaita ylös majataloon. He kuulivat hänen päistikkaa rientävän käytävän poikki ja ylös makuuhuoneeseensa matottomia portaita pitkin.

"Kuuleppas sinä, peto", sanoi Fearenside kömpien vaunuista maahan ruoska kädessään, koiran katsellessa häntä pyörän läpi. "Tulehan tänne!" jatkoi hän. "Parasta on nyt tulla."

Hall oli seisonut suu ammollaan. "Koira puri häntä", sanoi hän. "Minun täytyy lähteä häntä katsomaan."

Ja hän juosta hölkytti vieraan jäljessä. Käytävässä hän tapasi rouva Hallin. "Ajahan koira", virkkoi hän, "puri häntä".

Hän asteli kiireesti yläkertaan, ja kun matkustajan huoneen ovi oli raollaan, työnsi hän sen auki ja aikoi astua sisään muitta mutkitta, sillä hän oli myötätuntoisella mielellä.

Ikkunankaihdin oli vedetty alas ja huone hämärä. Hän huomasi vilahdukselta kerrassaan oudon ilmiön, joka näytti häntä kohti heiluvalta poikkihakatulta käsivarrelta, ja kasvot, joissa oli kolme suurta epämääräistä valkoista läikkää aivan kuin vaalean orvokin terässä. Silloin hän sai kovan iskun rintaansa ja singahti takaisin. Ovi läjähti kiinni vasten hänen kasvojaan ja väännettiin lukkoon. Kaikki tapahtui niin nopeasti, ettei hänellä ollut ollenkaan aikaa tarkasteluun. Muodottomien hahmojen vilahdus, isku ja tärähdys. Siinä hän seisojien pienellä hämärällä portaiden siltamalla ihmetellen, mitä hän oikein olikaan nähnyt.

Muutamien minuuttien kuluttua hän yhtyi siihen pieneen ryhmään, joka oli kokoontunut "Vaunujen ja Hevosten" ulkopuolelle. Fearenside kertoi juttua taas toiseen kertaan. Rouva Hall sanoi, ettei hänen koirallaan ollut mitään oikeutta purra majatalon vieraita. Sekatavarakauppias Huxter tien toiselta puolelta seisojien kiireessä, niinkään seppä Sandy Wadgers arvostelemassa, sitäpaitsi vaimoja ja lapsia, jotka kaikki puhelivat tylsästi: "Äläppäs vain anna sen purra minua, muista se"; "ei ole oikein pitää sellaisia koiria"; "miksi se sitten puri häntä?" ja niin edespäin.

Hallista, joka tuijotti heihin portailta ja kuunteli, tuntui uskomattomalta, että hän oli nähnyt jotakin niin kummallista yläkerrassa. Sitäpaitsi oli hänen sanavarastonsa liian rajoitettu riittääkseen hänen vaikutelmiensa kuvailemiseen.

"Hän väittää tulevansa toimeen ilman apua", virkkoi hän vastaukseksi vaimonsa kysymykseen. "Meidän on kai parasta ruveta kuljettamaan sisälle hänen matkatavaroitaan."

"Hänen pitäisi heti syövyttää sitä tulella", sanoi rouva Hall, "varsinkin jos se on vähänkään tulehtunut".

"Minä ampuisin koiran, niin minä vain tekisin", huomautti eräs nainen joukosta.

Äkkiä alkoi koira uudelleen ulvoa.

"Tulkaahan viimein!" huusi vihainen ääni oviaukosta. Siinä seisojien vieras, huivi leuan ympäri käärittynä, kaulus pystyssä ja hattu taivutettuna alaspäin. "Mitä pikemmin saatte tavarat sisälle, sitä parempi." Eräs pihalla seisojista väitti hänen vaihtaneen housuja ja hansikkaita.

"Saitteko pahan haavan, herra?" kysyi Fearenside. "Minä olen peräti pahoillani, että koira..."

"En pienintäkään", vastasi vieras. "En edes nahan repeämää. Tuokaa nyt tavarat joutuin."

Sitten hän kirosi hiljaa, niin väitti Hall.

Kohta kun ensimmäinen kori oli matkustajan määräysten mukaan kannettu vierashuoneeseen, kävi hän siihen käsiksi tavattoman kiihkeästi ja alkoi purkaa sitä, hajoittaen olkia, vähintäkään välittämättä rouva Hallin matosta. Sieltä hän otti pulloja — pieniä, paksuja, jauhetta sisältäviä pulloja, pieniä ja hoikkia pulloja, joissa oli värillisiä ja valkeita nesteitä, pitkulaisia sinisiä pulloja, joissa oli nimilappu *myrkkyyä*, pyöreitä pulloja, joilla oli hoikat kaulat, suuria vihreitä lasipulloja, suuria valkeita lasipulloja,

pulloja, joissa oli lasikorkit ja nimilappu kiiltävästä lasista, pulloja, joissa oli puiset tuppilot, viinipulloja, ruokaöljypulloja — ja laski ne riveihin lipastolle, uunin reunalle, ikkunan edessä olevalle pöydälle, ympäri lattiaa, kirjahyllylle — kaikkialle. Bramblehurstin apteekki ei voinut kerskailla niin monista pulloista. Se oli merkillinen näky. Kori toisensa jälkeen työnsi esiin pulloja, kunnes kaikki kuusi olivat tyhjä ja pöydällä korkea kasa olkia. Ainoat esineet, jotka ilmestyivät näistä koreista pullojen keralla, olivat joukko koeputkia ja huolellisesti pakattu vaaka.

Purettuaan korien sisällyksen vieras siirtyi ikkunan luo ja ryhtyi työhön, vähintäkään välittämättä hujan hajan jääneistä oljista, sammuneesta tulesta, ulkona olevasta kirjalaatikosta tai muista yläkertaan kannetuista matka-arkuista ja kapineista.

Kun rouva Hall toi hänelle päivällistä, oli hän jo niin kokonaan vaipunut työhönsä, tiputellen pulloista pieniä pisaroita koeputkiin, ettei kuullut emännän askeleita, ennenkuin tämä oli lakaissut pois olkikasan ja pannut tarjottimen pöydälle, ehkä jonkun verran tarmokkaasti, nähdessään missä kunnossa lattia oli. Sitten vieras puolittain käänsi päätään ja palautti sen taas paikalla entiseen asentoon. Mutta rouva Hall huomasi hänen ottaneen silmälasit pois. Ne olivat hänen vieressään pöydällä, ja näytti siltä kuin hänen silmäkuoppansa olisivat olleet kerrassaan tyhjä. Sitten vieras pani silmälasit jälleen kohdalleen ja kääntyi katselemaan emäntää. Tämä aikoi juuri ryhtyä valittelemaan lattialle kasatuista oljista, kun vieras ennätti hänen edelleen.

"Toivoisin, ettette tulisi sisälle koputtamatta", virkkoi hän ihan luonnotonta kiukkua ilmaiseksi äänenpainolla, joka oli hänelle niin ominainen.

"Minä koputin, mutta nähtävästi..."

"Ehkä niin. Mutta minun tutkimuksissani — minun peräti tärkeissä ja välttämättömissä tutkimuksissani — pieninkin häiriö, oven raottaminen... Minun täytyy pyytää teitä..."

"Aivan niin, herra. Voittehan lukita oven, jos kerran olette tuollainen. Milloin tahansa."

"Siinäpä hyvä aate", vastasi vieras.

"Nämä oljet sitten. Jos uskaltaisin huomauttaa..."

"Älkäähän nyt! Jos oljista on kiusaa, niin merkitkää ne laskuun." Ja hän mutisi emännälle sanoja, jotka epäilyttävästi muistuttivat kirouksia.

Hän oli niin kummallisen näköinen seisoessaan siinä hyökkäävänä ja vimmastuneena pullo toisessa ja koeputki toisessa kädessä, että rouva Hall melkein pelästyi. Mutta hän oli päättäväinen nainen. "Siinä tapauksessa haluaisin tietää, herra, mitä pidätte kohtuullisena..."

"Shillingiä — merkitkää shillingi. Varmaankin shillingi riittää?"

"Olkoon niin", sanoi rouva Hall, ottaen esille liinan ja ruveten levittämään sitä pöydälle. "Jos olette tyytyväinen, niin tietysti..."

Vieras kääntyi ja istuutui takinkaulus emäntään päin.

Koko iltapäivän hän työskenteli ovi lukittuna. Ja enimmäkseen hiljaa, niinkuin rouva Hall saattoi todistaa. Mutta kerran kuului tärähdys ja yhteen kalahtavien pullojen helinää, ikäänkuin olisi isketty nyrkkiä pöytään. Sitten saattoi erottaa lattialle viskattujen lasien kilinää ja vähän myöhemmin nopeaa astelua huoneen poikki. Peläten, että jotakin oli hullusti, rouva Hall meni ovelle ja kuunteli välittämättä koputtaa.

"En voi jatkaa tätä", raivosi vieras, "en voi jatkaa! Kolmesataa tuhatta, neljäsataa tuhatta! Tuollainen hirveä määrä! Petetty! Koko elämäni ajan se voi ahdistaa minua!... Kärsivällisyyttä! Kärsivällisyyttä sentään!... Hullu! hullu!"

Tarjoiluhuoneesta kuului kengännaulojen kopinaa kivilattialla ja rouva Hallin täytyi, vastoin tahtoaankin poistua siitä paikasta, jossa oli kuunnellut vieraan yksinpuhelua. Hänen palatessaan oli huoneessa ihan hiljaista, paitsi että kuului sen tuolin heikkoa narinaa, jolla vieras istui, ja pullon helinää silloin tällöin. Kaikki oli ohi, vieras oli taas ryhtynyt työhönsä.

Viedessään sisälle teetä rouva Hall huomasi eräässä huoneen nurkassa koveron peilin alapuolella lasinsirpaleita ja keltaisen tahrin, joka oli huolimattomasti pyyhkäisty pois. Hän huomautti siitä.

"Merkitkää se laskuun", sähisi vieras. "Älkää Jumalan tähden vaivatko minua! Jos tapahtuu vahinkoa, niin merkitkää se laskuun", ja hän merkitsi yhä numeroita edessään olevaan muistikirjaan.

"Sanonpa teille jotakin", virkkoi Fearenside salaperäisesti.

Oli myöhäinen iltapäivä, ja he istuivat Iping Hangerin pienessä oluttuvassa.

"No mitä?" kysyi Teddy Henfrey.

"Se koskee sitä miestä, jota koirani puri. Kuulkaapas, hän on musta. Ainakin hänen säärensä. Näin sen hänen housujensa ja hansikkaan repeämästä. Olisi voinut odottaa näkevänsä jotakin vaaleaa, eikö niin? Mutta ei — mitään sellaista ei näkynyt. Vain mustaa. Sanonpa teille, että hän on yhtä musta kuin minun hattuni."

"Sepä kummaa!" ihmetteli Henfrey. "Kerrassaan merkillinen juttu. Mutta hänen nenänsähän on yhtä heleä kuin maalattu!"

"Niin on", myönsi Fearenside. "Sen tiedän. Nyt kerron sinulle, mitä arvelen. Se mies on kirjava, Teddy, toisin paikoin musta, toisin valkea. Ja hän häpeää sitä. Hän on jotakin sekarotua, ja väri on levinnyt häneen eri läikkinä eikä ole sekaantunut. Olen kuullut sellaisesta ennenkin. Ja niin käy tavallisesti hevosten, niinkuin kuka tahansa voi huomata."

NELJÄS LUKU

Cuss haastattelee vierasta

Olen kuvailut jokseenkin yksityiskohtaisesti muukalaisen saapumista Ipingiin, jotta lukija ymmärtäisi hänen aikaansaamansa omituisen vaikutuksen. Mutta lukuunottamatta kahta kummallista tapausta saattaa hänen oleskeluaan koskevat asianhaarat sivuuttaa hyvin lyhyesti siihen erikoiseen päivään asti, jolloin vietettiin klubin juhlaa.

Rouva Hallin kanssa hänellä sattui monta kahakkaa kotoisen järjestyksen vuoksi, mutta huhtikuun loppuun asti, jolloin näkyi ensi merkkejä rahanpuutteesta, hän joka tapauksessa voitti emäntänsä sillä helpolla keinolla, että suoritti eri maksun. Hall ei pitänyt hänestä ja arveli milloin vain uskalsi, että olisi viisainta päästä eroon vieraasta. Enimmäkseen hän kuitenkin uljaasti salasi vastenmielisyytensä ja vältti vierastaan niin paljon kuin mahdollista.

"Odotappas kesään asti", virkkoi rouva Hall ymmärtäväisesti, "jolloin taiteilijat alkavat tulla. Silloin saamme nähdä. Hän voi olla vähän kometeleva, mutta täsmällisesti maksetut laskut ovat täsmällisesti maksettuja laskuja, mitä sitten sanonetkin."

Vieras ei käynyt kirkossa eikä vaatteittensakaan puolesta tehnyt mitään erotusta pyhän ja arkipäivien välillä. Rouva Hallin mielestä hän teki työtä hyvin oikullisesti. Joinakin päivinä hän tuli varhain alakertaan ja työskenteli yhtämittaisesti. Toisina hän nousi myöhään, kulki huoneessaan kiivaasti edestakaisin tuntikausia, poltteli tai nukkui istuen nojatuolissa tulen ääressä. Hänellä ei ollut minkäänlaista yhteyttä kylän ulkopuolisen maailman kanssa. Hänen mielenlaatunsa pysyi edelleenkin perin epäluotettavana. Enimmäkseen hän käyttäytyi kuin mies, jota vaivaa melkein sietämätön ärtyisyys, ja kerran tai pari hän katkaisi, repi, särki tai murskasi esineitä äkillisessä väkivaltaisuuden puuskassa. Hänen tapansa puhella itsekseen matalalla äänellä kävi yhä yleisemmäksi, mutta vaikka rouva Hall kuunteli tunnollisesti, ei hän saanut vähintäkään selvää kuulemastaan.

Harvoin hän liikkui ulkona päivisin, mutta hämärässä hänellä oli tapana lähteä liikkeelle tiukasti verhottuna, yhdentekevää oliko kylmä vai ei, ja hän valitsi yksinäisimmät polut tai tiet, joita puut ja töyräät enimmin varjostivat. Hänen mulkoilevat silmälasinsa ja kaameat, sidotut hatun varjostamat kasvonsa ilmestyivät epämiellyttävän äkkiä pimeydestä jonkun kotiin palaavan työmiehen eteen, ja Teddy Henfrey, syöksähtäessään eräänä iltana ulos "Tulipunaisen Takin" ravintolasta puolikymmenen aikaan, pelästyi hurjasti pelkän pääkallon näköistä päätä (hän käveli hattu kädessä), johon äkkiä lankesi valoa avoimesta ravintolan ovesta. Lapset, jotka näkivät hänet iltamyöhään, uneksivat möröistä, ja epäilyttävältä näytti, olivatko pojat hänestä vastenmielisempiä kuin hän pojista, mutta joka tapauksessa oli vastenmielisyyss kummallakin taholla hyvin voimakas.

Ehdottomasti oli niin merkillisen näköinen ja sillä tavalla käyttäytyvä henkilö tavallisena keskustelunaiheena Ipingin kaltaisessa kylässä. Paikkakuntalaiset käsittivät kovin eri tavalla hänen puuhansa. Rouva Hallille se oli arka asia. Kysyttäessä hän selitti hyvin varovasti, että vieras oli "eksperimenteeraava tutkija", sivuuttaen sievästi monta tavua kuin salakuoppia peläten. Kun häneltä

kysyi, mitä "eksperimentteeraava" tutkija oli, sanoi hän jonkinlaista etevämmyyttä vihjaisten, että useimmat sivistyneet ihmiset tiesivät, mitä se oli, ja että se merkitsi niin paljon kuin "salattujen asiain keksijä". Hänen vierastaan oli muka kohdannut tapaturma, joka oli joksikin aikaa pilannut hänen kasvojensa ja käsiensä värin, ja kun hänellä oli tunteellinen luonne, ei häntä haluttanut kiinnittää asiaan yleisön huomiota.

Kun rouva Hall ei ollut saapuvilla, lausuttiin hyvinkin usein sellaisia arveluita, että matkustaja oli rikollinen, joka koetti päästä lain kourista peittämällä itsensä poliisin silmiltä. Tämä ajatus oli lähtöisin Teddy Henfreyn aivoista. Ei tiedetty mitään mainitsemisen arvoista rikosta tapahtuneeksi helmikuun puolivälin tai loppupäivien jälkeen. Kansalliskoulun koetteelle määrätyn apulaisen Gouldin mielikuvituksessa tämä käsitys muuttui sellaiseksi, että vieras oli valepukuinen anarkisti, joka valmisteli räjähdysaineita, ja hän päätti ryhtyä niihin salapoliisin toimenpiteisiin, joihin hänen aikansa riitti. Nämä puuhut ilmenivät enimmäkseen siten, että hän katsoi hyvin tarkasti muukalaiseen, milloin vain näki hänet, tai kyseli ihmisiltä, jotka eivät olleet koskaan nähneet vierasta. Mutta hän ei saanut selville mitään.

Toinen mielipiteiden suunta noudatti Fearensidea ja joko hyväksyi käsityksen, että hän oli kirjava, tai jonkin muunnoksen siitä. Niinkuin esimerkiksi Silas Durgan, jonka kuultiin vakuuttavan, että "jos hän tahtoi näyttäytyä Aatamin puvussa, hän rikastuisi tuossa tuokiossa", ja — jonkun verran teologi kun oli — vertaavan vierasta mieheen, jolla oli yksi leiviskä. Sellaistakin mielipidettä esitettiin, että matkustaja oli vaaraton vähäjärkinen. Tällä käsityksellä oli se etu, että kaikki seikat oli sen avulla helppo selittää. Näiden pääryhmien välillä oli epäilijöitä ja sovittelijoita. Sussexilaiset eivät ole kovinkaan taikauskoisia, ja vasta huhtikuun alkupuolella sattuneiden tapausten jälkeen ensi kerran kuiskattiin kylässä ajatus, että tässä oli jotakin yliluonnollista. Silloinkin sitä uskoivat vain naiset.

Mutta mitä tahansa hänestä vain ajateltiin, oli Ipingin asukkaille yhteistä se, etteivät he pitäneet hänestä. Hänen ärtyisyytensä, vaikka sen olisi voinut käsittää kaupunkilaisessa henkisen työn tekijässä, oli näistä rauhallisista sussexilaisista hämmästyttävä. Tuon tuostakin heitä ihmetyttivät hänen kiihkeät liikkeensä; kiivaasti kävellessään pimeään tultua hän oli törmännyt heihin rauhallisen nurkan takaa, lyjypäisellä kepillään hän uhkasi kaikkia uteliaita tunkeilijoita, hämähä miellytti häntä siinä määrin, että hän sulki ovet, veti alas kaihtimet, sammutti kynttilät ja lamput — kuka saattoi hyväksyä tuollaista menettelyä? He vetäytyivät syrjään hänen kulkiessaan kylässä, ja kun hän oli päässyt ohitse, oli nuorilla humoristeilla tapana nostaa takkinsa kaulus ja painaa hatun reuna alas ja astella hermostuneesti hänen jäljessään, matkien hänen salaperäistä käytöstään. Siihen aikaan laulettiin yleisesti erästä laulua, jonka nimi oli "Mörkömies". Neiti Satchell oli laulanut sen koulusalissa pitämässään konsertissa — kirkon lamppujen hyväksi ja senjälkeen, milloin tahansa pari kyläläistä oli yhdessä vieraan ilmestyessä, kuuli vihellellävän tahtia tai paria tästä säveleestä enemmän tai vähemmän selvästi. Myöskin myöhästyneillä pikku lapsilla oli tapana huutaa "Mörkömies" hänen jälkeensä ja lähteä juoksemaan vavisten ja ylpeinä uskaliaasta teostaan.

Haavuri Cuss oli ihan menehtymäisillään uteliaisuudesta. Siteet kiihoittivat hänen ammatillista harrastustaan, huhu tuhannesta yhdestä pullosta herätti hänessä kateellista huomiota. Koko huhti- ja toukokuun ajan hän tavoitteli tilaisuutta puhella vieraan kanssa ja vihdoinkin helluntain tienoilla hän ei malttanut enää kauemmin, vaan keksi puolustukseksi avustuslistan kylän sairaanhoitajattaren hyväksi. Hämmästykseksi hän huomasi, ettei Hall tiennyt vieraansa nimeä.

"Hän mainitsi nimen", virkkoi rouva Hall — mikä väite oli aivan perusteeton, "mutta minä en kuullut sitä oikein". Hänestä tuntui kovin typerältä olla tietämättä matkustajan nimeä.

Cuss koputti vierashuoneen ovelle ja astui sisään. Sieltä kuului selvästi kirous.

"Suokaa anteeksi tunkeilevaisuuteni", virkkoi Cuss. Samassa ovi sulkeutui ja katkaisi rouva Hallilta tilaisuuden kuulla keskustelun jatkoa.

Hän saattoi erottaa äänten mutinaa seuraavien kymmenen minuutin kuluessa, sitten hämmästyksen huudon ja jalkojen kopinaa; tuoli paiskattiin sivulle, joku räjähti nauramaan, nopeat askeleet lähenivät ovea, ja Cuss ilmestyi takaisin kasvot valkeina ja silmät tuijottavina. Hän jätti oven auki takanaan ja katsahdamatta rouva Halliin syöksi käytävän poikki ja hyppäsi alas portaita, ja pian hän kuului päätäpahkaa juoksevan pitkin tietä. Hänellä oli hattu kädessään. Rouva Hall seisoikin tarjoilupöydän takana katsellen avointa vierashuoneen ovea kohti. Silloin hän kuuli vieraan naurahtavan rauhallisesti ja astuvan huoneen poikki. Hän ei voinut nähdä miehen kasvoja siltä paikalta, missä hän seisoikin. Vierashuoneen ovi paukahti kiinni, ja taas oli kaikki hiljaa.

Cuss meni suoraa päätä kylän yllälaitaan Buntingin kappalaisen puheille.

"Olenko minä hullu?" kysyi Cuss ensi sanoikseen astuessaan sisälle pieneen viheliäiseen lukuhuoneeseen. "Näytänkö minä mielipuolelta?"

"Mitä on tapahtunut?" tiedusti kappalainen pannen ison kiekuraisen simpukankuoren valmistuvan saarnansa irtolehdlille.

"Majatalossa asustava mies..."

"No mitä hänestä?"

"Antakaa minulle vähän juomista", virkkoi Cuss ja istuutui.

Kun hänen hermonsansa olivat rauhoittuneet lasillisesta halpaa sherryviiniä — muuta juomaa ei kunnan kappalaisella ollut — kertoi hän äskeisestä keskustelustaan.

"Menin sisälle", huohotti hän, "ja aloin pyytää nimikirjoitusta sairaanhoitajattaren avustuslistaan. Hän oli pistänyt kädet taskuunsa minun tullessani sisälle ja istuutui raskaasti tuoliinsa. Tuhatti sitten nenäänsä. Mainitsin hänelle kuulleen hänen harrastavan tieteellisiä asioita. Hän sanoi: 'Kyllä'. Tuhatti sitten taas. Tuhatteli sitten kaiken aikaa, ilmeisesti hän oli perinpohjin vilustunut. Eikä ihmekään, kun tuolla lailla käärii itsensä. Minä esitin sairaanhoitajattaren asian ja pidin silmiäni kaiken aikaa auki. Pulloja — kemiallisia aineita — kaikkialla. Vaaka, koeputkia pienillä jalustoilla ja keltaesikon tuoksua. Kirjoittaisiko hän alle? Sanoi miettivänsä sitä. Kysyin häneltä suoraan, tutkiko hän. Sanoi tutkivansa. Oliko pitkä työ? Hän kävi kovin ärtyisäksi ja sanoi: 'Kirokun pitkä', puhaltuen karkin ulos, niin sanoakseni. 'Niinkö?' virkoin minä. Ja silloin pääsi kiukku valloilleen. Mies oli ihan kiehumispisteessä, ja minun kysymykseni sai hänet kuohahtamaan yli äyräyttänsä. Hänelle oli annettu ohje — mitä kallisarvoisin ohje — mihin tarkoitukseen, sitä hän ei tahtonut sanoa. Oliko se lääkärin resepti? 'Lempo teidät viekoon! Mitä te oikein kalastelette?' Minä puolustauduin. Arvokasta nuuskahtelemista ja yskimistä. Hän tyyntyi taas. Hän oli lukenut sen. Viisi ainesta. Hän pani sen pöydälle. Sitten hän käänsi päätään. Ikkunasta käyvä tuulenveto kohotti paperin ilmaan. Suhinaa ja kahinaa. Hän sanoi työskentelevänsä huoneessa, jossa oli avoin tulisija. Näin vain välähdyksen, ja resepti syttyi tuleen ja nousi savupiippuun. Hän hyökkäsi sitä kohti, juuri kun se kohahti ylös. Noin! Samassa pisti hänen käsivartensa esiin kuin valaistakseen hänen juttuaan."

"Entä sitten?"

"Ei mitään kättä. Vain tyhjä hiha. Voi ihmettä! Ajattelin, että se on epämuodostuma. Hänellä on korkista käsivarsi, otaksuin, ja nyt hän on ottanut sen pois. Mutta siinä on sittenkin jotakin kummallista, mietiskelin. Mikä hitto pitää hihaa ylhäällä ja avoinna, jollei siellä ole mitään sisällä? Siellä ei ollut mitään, sen vakuutan. Ei mitään ainakaan taipseeseen asti. Saatoin nähdä hihan sisälle ihan kyynärpäähän saakka, ja vaatteen repeämän läpi paistoi valoa. 'Hyvä Jumala!' sanoin. Sitten hän seisautui. Tuijotti minuun tyhjillä mulkosilmillään ja sitten hihaansa."

"Entä sitten?"

"Siinä kaikki. Hän ei lausunut sanaakaan, tuijotti vain ja pani hihan nopeasti takaisin taskuunsa. 'Aioin sanoa', virkkoi hän, 'että resepti paloi, eikö palanut?' Kysyvä yskähdys. 'Kuinka lemossa', sanoin, 'voitte liikuttaa tyhjää hihaa tuolla lailla?' 'Tyhjää hihaa?' 'Niin', vastasin, 'tyhjää hihaa'. 'Sehän on tyhjä hiha, vai mitä? Tehän näitte, että se oli tyhjä hiha?' Hän nousi seisomaan suoraksi. Minäkin nousin. Hän tuli minua kohti kolmella hyvin hitaalla askeleella ja jäi seisomaan ihan viereeni. Sitten hän nuuskahti häijyksi. Minä en räpyttänyt silmääniäkään, vaikka menenpä hirteen, jolleivät siteisiin kääritty nuppi ja silmäkaihtimet ole kyllin kauheita hermostuttaakseen ketä tahansa."

'Sanoitte hihan olleen tyhjän?' sanoi hän taas. 'Aivan niin', sanoin. Tuijottamisesta ja sanattomuudesta voi paljaskasvoinen ja silmälasiton mies pelästyä. Sitten hän hyvin hitaasti veti hihan jälleen taskustaan ja nosti käsivartensa minua kohti kuin olisi taas tahtonut näyttää sitä minulle. Hän teki sen hyvin, hyvin hitaasti. Minä katselin sitä. Tuntui kestävän iankaikkisen kauan. 'No niin', virkoin rykäisten, 'siellä ei ole mitään'.

"Täytyihän jotakin sanoa. Aloin tuntea pelkoa. Saatoin selvästi nähdä hihan sisälle. Hän ojensi sen suoraksi minua kohti, hitaasti, hitaasti — aivan näin, — kunnes kalvosin oli kuuden tuuman päässä kasvoistani. Kauhean kummallista oli nähdä tyhjän hihan tuolla lailla lähestyvän! Ja sitten..."

"Entä sitten?"

"Jokin — se tuntui etusormelta ja peukalolta — nipisti nenääni."

Bunting alkoi nauraa.

"Siinä ei ollut kuitenkaan mitään!" sanoi Cuss, ja hänen äänensä kohosi ihan huudoksi "mitään" sanan kohdalla. "Kyllähän teidän sopii nauraa, mutta uskokaa pois, että silloin pelästyin. Löin kovasti hänen kalvosintaan, käännyin ja syöksin ulos huoneesta — jätin hänet..."

Cuss vaikeni. Ei voinut epäilläkään, että hänen pakokauhunsa oli vilpityn. Hän käännähti avuttoman näköisenä ja otti toisen lasin erinomaisen kappalaisen hyvin huonoa viiniä. "Lyödessäni hänen kalvosintaan", lisäsi Cuss, "tuntui minusta aivan kuin olisin lyönyt käsivartta, uskokaa pois."

"Eikä siinä kuitenkaan ollut minkäänlaista käsivartta! Ei käsivarren ituakaan!"

Herra Bunting ajatteli asiaa. Hän katsahti epäluuloisesti Cussiin. "Se on peräti merkillinen juttu", sanoi hän. Hän näytti tosiaankin kovin viisaalta ja vakavalta. "Sepä on kerrassaan merkillinen juttu", sanoi herra Bunting pontevasti kuin tuomiota julistaen.

VIIDES LUKU

Murtovarkaus pappilassa

Pappilaan tehdyn murtovarkauden yksityiskohdat olemme pääasiassa kuulleet kappalaiselta ja hänen rouvaltaan. Se tapahtui helluntaimaanantaina aamuyöllä, samana päivänä, joka oli pyhitetty Ipingin klubin juhalle. Rouva Bunting heräsi äkkiä siinä hiljaisuudessa, joka vallitsee ennen päiväkoittoa. Hän oli saanut ihan varmasti sen vaikutelman, että heidän makuuhuoneensa ovi oli avautunut ja sulkeutunut. Hän ei heti herättänyt miestään, vaan nousi istumaan vuoteessaan ja kuunteli. Sitten hän kuuli selvästi paljaiden jalkojen tassutusta. Askeleet tuntuivat tulevan viereisestä pukeutumishuoneesta ja suuntautuvan pitkin käytävää portaita kohti. Kohta kun hän oli varma siitä, herätti hän kunnianarvoisan herra Buntingin niin hiljaa kuin mahdollista. Pastori ei raapaissut tulta, vaan pani silmälasit nenälleen, veti päälleen rouvansa aamunutun, pisti jalkaansa kylpytohvelit ja meni ulos portaiden siltamalle kuuntelemaan. Hän erotti selvästi hapuilevia askeleita alhaalta työhuoneensa kirjoituspöydän luota ja sitten rajun aivastuksen.

Silloin hän palasi makuuhuoneeseen, varustautui ensimmäiseksi käsiin osuvalla aseella, hiilihangolla, ja laskeutui alas portaita niin äänettömästi kuin suinkin. Rouva Bunting tuli portaiden siltamalle.

Kello oli noin neljä, ja yön synkin pimeys oli jo haihtunut. Eteisessä erotti vähän valonhohdetta, mutta työhuoneen oviaukko ammotti ihan mustana. Kaikki oli hiljaa; kuului ainoastaan heikkoa portaiden natinaa herra Buntingin askelten alla ja hiljaista liikettä työhuoneesta. Sitten jokin napsahti, laatikko avattiin, ja papereita pöyhittiin. Sitten kuului sadattelua, tulitikulla raapimista ja työhuoneen täytti keltainen valo. Herra Bunting oli nyt käytävässä ja saattoi oven raosta nähdä kirjoituspöytänsä ja avonaisen laatikon ja pöydällä palavan kynttilän. Mutta varasta hän ei voinut erottaa. Hän seisoi käytävässä tietämättä oikein, mihin oli ryhdyttävä, ja rouva Bunting, kasvot valkeina ja jännittyneinä, hiipi hitaasti alas portaita hänen jäljessään. Yksi seikka piti herra Buntingin rohkeutta vireillä: se vakaumus, että murtovaras oli joku kyläläinen.

He kuulivat rahan kilahduksen ja käsittivät varkaan löytäneen jäljellä olevat talousvarat — yhteensä kaksi puntaa ja kymmenen shillingiä puolen punnan rahoina. Se ääni innosti herra Buntingiä ripeään toimintaan. Puristaen lujasti hiilihankoa hän syöksyi huoneeseen, rouva Buntingin seurattessa kintereillä.

"Antautukaa!" huusi herra Bunting hurjasti ja pysähtyi sitten hämmästyneenä. Ilmeisesti huone oli tyhjä.

Mutta sittenkin oli heidän käsityksensä, että he olivat juuri tuolla hetkellä kuulleet jonkun liikkuvan huoneessa, muuttunut täydeksi varmuudeksi. Puolisen minuuttia he seisoivat siinä läähättäen, sitten rouva Bunting astui huoneen poikki ja katsahti uuninvarjostimen taakse, herra Buntingin tirkistäessä pöydän alle jonkin aavistuksen yllyttämänä. Sitten rouva Bunting siirsi syrjään ikkunaverhot, ja herra Bunting tähytti uuninsuusta savupiippuun ja sohi sinne hiilihangolla. Senjälkeen rouva Bunting tutki paperikorin, ja herra Bunting avasi hiilisangon. Viimein he seisoivat ja tuijottivat toisiinsa kysyvin silmin.

"Olisin voinut vannoa..." sanoi rouva Bunting.

"Kynttilä!" huomautti herra Bunting. "Kuka sytytti kynttilän?"

"Laatikko!" virkkoi rouva Bunting. "Ja rahat ovat menneet!"

Hän astui nopeasti avoimelle ovelle.

"Kaikista ihmeellisistä tapauksista..."

Käytävästä kuului taas rajua aivastusta. He ryntäsivät ulos ja samalla paukahti keittiön ovi kiinni. "Tuoppa kynttilä!" pyysi herra Bunting ja lähti edellä. He kuuluivat kumpikin, kuinka salvat nopeasti työnnettiin paikoilleen.

Avatessaan keittiön oven kappalainen näki pesuhuoneen läpi, että takaovi juuri avautui, ja aamunkoiton heikko kajastus valaisi takana olevan puutarhan tummia varjoja. Hän oli varma siitä, ettei mikään mennyt ulos ovesta. Se avautui, oli hetken avoinna ja sulkeutui sitten läjähtäen. Samassa alkoi lepattaa rouva Buntingin työhuoneesta tuoma kynttilä... Kesti minuutin tai pari, ennenkuin he astuivat keittiöön.

Se oli tyhjä. He panivat takaoven jälleen lukkoon, tutkivat keittiön, ruokasäiliön ja pesuhuoneen perinpohjin ja menivät lopulta alas kellariin. Koko talosta ei voinut löytää ainoatakaan sielua, vaikka kuinka olisi hakenut.

Päivänvalo tapasi kappalaisen ja hänen vaimonsa kummallisesti puettuna pikku parina yhä ihmettelemässä samalla paikalla, koveroksi palaneen ja valuvan kynttilän heikossa valaistuksessa.

"Kaikista kummallisista jutuista", aloitti kappalainen kahdennenkymmenennen kerran.

"Rakkaani", virkkoi rouva Bunting, "Susie tulee alas. Odotahan tässä, kunnes hän on mennyt keittiöön, ja pujahda sitten ylös portaita."

KUODES LUKU

Huonekalut hulluina

Sattuipa niin, että helluntaimaanantain varhaisina aamuhetkinä, ennenkuin Millie komennettiin päivän töihin, herra ja rouva Hall nousivat ja menivät äänettömästi alas kellariin. Heidän puuhansa oli yksityisluontoista ja jonkinlaisessa yhteydessä heidän oluensa ominaispainon kanssa.

Tuskin he olivat päässeet kellariin, kun rouva Hall huomasi unohtaneensa tuoda alas pullon sarsaparillaa heidän yhteisestä huoneestaan. Koska hän oli tämän homman asiantuntija ja varsinainen suorittaja, lähti Hall kiireesti hakemaan sitä yläkerrasta.

Portaiden yläpäässä hän hämmästyti huomattaessaan, että vieraan ovi oli raollaan. Hän meni omaan huoneeseensa ja löysi pullon sieltä, mistä oli neuvottu sitä hakemaan.

Mutta palatessaan pullo mukanaan hän näki, että ulko-oven salvat oli työnnetty takaisin — että siis ovi todellakin oli vain säpissä. Ja samassa juolahti hänen mieleensä, että tämä oli jossakin yhteydessä heidän oudon matkustajansa ja Teddy Henfreyn otaksuman kanssa. Hän muisti selvästi pitäneensä kynttilää rouva Hallin pannessa nuo salvat yöksi kiinni. Nähdessään tämän hän pysähtyi töllistelemään ja lähti sitten jälleen ylös portaita, pullo yhä kädessään. Hän koputti vieraan ovelle. Ei kuulunut vastausta. Hän koputti jälleen. Sitten hän työnsi oven auki ja astui sisään.

Asian laita oli, niinkuin hän oli odottanutkin. Vuode ja huone olivat tyhjä. Ja vielä kummallisempaa hänenkin hitaalle älylleen oli se, että makuuhuoneen tuolilla ja pitkin vuoteen reunaa olivat hajallaan vieraan vaatteet, ainoat vaatteet, mikäli hän tiesi, ja myös siteet. Hänen suuri, riippuvareunainen hattunsakin pöyhkeili keikarimaisesti vuoteenpylväässään.

Ällistyneenä seistessään Hall kuuli vaimonsa äänen kellarin syvyydestä. Siinä saattoi erottaa sen nopean tavujen nielaisemisen ja loppusanojen kimakan jännityksen, jolla länsisussexilainen on tottunut ilmaisemaan vilkasta kärsimättömyyttä. "George! Löydätkö, mitä tarvitsen?"

Sen kuullessaan Hall kääntyi ja kiirehti alas vaimonsa luo. "Janny", sanoi hän kellarin porraskaiteen yli, "se on totta, mitä Henfrey sanoo. Hän ei ole huoneessaan, ei totisesti. Ja ulko-ovesta on salvat vedetty syrjään."

Aluksi rouva Hall ei ymmärtänyt, mutta heti kun hän käsitti, päätti hän käydä itse tutkimassa tyhjää huonetta. Hall, joka yhä piteli pulloa, meni edellä. "Vaikkei hän ole siellä", virkkoi hän, "niin hänen vaatteensa ovat jääneet, ja mitä ihmettä hän sitten tekee ilman vaatteita? Se on kerrassaan kummallinen juttu."

Tullessaan ylös kellarin portaita he luulivat kumpikin, niinkuin jälkeinpäin kävi selville, kuulleensa ulko-oven avautuvan ja sulkeutuvan, mutta nähdessään, että se oli kiinni ja ettei mitään ollut eteisessä, eivät he silloin puhuneet siitä toisilleen. Rouva Hall sivuutti miehensä käytävässä ja kiirehti ensimmäisenä yläkertaan. Joku aivasti portailla. Hall, joka seurasi vaimoan kuuden porrasaskeleen päässä, luuli hänen aivastaneen. Rouva taas, joka oli edellä, oli saanut sen vaikutelman, että Hall oli aivastanut. Hän työnsi oven auki ja seisoj tarkastellen huonetta. "No ei ihmeempää!" siunaili hän.

Hän kuuli niistämistä ihan takanaan, niinkuin hänestä tuntui, ja kääntyessään hämmästy huomatessaan Hallin kymmenen jalan päässä itsestään ylemmällä portaalla. Mutta samassa oli Hall hänen vieressään. Rouva kumartui eteenpäin ja laski kätensä pielukselle ja tunnusteli sitten vuodevaatteita.

"Kylmiä", lausui hän. "Hän on ollut poissa ainakin tunnin tai enemmänkin."

Mutta silloin tapahtui kerrassaan ihmeellinen seikka. Vuodevaatteet vetäytyivät kokoon, hypähtivät äkkiä jonkinlaiseksi huipuksi ja loikkasivat päistikkaa jalkopään reunan yli. Näytti aivan siltä kuin olisi käsi tarttunut niihin keskeltä ja sitten lennättänyt ne syrjään. Heti senjälkeen hypähti vieraan hattu vuoteenpylvästä, teki ilmassa runsaan puoliympyrän kaaren ja iski sitten suoraa päätä rouva Hallin kasvoihin. Yhtä nopeasti lensi sieni pesutelineeltä; sitten tuoli, viskaten matkustajan takin ja housut työkeästi syrjään ja nauraen kuivasti ja ihan samalla lailla kuin vieraskin, kaatui kumoon niin, että kaikki neljä jalkaa suuntautuivat rouva Halliin päin, näytti hetkisen tähtäävän ja sitten hyökkäsi häntä kohti. Hän huudahti ja kääntyi. Silloin tuolin jalat painuivat hiljaa, mutta lujasti hänen selkäänsä ja pakottivat hänet ja Hallin ulos huoneesta. Ovi paukahti kovasti ja sulkeutui. Tuoli ja vuode näyttivät hetkisen suorittavan jonkinlaista riemutanssia, ja sitten äkkiä kaikki oli taas hiljaa.

Rouva Hall vaipui melkein pyörtyneenä miehensä syliin portaitten päässä. Vain suurella vaivalla onnistui herra Hallin ja Millien, joka oli herännyt emäntänsä hätähuutoon, saada hänet alakertaan, ja sitten käytettiin sellaisissa kohtauksissa tavallisia vahvistusaineita.

"Ne olivat kummituksia", sanoi rouva Hall. "Minä tiedän, että ne olivat kummituksia. Minä olen lukenut niistä sanomalehdissä. Kun pöydät ja tuolit hyppelevät ja tanssivat..."

"Otappas tilkka vielä, Janny", kehoitti Hall, "se vahvistaa sinua".

"Sulkekaa siltä ovi", sanoi rouva Hall. "Älkää antako sen enää tulla sisään. Minä melkein arvasin... Minun olisi pitänyt tietää. Tuollaiset mulkoilevat silmälasit ja pää siteissä, eikä koskaan mene kirkkoon pyhäisiin. Ja kaikki nuo pullot — enemmän kuin on lupa kellään pitää. Hän on pannut kummituksia huonekaluihin. Minun vanhat kelpo huonekaluni! Juuri tuossa samassa tuolissa oli rakkaan kelpo äitini tapa istua, kun minä olin pikku tyttö. Kun ajattelee, että se nyt nousi minua vastaan..."

"Vain tilkka lisää, Janny", sanoi Hall. "Hermosi ovat järkkyneet."

He lähettivät Millien kultaisessa auringonpaisteessa kello viiden aikaan tien toiselle puolelle herättämään Sandy Wadgersia, hevosenkengittäjää.

Hallin terveiset hänelle, ja että yläkerran huonekalut käyttäytyivät peräti omituisesti. Tulisiko herra Wadgers tälle puolelle?

Wadgers oli taitava mies ja hyvin kekseliäs. Hän tuumi asiaa heti vakavasti. "Lempo minut vieköön, jollei tuo noituus lopu", oli Sandy Wadgersin mielipide. "Eihän vain tarvita hevosenkenkiä mokomalle herrasmiehelle?"

Hän tuli Hallin puolelle hyvin huolestuneena. He tahtoivat opastaa hänet yläkerrassa olevaan huoneeseen, mutta hän ei näyttänyt kiirehtivän. Mieluummin hän puheli käytävässä. Tien toisella puolen tuli Huxterin oppipoika näkyviin ja alkoi ottaa alas tupakkaikkunan luokkuja. Hänet kutsuttiin tänne ottamaan osaa keskusteluun. Herra Huxterkin saapui samaa tietä muutamien minuuttien kuluttua. Anglosaksilainen taipumus parlamentaariseen hallitusmuotoon tuli tässäkin esille: puheltiin pitkälti, mutta ei ryhdytty mihinkään ratkaisevaan toimenpiteeseen.

"Ottakaamme ensinnä selvä asianhaaroista", toisti Wadgers tavantakaa. "Koettakaamme päästä varmuuteen siitä, että menettelemme ihan oikein murtaessamme auki tuon oven. Ovi, jota ei ole murrettu auki, voidaan aina murtaa auki, mutta kerran auki murrettua ovea ei voi tehdä avaamattomaksi."

Silloin avautui yläkerran huoneen ovi omasta aloitteestaan äkkiä ja perin ihmeellisesti. Katsahtaessaan hämmästyneinä ylöspäin, he näkivät matkustajan verhotun olennon astelevan portaita alas ja tuijottavan järjettömän suurilla silmilaseillaan synkemmin ja kaameammin kuin konsanaan. Hän tuli alas jäykästi ja hitaasti, tuijottaen kaiken aikaa suurin silmin. Sitten hän kulki käytävän poikki,

tuijotti yhä ja pysähtyi.

"Katsokaahan!" virkkoi hän, ja heidän silmänsä seurasivat hänen hansikkaalla peitetyn sormensa suuntaa ja näkivät sarsaparillapullon likellä kellarin ovea. Sitten hän meni vierashuoneeseen ja äkkiä paukahdutti oven kiinni: heidän edessään, nopeasti ja sisukkaasti.

Toiset eivät puhuneet sanaakaan, ennenkuin paukahduksen viimeinenkin kaiku oli häipynyt. He tuijottivat toisiinsa.

"Jaa, jollei tuo nielaise kaikkea!" sanoi Huxter ja jätti seurauksen mainitsematta.

"Minä menen sisään ja tiukkaan häneltä asiaa", virkkoi Wadgers Hallille. "Minä vaadin selitystä."

Kesti jonkun aikaa, ennenkuin isäntä saatiin rohkaisemaan itsensä. Vihdoin hän koputti, avasi oven eikä päässyt pitemmälle kuin:

"Suokaa anteeksi..."

"Menkää helvettiin!" huusi vieras jyrisevällä äänellä ja lisäsi: "Sulkekaa ovi jäljessänne."

Siihen päättyi tämä lyhyt haastattelu.

SEITSEMÄS LUKU

Vieraan paljastuminen

Vieras meni "Vaunujen ja Hevosten" pieneen vierashuoneeseen noin puolikuuden ajoissa aamulla ja viipyi siellä melkein keskipäivään asti, ikkunankaihtimet alas laskettuina, ovi suljettuna, kenenkään uskaltamatta lähestyä häntä Hallin epäonnistuneen yrityksen jälkeen.

Koko tämä aika oli hänen täytynyt paastota. Kolme kertaa hän soitti kelloa, kolmannella kerralla raivoisasti ja pitkään, mutta ei kukaan vastannut hänelle. "Hän ja hänen 'menkää helvettiin', en muutakaan sano", puuskui rouva Hall.

Pian saapui varmistumaton huhu pappilaan tehdystä murtovarkaudesta, ja silloin yhdistettiin erinäisiä seikkoja keskenään. Hall lähti Wadgersin seuraamana pormestarin, herra Shuckleforthin, luo kysymään neuvoa. Ei kukaan uskaltanut mennä yläkertaan. Ei voinut tietää, mitä vieras puuhaili. Silloin tällöin hän asteli kovaa vauhtia edestakaisin, pari kertaa kuului kiroustulva, paperin repimistä ja helisevää pullojen särkymistä.

Pieni ryhmä pelästyneitä, mutta uteliaita ihmisiä paisui yhä. Rouva Huxter tuli tien toiselta puolelta; muutamia iloisia nuorukaisia, jotka loistivat mustissa, valmiina ostetuissa takeissa ja paperiruusuke kaulassa — sillä olihan nyt helluntaimaanantai — liittyi joukkoon, tehden sekavia ja sekoittavia kysymyksiä. Nuori Archie Harker erosi muista marssimalla pihan poikki ja koettamalla kurkistaa sisään kaihtimien alta. Hän ei voinut nähdä mitään, mutta uskotteli näkevänsä, ja muita Ipingin nuorukaisia yhtyi heti häneen.

Silloin oli kaunein helluntaimaanantai mitä kuvitella voi, ja pitkin raittia oli rivissä ainakin kymmenkunta telttaa, olipa ampumaratakin, ja pajan vieressä ruohikolla oli kolme keltaisen ja ruskean väristä vaunua ynnä muutamia koreankirjavia muukalaisia kumpaakin sukupuolta, jotka pystyttivät kookospähkinän väristä kaihdinta. Herroilla oli siniset villanutut, naisilla valkeat esiliinat ja hyvin muodinmukaiset hatut, joissa oli raskaat sulat. Woodyer "Punaisesta Kilistä" ja suutari Jaggery, joka myöskin möi toisen luokan polkupyöriä, pingoittivat tien poikki nuuraa, johon oli kiinnitetty lippuja ja kuninkaallisia kunniamerkkejä. Näitä oli alkujaan käytetty ensimmäistä Victoria-kuningattaren riemujuhlaa vietettäessä.

Sisällä vierashuoneen keinoitekoisessa hämärässä, johon tunkeutui ainoastaan heikko auringon kajastus, tuijotti merkillinen matkustaja nälkäisenä, niinkuin meidän on otaksuttava, ja peloissaan epämukaviin kuumiin kääreisiinsä verhottuna tummien silmälasiansa läpi paperiinsa tai kilisteli likaisia pieniä pullojaan ja välillä kiroili kovasti pojille, joiden hän kuuli olevan ikkunan takana, vaikka ei saattanutkaan heitä nähdä. Takan viereisessä nurkassa oli puolen tusinan särkyneen pullon kappaleita,

ja pistävä kloorinhaju turmeli ilman. Sen verran me tiedämme siitä, mitä silloin kuultiin ja mitä jälkeenpäin nähtiin huoneessa.

Puolenpäivän tienoissa hän äkkiä avasi vierashuoneen oven ja jäi seisomaan ja tuijottamaan ravintolahuoneessa istuviin kolmeen tai neljään henkilöön. "Rouva Hall", sanoi hän. Joku lähti kömpelösti kutsumaan rouva Hallia.

Rouva Hall ilmestyi jonkun ajan kuluttua vähän hengästyneenä, mutta sitä kiukkuisempana. Hall pysyi yhä ulkona. Rouva Hall oli harkinnut tätä kohtausta ja tuli kädessään pieni tarjotin, jolla oli suorittamaton lasku. "Laskuanne kai haluatte, herra?" kysyi hän.

"Miksi ei ole tuotu aamiaistani? Miksi ette ole valmistanut aterioitani ja tullut, kun olen soittanut? Luuletteko minun elävän syömättä?"

"Miksi ette ole maksanut laskuani?" kysyi rouva Hall. "Sen minä tahtoisin tietää."

"Sanoinhan teille kolme päivää sitten, että odotin rahalähetystä..."

"Sanoin teille kolme päivää sitten, etten minä aikonut odottaa mitään rahalähetyksiä. Te ette saa moittia sitä, jos aamiaisenne vähän myöhästyykin, kun minunkin laskuni ovat saaneet odottaa viisi päivää, vai mitä arvelette?"

Vieras kirosi lyhyesti, mutta pontevasti.

Ravintolapöydän luota kuului: "No, no!"

"Tekisitte ystävällisesti, herra, jos säästäisitte kiroukset itsellenne", huomautti rouva Hall.

Vieras näytti siinä seisoessaan entistä vihaisemmalta sukeltajan naamarilta. Yhteinen mielipide vakiintui ravintolahuoneessa siihen suuntaan, että rouva Hall nyt oli voiton puolella. Vieraan seuraavat sanatkin osoittivat samaa.

"Kuulkaahan, kunnon vaimo..." aloitti hän.

"Älkää sanoko 'kunnon vaimoksi' *minua*", vastasi rouva Hall.

"Olenhan maininnut teille, etten ole saanut odottamaani rahalähetystä."

"Rahalähetystä, juuri niin!" sanoi rouva Hall.

"Mutta kuitenkin luulen taskussani olevan..."

"Sanoitte minulle kolme päivää sitten, ettei teillä ollut muuta kuin punnan verran hopeaa."

"Niin, mutta olen löytänyt vähän lisää."

"Ohoh!" kuului tarjoilupöydän luota.

"Olisipa hauska tietää, mistä olette rahaa löytänyt!" huomautti rouva Hall.

Se näytti kovasti kiusaavan vierasta. Hän polki jalkaansa. "Mitä tarkoitatte?" kysyi hän.

"Sitä vain, että olisi hauska tietää, mistä olette löytänyt", toisti rouva Hall. "Ja ennenkuin otan vastaan suoritusta laskusta tai tuon aamiaista tai teen mitään muutakaan, on teidän selitettävä minulle pari seikkaa, joita en ymmärrä, ja joita ei kukaan ymmärrä, ja jotka jokainen kovasti haluaisi ymmärtää. Haluaisin tietää, mitä olette tehnyt tuolilleni yläkerrassa, ja haluaisin tietää, mistä johtuu, että huoneenne oli tyhjä, ja kuinka pääsitte taas sisään. Kaikki tässä talossa asuvat tulevat sisään ovista, se on oikein sääntö tässä talossa, mutta niin te *ette* tehnyt, ja nyt minä tahtoisin tietää, *kuinka* te tulitte. Ja haluaisin tietää..."

Äkkiä vieras kohotti hansikkailla verhotut kätensä nyrkkiin puserrettuina, polki jalkaansa ja sanoi: "Vaietkaa!" niin tavattoman kiivaasti, että rouva Hall paikalla katkaisi sanatulvansa.

"Ette ymmärrä", huusi vieras, "kuka minä olen tai mitä minä olen. Minä näytän teille. Jumaliste, minä näytän teille!" Sitten hän painoi kämmenensä kasvoilleen ja veti sen takaisin. Hänen kasvojensa keskiosa muuttui tyhjäksi onteloksi. "Katsokaa", sanoi hän. Hän astui lähemmäksi ja ojensi rouva Hallille jotakin, minkä tämä otti koneellisesti vastaan tuijottaen hänen muuttuneisiin kasvoihinsa, mutta kiljaisi äkkiä huomattessaan, mitä se oli, pudotti ja horjahti taaksepäin. Nenä — se oli vieraan nenä, ihonvärinen ja kiiltävä! — vierähti lattialle, saaden aikaan samanlaisen äänen kuin irtonainen pähvikappale.

Sitten mies tempaisi silmälasit irti, ja jokainen ravintolahuoneessa oleva alkoi läähättää. Hän otti hatun päästään ja voimakkaalla sivalluksella repäisi irti viiksensä ja siteensä. Jonkun aikaa he kestivät tätä. Mutta vihdoinkin kohahti tarjoiluhuoneeseen läpi kamala aavistus. "Hyvä Jumala!" huudahti joku, ja kaikki perääntyivät.

Se oli ilkeintä kaikesta. Rouva, joka seiso kauhistuneena suu auki kirkaisi kamalan näyn edessä ja juoksi ovelle. Kaikki alkoivat liikehtiä. He olivat valmistautuneet näkemään arpia, epämuodostumia, hirveitä kauhunkuvia — mutta ei tyhjää! Siteet ja tekotukka lentelivät käytävän poikki tarjoiluhuoneeseen, pakottaen erään poikaviikarin hypähtämään syrjään sitä välttääkseen. Ihmiset kompastuivat toinen toiseensa rynnätessään alas portaita. Sillä mies, joka seiso siinä huutaen joitakin hajanaisia selityksiä, oli tukeva, huitova vartalo takinkaulukseen asti, mutta sen yläpuolella — tyhjää, ei mitään näkyvää!

Kylässä kuulivat ihmiset huutoja ja kiljumista, ja katsahtaessaan tietä pitkin he näkivät "Vaunuista ja Hevosista" purkautuvan väkeä hurjaa vauhtia. He huomasivat rouva Hallin kaatuvan ja Teddy Henfrey'n hypähtävän välttääkseen hänen päälleen astumista. Sitten he erottivat Millien pelästyneet huudot, kun hän äkkiä ilmestyessään keittiöstä, kuultuaan tarjoiluhuoneesta meteliä, oli takaapäin törmännyt päättömään mieheen. Ne lakkasivat kuitenkin heti.

Kaikki maantiellä olevat — makeiskauppias, kookospähkinäkaihtimen pystyttäjä ja hänen apulaisensa, kiikun omistaja, pienet tytöt ja pojat, maalaiskeikarit, pirteät piijat, puseroihin puetut vanhemmat naiset ja mustalaisvaimot esiliinat edessä — lähtivät heti juoksujalassa majataloon päin, ja ihmeellisen lyhyessä ajassa pyöri edestakaisin, kiljuu ja kyseli, selitti ja pauhasi rouva Hallin huoneiston ulkopuolella ehkä nelikymmenhenkinen joukko, joka kasvoi nopeasti. Jokainen näytti halukkaalta puhumaan heti paikalla, ja tuloksena oli Baabelin sekamelska. Muutamat tukivat rouva Hallia, joka oli nostettu maasta pyörtyneenä. Hämminki oli tavaton, ja silminnäkijät huusivat vimmatusti uskomattomia todistuksiaan. "Uh, sitä mörköä!" "Mitä hän sitten on tehnyt?" "Onko hän lyönyt tyttöä, onko?" "Luullakseni hän hyökkäsi veitsi kädessä tytön kimppuun." "Ei pään näköistäkään, sen sanon. En käytä mitään kuvakieltä. Tarkoiton miestä, jolla ei ole päätä." "Mitä loruja! Se on joku taikatempu." "Hän heitti pois verhonsa, hän..."

Tunkeillessaan lähemmäksi, voidakseen nähdä avoimesta ovesta sisään, väkijoukko painautui hyökkääväksi kiilaksi, jonka rohkein kärki oli lähinnä majataloa. "Hän seiso hetken paikallaan, minä kuulin piian huutavan, ja silloin se kummitus kääntyi. Minä näin tytön helmojen vilahtavan, ja mies lähti hänen perässään. Ei kestänyt kymmentäkään sekuntia. Silloin hän tulee takaisin veitsi kädessään ja leipä, seiso aivan kuin tuijottaen. Siitä on vain tuokio. Sitten hän meni sisään tuosta ovesta. Sanon teille, ettei hänellä ole ollenkaan päätä. Hän katosi ihan äsken..."

Takana oli jotakin häiriötä, ja puhuja vaikenä astuakseen syrjään pienen kulkueen tieltä, joka marssi hyvin päättävästi taloon päin. Ensimmäisenä astui Hall, hyvin punaisena ja tuiman näköisenä, sitten Bobby Jaffers, kylän poliisi, ja perässä varovainen Wadgers. Heillä oli nyt mukanaan vangitsemiskäskey.

Ihmiset huusivat ristiriitaisia selityksiä äskeisistä tapauksista. "Pää tai ei", sanoi Jaffers. "Olen saanut tehtäväkseni vangita hänet, ja kyllä minä vangitsenkin."

Hall nousi portaita ylös, meni suoraa päätä vierashuoneen ovelle ja huomasi sen olevan auki. "Konstaapeli", lausui hän, "tehkää velvollisuutenne".

Jaffers astui sisälle, hänen jäljessään Hall ja viimeisenä Wadgers. Hämmärässä valaistuksessa he näkivät edessään päättömän vartalon, jolla oli toisessa hansikkaaseen pistetyssä kädessään jyrstetty leivänsyrjä ja toisessa juustonpala.

"Tuossa hän on", sanoi Hall.

"Mitä pirua tämä on?" kuului vihainen kysymys oudon olennon kauluksen yläpuolelta.

"Te olette hiton kummallinen, herra", vastasi Jaffers, "mutta pää tai ei, vangitsemiskäskeyssä sanotaan 'mies', ja velvollisuus on velvollisuus..."

"Pysykää loitolla", ärjäisi olento, samalla kun se vetäytyi taaksepäin.

Äkkiä hän sinkautti leivän ja juuston lattialle, ja Hall tarttui pöydällä lojuvaan veitseen, saaden ihan viime tingassa sen haltuunsa. Irti lensi vieraan vasen hansikas ja läjähti vasten Jaffersin kasvoja. Samassa Jaffers, joka ei halunnut ryhtyä pitemmälti selittelemään vangitsemiskäskeyä, oli tarttunut hänen kädettömään ranteeseensa ja näkymättömään kurkkuunsa. Hän sai sääriluuhunsa jymähtävän potkaisun, joka pani hänet huutamaan, mutta otettaan hän ei hellittänyt. Hall lähetti veitsen liukumaan pöytää myöten Wadgersille, joka toimi niin sanoaksemme rynnäkön maalivahtina, ja astui sitten lähemmäksi Jaffersin ja vieraan hoippuessa ja horjahdellessa häntä kohti, kiinni takertuneina ja lyöden

toisiaan. Tiellä oli tuoli, joka lensi syrjään jysähtäen heidän kaatuessaan yhdessä.

"Tarttukaa jalkoihin", huusi Jaffers hampaittensa välistä.

Hall, joka koetti toimia ohjeen mukaan, sai kylkiluihinsa kovan potkaisun, joka hetkiseksi teki hänet kyvyttömäksi. Nähdessään päättömän muukalaisen oli Wadgers kaatunut ja lentänyt Jaffersin yli, vetäytynyt ovelle veitsi kädessä; ja niin törmännyt yhteen Huxterin ja Sidderbridgen ajajan kanssa, jotka tulivat lain ja järjestyksen avuksi. Samassa putosi kolme neljä pulloa alas lipastolta ja levitti huoneen ilmaan kirpeätä hajua.

"Minä antaudun!" huusi vieras, vaikka hänellä olikin Jaffers allaan, ja samassa hän oli pystyssä läähättäen, omituinen ilmiö, päätön ja kädetön, — sillä hän oli nyt riisunut oikeankin käden hansikkaan samoin kuin vasemman. "Ei se kannata", sanoi hän kuin haukkoen ilmaa.

Luonnottoman omituista oli kuulla tämän äänen tulevan kuin tyhjästä, mutta sussexiläiset talonpojat ovat ehkä arkipäiväisimpiä ihmisiä auringon alla. Jafferskin nousi pystyyn ja otti esille parin käsirautoja. Sitten hän jäi tuijottamaan.

"Jopa nyt jotakin!" sanoi Jaffers, hätkähtäen hämärästä tietoisuudesta, että koko asia oli mahdoton. "Lempo vieköön! Minä nähtävästi en voikaan panna näitä paikoilleen."

Vieras sujautti käsivartensa pitkin liivejään, ja kuin ihmeen vaikutuksesta avautuivat ne napit, joihin hänen tyhjä hihansa osoitti. Sitten hän mainitsi jotakin säarestään ja kumartui. Hän näytti hapuilevan kenkiään ja sukkiaan.

"Kas vain!" sanoi Huxter äkkiä, "eihän siinä olekaan miestä. Nehän ovat vain tyhjat vaatteet. Katsokaahan! Voitte nähdä alas hänen kauluksestaan ja hänen vaatteittensa sisälle. Voisin pistää käsivarteni..."

Hän ojensi kätensä. Se näytti koskettavan ilmassa johonkin, ja hän veti sen takaisin kimeästi huudahtaen. "Pitäkääpä sormenne poissa silmästäni", kajahti ilmassa hurjan raivostunut ääni. "Tosiasia on, että olen tässä kokonaisena — pää, kädet, jalat ja kaikki muu, mutta satun olemaan näkymätön. Se on kirottu kiusa, mutta sellainen minä olen. Eihän se tee mitenkään luvalliseksi, että mikä tyhmä ipingiläinen tolvana tahansa saisi kaivella minut kappaleiksi, vai mitä?"

Vaatteet, joista kaikista nyt oli napit avattu ja jotka riippuivat irrallaan näkymättömän tukensa varassa, seisoivat pystyssä, kädet puuskassa.

Muutamia muitakin miehiä oli nyt tullut huoneeseen, joten se oli hyvin täynnä. "Näkymätön, mitä?" sanoi Huxter välittämättä vieraan parjauksesta. "Kuka on milloinkaan kuullut sellaista?"

"Se on ehkä omituista, mutta rikos se ei ole. Miksi poliisi näin käy kimppuuni..."

"Oho, se on eri asia", sanoi Jaffers. "Epäilemättä on teitä jonkun verran vaikea nähdä tässä valaistuksessa, mutta minä sain vangitsemiskäskyn, ja se ainakin pitää paikkansa. Se, mikä minut on pannut liikkeelle, ei ole näkymättömyys, vaan murtovarkaus. Erääseen taloon on murtauduttu ja viety sieltä rahaa."

"Entä sitten?"

"Ja asianhaarat osoittavat selvästi..."

"Hölynpölyä", sanoi näkymätön mies.

"Toivottavasti, herra. Mutta minä olen saanut määräyksen..."

"No niin", sanoi vieras, "minä tulen. Minä *tulen*. Mutta ei mitään käsirautoja."

"Ne pannaan tavallisesti", huomautti Jaffers.

"Ei käsirautoja", määräsi vieras.

"Suokaa anteeksi", pyysi Jaffers.

Äkkiä päätön olento istuutui, ja ennenkuin kukaan ennätti käsittää, mitä oli tekeillä, oli tohvelit, sukat ja housut potkaistu pöydän alle. Sitten hän taas hypähti ylös ja lennätti takkinsa pois.

"Lakatkaa tuosta", sanoi Jaffers käsittäen, mistä oli puhe. Hän tarttui liiveihin, jotka rimpuilivat vastaan. Paita pujahti ulos niistä ja jätti ne veltoina ja tyhjinä hänen käteensä. "Pitäkää kiinni hänestä!" huusi Jaffers kovalla äänellä. "Jos hän vain saa vaatteet päältään..."

"Pitäkää kiinni hänestä!" huusi jokainen, ja kaikki hyökkäsivät käsiksi liehuvaan valkeaan paitaan, joka oli nyt ainoa näkyvä osa vieraasta.

Paidan hiha läimäytti Hallin kasvoihin tarkasti tähdätyn iskun, joka esti hänet jatkamasta lähestymistään käsivarret levällään ja paiskasi hänet taaksepäin suntion, vanhan Toothsomen päälle. Samassa tuo vaatekappale kohosi ja alkoi heilua ja riippua irtonaisena käsivarsista aivan kuin miehen pään yli heitetty paita. Jaffers tarttui siihen, mutta auttoi vain siten sen pois vetämisestä. Hän sai ilmasta iskun vasten suutaan, kohotti raivoissaan lyhyen keppinsä ja loi Teddy Henfreytä vimmatusti päälle.

"Olkaa varuillanne!" huusi jokainen, asettuen umpimähkään puolustusasentoon saamatta kuitenkaan mitään käsiinsä. "Tarttukaa kiinni häneen! Sulkekaa ovi! Älkää antako hänen päästä pakoon. Nyt kosketin johonkin. Täällä hän on!" Täydellinen äänten sekamelska pääsi vallalle. Näytti siltä kun jokainen olisi saanut äkkiarvaamatta iskun. Sandy Wadgers, harkitsevana niinkuin aina ja äly nenään osuneen kovan iskun kirkastamana, avasi taas oven ja astui ulos ensimmäisenä meluavasta joukosta. Toiset, jotka seurasivat hillittöminä, ahtautuivat hetkiseksi oviaukon luona nurkkaan. Iskuja sateli yhä. Unitaarilahkoon kuuluvalla Phippsiltä taittui etuhammas, ja Henfrey sai korvarustoonsa vamman. Jaffersia iskettiin leuan alle, ja kääntyessään hän kosketti johonkin, mikä ahdingossa oli tunkeutunut hänen ja Huxterin väliin ja esti heitä pääsemästä toistensa viereen. Hän tunsu lihaksisen rintakehän, ja seuraavalla hetkellä syöksyi kokonainen lauma rimpuilevia, kiihtyneitä miehiä eteiseen, joka oli täynnä väkeä.

"Nyt minä sain sen kiinni!" huusi Jaffers tunkeutuen ja hoiperrellen heidän kaikkien välitse ja painiskellen kasvot tulipunaisina ja suonet pullollaan näkymättömän vihollisensa kanssa.

Miehet kompuroivat oikealle ja vasemmalle, kummallisen rymäkän siirtyessä nopeasti ulko-ovea kohti ja pyöriessä alas kuusi porrasaskelta. Jaffers huusi tukehtuneella äänellä pitäen kuitenkin lujasti kiinni, mutta tehden väärän liikkeen polvellaan hän pyörähti ympäri ja kaatui raskaasti pää edellä soralle. Vasta silloin hänen sormensa hellittivät otteensa.

Kuului kiihkeitä huutoja: "Tarttukaa kiinni häneen!" "Näkymätön!" ja niin edespäin, ja eräs nuorukainen, toispaikkalainen, jonka nimeä ei tiedetty, hyökkäsi paikalla sisään, tarttui johonkin, menetti otteensa ja kaatui maassa makaavan konstaapelin päälle. Tien keskikohdalla kiljaisi eräs nainen, kun jokin sysäsi häntä, ja koira, joka nähtävästi oli saanut potkun, vingahti ja lähti ulvoen juoksemaan Huxterin pihalle.

Siihen päättyi Näkymättömän Miehen karkaaminen. Jonkun aikaa ihmiset seisoivat hämmästyneinä ja huitoen, ja sitten seurasi pakokauhu, joka hajotti heidät pitkin kylää, niinkuin vihuri lennättää varisseet lehdet. Mutta Jaffers makasi ihan hiljaa, kasvot ylöspäin ja polvet koukussa majatalon portaiden juurella.

KAHDEKSAS LUKU

Menomatkalla

Kahdeksas luku on erittäin lyhyt ja kertoo että Gibbins, seudulla asustava yksityinen luonnontutkija, maatessaan laajalla aukealla hiekkannummella, kuten hän luuli, muutamien kilometrien päässä lähimmästä ihmisolennosta, puoliuunessa, kuuli ihan vierestä miehen yskimistä ja aivastamista muistuttavan äänen. Sitten hän vielä erotti tuiman kirouksen ja alkoi katsella ympärilleen, mutta ei nähnyt mitään. Ja kuitenkin oli tuo ääni ehdottoman varmasti kuulunut. Kiroilemista jatkui niin pitkälti ja monivivahteisena, että sen saattoi tuntea sivistyneen miehen sadatteluksi. Se kiihtyi välistä huippuunsa, vaimeni taas ja häipyi sitten etäisyyteen, suuntautuen, kuten hänestä näytti, Adderdeaniin päin. Se kohosi kouristavaksi aivastukseksi ja lakkasi.

Gibbins ei ollut kuullut mitään sen aamun tapauksista, mutta tämä ilmiö oli niin yllättävä ja järkyttävä, että hänen filosofinen rauhansa katosi. Hän nousi kiireesti pystyyn ja juoksi erään mäen rinnettä alas, kylää kohti niin nopeasti kuin suinkin pääsi.

YHDEKSÄS LUKU

Thomas Marvel

Thomas Marvelia teidän on kuviteltava mielessänne leveä- ja notkeakasvoiseksi mieheksi, jolla oli silinterinmuotoinen ulkoneva nenä, kostea, iso ja alituisesti liikehtivä suu ja tavattoman harjasmainen parta. Hänen vartalollaan oli taipumusta pyöreYTEEN, jota hänen lyhyet raajansa vielä tehostivat. Päässä hänellä oli karhea silkkihattu, ja se ilmiö, että hänellä oli huomattavan paljon nauhoja ja kengänpauloja nappien asemesta, etenkin pukunsa arimmissa kohdissa, osoitti hyvin selvästi, että hän oli oikea vanhapoika.

Thomas Marvel istui hiekkanutmen yli Adderdeaniin kulkevan tien varrella jalat ojassa noin kolmen kilometrin päässä Ipingistä. Hänen jalkansa, lukuunottamatta reikäisiä sukia, olivat paljaat, hänen suuret varpaansa olivat leveät ja pystyssä kuin varuillaan olevan koiran korvat. Joutilaan näköisenä — hän teki kaikki joutilaan tavalla — hän katseli kuin tutkistellen saapasparia. Ne olivat vahvimmat saappaat, mitä hän oli pitkään aikaan löytänyt, mutta liian isot hänelle, jotavastoin ne, jotka hänellä ennestään oli, sopivat mainiosti kuivalla ilmalla, mutta kostealla olivat liian ohutpohjaiset. Thomas Marvel vihasi isoja saappaita, mutta inhosi myöskin kosteutta. Hän ei ollut koskaan oikein ratkaissut mielessään, kumpaa hän kammosi enemmän, ja nyt oli kaunis päivä, eikä ollut mitään parempaa tehtävää. Niinpä hän järjesti kaikki neljä saapasta sieväksi ryhmäksi turvepenkereelle ja tarkasteli niitä. Kun hän katseli niitä ruohikossa vastapuhjenneiden verijuurien joukossa, juolahti hänen mieleensä äkkiä, että kumpainenkin pari oli erittäin ruma. Häntä ei ollenkaan hämmästyttänyt takaapäin kuuluva ääni.

"Siinäpä on saappaita", sanoi Ääni.

"Niin on — hyväntekeväisyysaappaita", myönsi Thomas Marvel ja tähysteli inhoten näitä saappaita pää toiselle puolelle kallistuneena, "mutta lempo minut viekÖÖN, jos osaan sanoa, kumpi niistä on maailman rumin saapaspari."

"Hm", sanoi Ääni.

"Olen käyttänyt huonompiakin — olenpa todella kulkenut ilmankin saappaita. Mutta en koskaan ole nähnyt noin häikäilemättömän rumia, jos niin saa sanoa. Olen etsiskellyt saappaita — vartavasten — päiväkausia, koska olen kyllästynyt *noihin*. Nehän ovat kyllä aivan eheät. Mutta kuljeskeleva herrasmies näkee niin tuhannesti vaivaa saappaista. Ja uskokaa pois, en ole löytänyt mitään muita koko siunatusta piirikunnasta kuin *nuo*, niin kovasti kuin yritinkin. Katsokaahan niitä! Ja oikeastaanhan täällä tavallisesti on hyviä saappaita. Mutta se on juuri minun häilyvän onneni syy. Olen hankkinut itselleni saappaat tässä piirikunnassa kymmenen vuoden aikana tai kauemminkin. Ja sitten kohdellaan tällä tavalla."

"Tämä on raakamainen piirikunta", sanoi Ääni, "ja ihmiset ovat sikoja".

"Eivätkö olekin?" sanoi Thomas Marvel. "Voi, hyväinen aika! Mutta nuo saappaat! Ne vievät voiton kaikesta."

Hän käänsi päätänsä oikealle olkapäänsä yli katsoakseen puhetoverinsa saappaita ja verratakseen niitä omiinsa, mutta kas, hän ei nähnyt sääriä eikä saappaita siinä, missä hänen puhetoverinsa saappaitten olisi pitänyt olla. Hän käänsi päätänsä vasemmalle olkapäänsä yli, mutta sielläkään ei näkynyt sääriä eikä saappaita. Hänen koko olemuksestaan säteili suuren hämmästyksen alkuhohde. "Missä te olette?" sanoi Thomas Marvel olkapäänsä yli ja kompuroi nelinkontin. Hän näki kaistaleen tyhjää nummea, jonka yllä tuuli puhalsi, sekä kauempana vihreälatvaisia värihernepensaita.

"Olenko minä humalassa?" kysyi Marvel. "Olenko nähnyt näkyjä? Puhelinko itsekseni? Mitä..."

"Älkää olko levoton", sanoi Ääni.

"Älkää koettakokaan *minua* puijata vatsapuhumisella", sanoi Thomas Marvel nousten kiireesti seisomaan. "Missä te olette? Levoton tosiaankin!"

"Älkää olko levoton", toisti Ääni.

"Te kohta tässä tulette levottomaksi, tyhmä hupsu", sanoi Thomas Marvel. "Missä te olette? Suvaitkaa tulla minun tähtäimeeni..."

"Oletteko haudattu?" kysyi Thomas Marvel vähän ajan kuluttua.

Ei kuulunut vastausta. Thomas Marvel seisoi sukkasillaan ja hämmästyneenä, nuttu melkein riisuttuna.

"Piivit", huusi hyyppä hyvin kaukaa.

"Piivit, niinpä tosiaankin", toisti Thomas Marvel. "Nyt ei ole kujeilun aika." Hiekkanutti oli aivan auto ja itään ja länteen että pohjoiseen ja etelään. Tie, jonka kummallakin puolella oli matalat ojat ja valkeat reunapaalut, kulki tasaisena ja tyhjänä pohjoisesta etelään. Ja hyyppää lukuunottamatta, oli sininen taivaanlakikin ihan tyhjä. "Auttakaa siis minua", sanoi Thomas Marvel kiskaisten takin taas hartioilleen. "Se on juoman syy. Minun olisi pitänyt se ymmärtää."

"Ei se ole juoman syy", virkkoi Ääni. "Hermonne ovat täysin kunnossa."

"Ooh!" huudahti Marvel, ja hänen kasvonsa kalpenivat nyppylöiden välissä. "Se on juoman syy", toistivat hänen huulensa äänettömästi. Hän jäi tuijottamaan ympärilleen, pyörien hitaasti taaksepäin. "Olisin voinut *vanno*a kuullesseni äänen", kuiskasi hän.

"Tietysti kuulittekin."

"Nyt se taas kuuluu", sanoi Thomas Marvel sulkien silmänsä ja pannen kätensä ristiin otsalleen traagillisen näköisenä. Äkkiä joku tarttui hänen kaulukseensa ja pudisti häntä rajusti, saattaen hänet yhä enemmän ymmälle. "Älkää olko hullu!" sanoi Ääni.

"Jopa nyt hitto minut peri", virkkoi Marvel. "Huonosti kävi. Semmoista siitä tuli, kun rupesin rehkimään kirottujen saappaiden takia. Järkeä on mennyt sekaisin tai se on kummitus!"

"Ei kumpaakaan", sanoi Ääni. "Kuulkaahan!"

"Häh?" tokaisi Marvel.

"Minuutti vain", sanoi Ääni tuikeasti, väristen jännityksestä.

"Mitä nyt?" kysyi Thomas Marvel, jolla oli outo tunne, että joku oli sormella työntänyt hänen rintaansa.

"Luuletteko minun olevan pelkkää mielikuvitusta — tyhjää ilmaa?"

"Mitä muuta *voitte* olla?" kysyi Thomas Marvel hieroen niskaansa.

"Vai niin", sanoi Ääni keventyneenä. "No sitten ei auta muu kuin että rupean heittelemään teitä piikivillä, kunnes ajattelette toisin?"

"Mutta *missä* te olette?"

Ääni ei vastannut mitään. Sahahtaen lensi kivi aivan kuin ilmasta ja sivuutti Marvelin olkapään sormenleveyden päästä. Kääntyessään hän huomasi kiven hypähtävän ilmaan, tekevän mutkikkaan kaaren, seisautuvan hetkiseksi ja sitten putoavan hänen jalalleen niin nopeasti, että sitä tuskin erotti. Hän oli liian hämmästyneenä loikatakseen syrjään. Se tuli vinkuen ja kimmahti paljaasta varpaasta ojaan. Thomas Marvel nykäisi jalkansa ylös ja huusi kovasti. Sitten hän lähti juoksemaan, kompastui näkymättömään esineeseen ja moksautui suinpäin istuvaan asentoon.

"Kas niin", sanoi Ääni kolmannen kiven noustessa kaaressa ylös ja riippuessa ilmassa maankiertäjän yläpuolella, "olenko minä mielikuvitusta?"

Marvel kompuroidi vastaukseksi seisomaan ja vierähti samassa taas kumoon. Hän makasi hetken paikallaan.

"Jos vielä rimpuilette", virkkoi Ääni, "niin heitän kiven päähänne".

"Sepä olisi kaunista", sanoi Thomas Marvel nousten istumaan, tarttuen haavoittuneeseen varpaaseensa ja suunnaten katseensa kolmanteen heittovalmiiseen kiveen. "En ymmärrä tätä. Kivet heittelevät itseään. Kivet puhelevat. Ei siis muuta kuin istu tähän, vaikka mätänisit. Minä olen lopussa."

Kolmas kivi putosi.

"Se on hyvin yksinkertaista", sanoi Ääni. "Minä olen näkymätön mies."

"Sanokaapa minulle eräs asia, jota en käsitä", sanoi Marvel vaivaloisesti läähättäen. "Missä te piileskelette — kuinka te onnistutte siinä — minä en ymmärrä. Olen aivan sekaisin."

"Ei siinä mitään kummaa ole", virkkoi Ääni. "Minä olen näkymätön."

Sitähän tahdon saada teidät ymmärtämään."

"Älyyähän sen kuka tahansa. Teidän ei ollenkaan tarvitse olla noin penteleen kärsimätön, arvoisa herra. Kuulkaahan nyt. Antakaapa jokin vihjaus. Kuinka te olette piiloutunut?"

"Minä olen näkymätön. Se on pääasia. Ja nyt haluan saada teidät ymmärtämään, että..."

"Mutta missä te olette?" keskeytti hänet Marvel.

"Täällä viiden metrin päässä edessänne."

"Jopa nyt! Enhän minä ole sokea. Sitten varmaankin kerrotte, että olette pelkkää ilmaa. Mutta minäpä olekaan mikään tyhmä tomppeli..."

"Niin, minä olen — pelkkää ilmaa. Te näette lävitseni."

"Mitä! Eikö tässä ole mitään ainetta? *Ääni vain* ja lorua? Sitäkö se on?"

"Minä olen oikea ihminen, ruumiillinen, ruokaa ja juomaa, vieläpä vaatteitakin tarvitseva... Mutta olen näkymätön. Ymmärrättekö? Näkymätön. Aivan yksinkertaisesti. Näkymätön."

"Mitä — tosiaanko?"

"Aivan totta."

"Antakaahan minun tarttua käteenne", virkkoi Marvel, "jos *olette* todellinen. Se ei tuntuisi niin kirotun merkilliseltä sitten..."

"*Voi hitto!*" huudahti hän, "kuinka saittekaan minut säpsähtämään, kun tartuitte minuun tuolla lailla!"

Hän tunsi käden tarttuneen ranteeseensa vapailla sormillaan, ja hänen omat sormensa hapuilivat arasti pitkin käsivartta, taputtivat lihaksista rintaa ja tunnustelivat partaisia kasvoja. Marvelin kasvoilla kuvastui ällistys.

"Nyt olen ihan ymmällä!" sanoi hän. "Tämähän vie voiton kukkotappelusta! Kerrassaan kummallista! — Ja tuollahan voin kilometrin päässä nähdä kaniinin selvästi teidän lävitsenne. Ei mitään näy teistä — paitsi..."

Hän tutki tarkoin edessään olevaa tyhjää paikkaa. "Olettekohan syönyt leipää ja juustoa?" kysyi hän pidellen näkymätöntä kättä.

"Olette ihan oikeassa. Se ei ole sulautunut järjestelmään."

"Oh!" sanoi Marvel. "Onpa se sittenkin aavemaista."

"Tietysti kaikki tämä ei ole puoleksikaan niin ihmeellistä kuin kuvittelette."

"Minun vaatimattomiin tarpeisiini se on kyllin ihmeellistä", virkkoi Thomas Marvel. "Kuinka te saatte tällaisista toimeen! Mikä lempo tässä on konstina?"

"Se on liian pitkä juttu. Ja sitäpaitsi..."

"Sanonpa teille suoraan, että koko asia ihan ällistyttää minua", sanoi Marvel.

"Nyt en halua sanoa muuta kuin että tarvitsen apua. Sitä olenkin tullut hakemaan. Tapasin teidät äkkiä. Kuljin mielettömänä raivosta, alastomana ja voimattomana. Olisin voinut tehdä murhan... Ja näin teidät."

"Pentele!" huudahti Thomas Marvel.

"Jouduin teidän taaksenne — epäröin — jatkoin matkaani."

Marvelin ilme puhui paljon.

"Sitten pysähdyin. 'Tuossapa on', ajattelin, 'samanlainen hylkiö kuin minäkin. Siinä on sopiva mies'. Silloin käännyin takaisin ja palasin luoksenne. Niin. Ja..."

"Pentele!" huudahti Thomas Marvel. "Mutta minä olen ihan pökerryksissä. Saanko kysyä: mikä on asia, ja minkälaista apua te tarvitsette? Näkymätön!"

"Pyydän teitä auttamaan minua vaatteitten ja suojan hankkimisessa ja sitten vielä muissakin asioissa. Olen jo tarpeeksi kauan ollut ilman. Jollette tahdo — no niin!... Mutta te autatte, teidän *täytyy*."

"Kuulkaahan", sanoi Thomas Marvel. Minä olen liiaksi järkytetty. Älkää kolhiko minua enää. Ja antakaa minun mennä. Minun on päästävä vähän rauhoittumaan. Ja olettepa melkein taittanut varpaani. Kaikki on niin järjetöntä. Tyhjä nummi, tyhjä taivas. Kilometrien alalla ei mitään muuta näkyvissä kuin luonnonhelma. Ja sitten kuuluu ääni. Ääni taivaasta! Ja kiviä. Ja nyrkki. Voi pentele!"

"Rohkaiskaa vain mielenne", sanoi Ääni, "sillä teidän on suoritettava se työ, johon olen valinnut teidät."

Thomas Marvel puhalsi syvään henkeä, ja hänen silmänsä pyöristyivät.

"Olen valinnut teidät", sanoi Ääni, "Te olette kylän muutamia hupsuja lukuunottamatta ainoa ihminen, joka tietää sellaisen kuin Näkymättömän Miehen olemassaolosta. Teidän on autettava minua. Auttakaa minua ja minä teen paljon teidän hyväksenne. Ja Näkymätön Mies onkin mahtava." Hän vaikeni hetkiseksi ja aivasti rajusti.

"Mutta jos te petätte minut", jatkoi hän, "jollette tee niinkuin minä neuvon teitä..."

Hän keskeytti lauseensa ja löi Thomas Marvelia aika lailla olkapäälle. Maankiertäjä päästi kauhistuneen kiljahduksen tuntiessaan tämän kosketuksen.

"Minä en halua pettää teitä", vastasi Thomas Marvel väistyen syrjään sormien suunnasta. "Älkää sellaista ajatelko, mitä tahansa teettekin. Muuta en haluakaan kuin auttaa teitä — sanokaa vain, mitä minun on tehtävä. (Pentele!) Mitä ikinä vaaditte minun tekemään, sen teen perin mielelläni."

KYMMENES LUKU

Marvelin käynti Ipingissä

Kun ensimmäinen raju pakokauhun puuska oli lauhtunut, ruvettiin Ipingissä väittelemään asiasta. Epäily kohotti äkkiä päätään — jokseenkin hermostunut epäily, joka ei lainkaan ollut varma selkäpuolestaan, mutta joka kuitenkin oli epäilystä. Paljon helpompaa onkin olla uskomatta Näkymättömään Mieheen, ja ne, jotka todella olivat nähneet hänen haihtuvan ilmaan tai tunteneet hänen käsivartensa voimaa, saattoi laskea kahden käden sormilla. Ja näistä todistajista puuttui pian Wadgers, joka oli jyrkästi vetäytynyt oman talonsa lukkojen ja salpojen taakse. Jaffers taas makasi tajuttomana "Vaunujen ja Hevosten" vierashuoneessa.

Suuret ja merkilliset ajatukset, jotka eivät kuulu omaan kokemuspiiriin, vaikuttavat usein vähemmän ihmisiin kuin pienemmät, kouraantuntuvammat seikat. Ipingissä liehui lippuja, ja jokainen oli puettu juhlapukuun. Helluntaimaanantaita oli odotettu kuukausi tai kauemminkin. Iltapäivällä nekin, jotka uskoivat Näkymättömään, alkoivat koetteeksi palata pikku huvituksiinsa siinä vakaumuksessa, että outo mies oli kokonaan lähtenyt pois, ja epäilijät laskivat hänestä leikkiä. Mutta kaikki — yhtä hyvin epäilijät kuin uskojatkin — olivat koko tämän päivän oikein huomattavasti seuranhaluisia.

Haysmanin niitylle oli laitettu telttä, jossa rouva Bunting ja muut naiset valmistivat teetä, sunnuntaikoululasten ulkona juostessa kilpaa ja leikkiessä apupapin ja neitien Cussin ja Sackbutin johdolla. Epäilemättä oli ilmassa jonkinlaista levottomuutta, mutta ihmiset ymmärsivät enimmäkseen salata sen kuvitellun ahdistuksen, jota he mahdollisesti tunsivat.

Kylän nurmikolla osoitti nuoriso voimakkaasti suosiotaan kaltevalle nuoralle, jota myöten saattoi joutua rajusti heitetyksi toisessa päässä olevaa säkkiä vastaan, kun kaiken aikaa piti kiinni väkipyörän kieputtamasta kahvasta. Niinikään riitti väkeä keinuihin ja kookospähkinäkatokseen. Sitäpaitsi oli laitettu kävelypaikka, ja pieneen karuselliin kiinnitetty höyryhanuri täytti ilman kirpeällä öljynhajulla ja yhtä kirpeällä soitolla.

Klubin jäsenillä, jotka aamulla olivat käyneet kirkossa, oli rinnassaan vaaleanpunaisen ja vihreän väriset merkit, olivatpa jotkut iloluontoisemmat koristaneet keilamaiset hattunsa loistavanvärisillä nauharuusukkeilla. Vanha Fletcher, jonka käsitykset juhlanvietosta olivat vakavat, näkyi ikkunallaan kukkivien jasmiinien läpi tai avoimesta ovesta (kummalta puolen halusi katsella) seisten varovasti kahden tuolin kannattamalla laudalla: hän oli valkaisemassa etuhuoneensa kattoa.

Noin neljän aikaan asteli kylään eräs outo mies hiekkannummien puolelta. Hän oli lyhyt, paksu olento, jolla oli päässään perin kulunut korkea hattu, ja näytti olevan hyvin hengästynyt. Hänen poskensa olivat vuoroin riipuksissa, vuoroin taas kovasti pullollaan. Hänen kirjavat kasvonsa olivat pelokkaan näköiset, ja hän liikkui tavallaan vastahakoisen ripeästi.

Kirkon luona hän kääntyi nurkan ympäri ja suuntasi kulkunsa "Vainuihin ja Hevosiin". Muiden ohella muistaa vanha Fletcher hänet nähneensä, ja tämä kunnon mies hätkähti niin kovasti hänen erikoista kiihtymystään, että huomaamattaan antoi aika paljon valkaisuainetta valua harjaa pitkin takkinsa hihaan vierasta katsellessaan.

Kookospähkinäkatoksen omistajan mielestä puheli outo tulokas itseksensä, ja Huxter huomasi saman ilmiön. Mies pysähtyi "Vaunujen ja Hevosten" portaiden juurelle ja näytti Huxterin väitteen mukaan suorittavan vakavan sisäisen kamppailun, ennenkuin jaksoi pakottaa itsensä menemään sisälle. Lopulta hän astui ylös portaita, minkä jälkeen Huxter näki hänen kääntyvän vasemmalle ja avaavan vierashuoneen oven. Sitten Huxter kuuli sieltä ja tarjoiluhuoneesta ääniä, jotka ilmoittivat vieraalle hänen erehtyneen.

"Se huone on yksityinen!" sanoi Hall, ja vieras sulki oven kömpelösti ja meni tarjoiluhuoneeseen.

Viiden minuutin kuluttua hän ilmestyi jälleen ulos, pyyhkien huuliaan kädenselällään niin rauhallisen ja tyytyväisen näköisenä, että se näytti Huxterista melko lailla teennäiseltä. Hän seisoj jonkun aikaa katsellen ympärilleen, ja sitten Huxter näki hänen astuvan omituisen salavihkaisesti pihaportille, jonne päin vierashuoneen ikkuna oli. Jonkun verran epäröityään vieras nojautui toista portinpylvästä vasten, veti esille lyhyen savipiipun ja alkoi sitä täyttää. Hänen sormensa vapisivat siinä puuhassa. Sitten hän sytytti sen kömpelösti ja pannen käsivartensa ristiin veteli sauhuja veltossa asennossa, jonka kanssa hänen silloin tällöin pitkin pihaa luomansa pikaiset silmäykset olivat selvässä ristiriidassa.

Kaiken tämän Huxter näki tupakkaikkunan peltirasioiden takaa, ja miehen omituinen käytös yllytti häntä jatkamaan tarkastelujaan.

Äkkiä vieras suoristautui ja pisti piipun taskuunsa. Sitten hän katosi pihalle. Silloin Huxter, ymmärtäen olevansa jonkin näpistelyn todistajana, heti juoksi myymäpöytänsä ympäri ja kiirehti ulos tielle siepatakseen varkaan kiinni. Juuri samassa ilmestyi taas Marvel, hattu kallellaan, iso siniseen pöytäliinaan kiedottu mytty toisessa kädessään ja toisessa kolme yhteen sidottua kirjaa. Tämä sitominen oli, kuten jälkeinpäin kävi ilmi, toimitettu kappalaisen housunkannattimilla. Kohta kun hän näki Huxterin, pääsi häneltä jonkinlainen läähätys, ja hän kääntyi kiireesti vasemmalle ja alkoi juosta. "Ottakaa kiinni varas!" huusi Huxter ja ryntäsi hänen perässään.

Huxterin mielenkiikko oli voimakas, mutta lyhyt. Hän näki miehen ihan edessään pyyhältävän kirkon nurkkaa kohti ja sitten pitkin maantietä. Toisaalla hän näki kylän liput ja juhlaravustukset, ja vain pari kolme henkeä kääntyi häntä katsomaan. Hän karjui taas: "Ottakaa varas kiinni!" ja jatkoi rohkeasti juoksuaan. Tuskin hän oli ehtinyt kymmentä pitkää loikkausta, kun hänen sääreensä tartuttiin takaapäin salaperäisellä tavalla, eikä hän enää juossut, vaan lensi uskomattoman nopeasti ilman läpi. Äkkiä hän näki maan ihan kiinni päässään. Maailma näytti pirstoutuvan miljoonaksi pyöriväksi valopilkuksi, eivätkä "senjälkeen sattuneet seikat enää kiinnittäneet hänen mieltään".

YHDESTOISTA LUKU

Vaunuissa ja Hevosissa

Ymmärtääkseen selvästi, mitä majatalossa oli tapahtunut, on välttämättä palattava siihen hetkeen, jolloin Thomas Marvel ensiksi tuli Huxterin ikkunan näkyviin.

Juuri sillä hetkellä olivat herra Cuss ja herra Bunting vierashuoneessa. He pohtivat vakavasti sen aamun omituisia tapauksin ja ottivat Hallin luvalla perinpohjin tarkastaakseen Näkymättömän Miehen tavaroita. Joffers oli osittain toipunut kaatumisestaan ja lähtenyt kotiinsa myötätuntoisten ystävien hoitoon. Rouva Hall oli korjannut pois vieraan hajalleen jääneet vaatteet ja siistinyt huoneen. Ikkunan edessä olevalta pöydältä, jonka luona vieraan oli ollut tapana työskennellä, Cuss oli melkein heti löytänyt kolme suurta käsinkirjoitettua kirjaa, joiden nimenä oli "Päiväkirja".

"Päiväkirja!" sanoi Cuss laskien nämä kolme kirjaa pöydälle. "Nyt me ainakin saamme tietää jotakin."

Kappalainen seisoi nojaten käsillään pöytään.

"Päiväkirja", toisti Cuss istuutuen, pannen kaksi kirjaa kolmannen tueksi ja avaten sen. "Hm, ei ollenkaan nimeä ensimmäisellä lehdellä. Sepä nyt kiusa!... Numeroita. Ja laskuja."

Kappalainen tuli lähemmäksi ja alkoi katsella hänen olkapäänsä yli.

Cuss selaili lehtiä, käyden äkkiä pettyneen näköiseksi. "Mitä — hyväinen aika! Yksinomaan numeroita, Bunting."

"Eikö ollenkaan kaavoja?" kysyi Bunting. "Eikö mitään kuvioita, jotka loisivat valoa..."

"Katsokaa itse", sanoi Cuss. "Siinä on jotakin matemaattista, ja sitten venäjää tai muuta sentapaista kieltä (kirjaimista päättäen), onpa siinä kreikkaakin. Mutta kreikkaahan luullakseni *te*..."

"Tietysti", sanoi Bunting, ottaen lasisilmät nenältään ja pyyhkien niitä, samalla tuntien olevansa kiusallisessa pulassa, sillä kreikankielen taidosta hänellä ei enää ollut jäljellä mainitsemisen arvoista. — "Niin, kreikka tietystikin voi antaa jonkin vihjauksen."

"Minä haen teille jonkun sellaisen paikan."

"Haluaisin ensin silmäillä noita niteitä", virkkoi Bunting yhä pyyhkien silmälaseja. "Ensiksi yleinen vaikutelma, Cuss, ja sitten voimme hakea vihjauksia."

Hän yskähti, pani silmälasit nenälleen, sovitteli niitä huolellisesti, yskähti taas ja toivoi tapahtuvan jotakin, mikä tekisi lopun tästä, kuten näytti, ehdottoman varmasti tulevasta nolauksesta. Sitten hän otti vitkastellen vastaan Cussin ojentaman niteen, ja samalla tapahtui jotakin.

Ovi avautui äkkiä.

Molemmat miehet säpsähtivät kovasti, katsahdivat ympärilleen ja tunsivat mielenhuojennusta nähdessään kirjavan punertavat kasvot pörröisen silkkihatun alla. "Kapakka?" kysyivät nuo kasvot ja jäivät tuijottamaan.

"Ei", vastasivat molemmat herrat yhtäkaaa.

"Toisella puolella, hyvä mies", sanoi Bunting. "Olkaapa hyvä ja sulkekaa ovi", lisäsi Cuss ärtyisästi.

"Hyvä on", sanoi kutsumaton vieras, kuten tuntui, matalalla äänellä, joka omituisesti erosi ensimmäisen kysymyksen käheydestä. "Oikeassa olette", sanoi tungettelija äskeisellä äänellään. "Pysykää ulohtaalla!" ja hän katosi sulkien oven.

"Merimies, luullakseni", sanoi Bunting. "Ne ovat hauskoja poikia. Pysykää ulohtaalla, tosiaankin. Merimiesten puhetapaa. Hän tahtoi luullakseni sillä viitata omaan aikomukseensa."

"Niin otaksun minäkin", virkkoi Cuss. "Minun hermoni ovat tänään ihan epäkunnossa. Oikein säpsähdin äsken, kun ovi noin aukeni."

Bunting hymyili, ikäänkuin hän ei olisi säpsähtänyt. "Ja nyt", lisäsi hän huohtaen, "nämä kirjat".

"Malttakaas hetkinen", sanoi Cuss ja kävi lukitsemassa oven. "Nyt olemme luullakseni turvassa tungettelijoilta."

Silloin joku tuhahti nenäänsä.

"Yksi asia ainakin on varma", sanoi Bunting vetäen tuolin Cussin viereen. "Näiden muutamien viime päivien kuluessa on Ipingissä tosiaankin tapahtunut hyvin kummallisia asioita — hyvin kummallisia. En tietysti voi uskoa mielettömään juttuun näkymättömästä..."

"Se on uskomatonta", virkkoi Cuss, "uskomatonta. Mutta tosiasiana pysyy, että minä näin — minä tosiaankin näin suoraan hänen hihaansa..."

"Mutta näittekö — oletteko varma...? Jos siinä oli esimerkiksi peili tai jokin semmoinen. Harhanäkyjä saa niin helposti aikaan. Lienettekö koskaan nähnyt oikein todella hyvää taikatempujen tekijää..."

"En tahdo enää väitellä", sanoi Cuss. "Onhan sitä asiaa jo pöyhitty joka puolelta, Bunting. Käykäämme siis nyt käsiksi näihin kirjoihin... Kas, tässä on sellaista, mitä otaksun kreikankieleksi! Kreikkalaisia kirjaimia ihan varmasti."

Hän osoitti sivun keskikohdalle. Bunting punastui hiukan ja lähensi kasvojaan kirjaan silmälasien, ilmeisesti, tehdessä kiusaa. Pikku miehen kreikantaito oli peräti heikko, ja hän uskoi lujasti, että

jokainen maallikko luuli hänen osaavan lukea kreikkalaisia ja heprealaisia alkuteoksia. Ja nyt... Tunnustaisiko hän? Lukisiko hän jotakin itsekeksimäänsä?

Äkkiä hän tunsi omituisen kosketuksen niskassaan. Hän koetti liikuttaa päätään, mutta töksähti liikkumattomaan vastukseen.

Kosketus oli merkillistä puristusta — aivan kuin raskaan, lujan käden ote, joka työnsi hänen leukaansa vastustamattomasti pöytään kiinni. "*Älkää liikkuko, pikku miehet*", kuiskasi ääni, "*tai minä murskaan teidän kummankin pääkallonne!*"

Hän vilkaisi Cussin kasvoihin, jotka olivat hänen omiensa vieressä, ja näki kauhistuneen heijastuksen omasta vihlovasta pelästyksestään.

"Olen pahoillani, että minun täytyy kohdella teitä näin tylysti", sanoi ääni, "mutta se on välttämätöntä. Mistä alkaen olette oppineet nuuskimaan tutkijan yksityisiä muistiinpanoja?" kysyi Ääni, ja kaksi leukaa kolahti pöytään yhtäikaa, ja kahdet hammasrivit kalisivat.

"Mistä alkaen olette oppineet tunkeutumaan kovaonnisen miehen yksityishuoneeseen?" ja äskeinen tärahdyks toistui.

"Minne he ovat panneet vaatteeni? Kuulkaapas, ikkunat ovat kiinni, ja minä olen ottanut avaimen pois ovesta. Minä olen kerrassaan väkevä mies, ja minulla on hiilihanko käsillä, jotapaitsi olen näkymätön. Ei ole pienintäkään syytä epäillä, että voisin tappaa teidät kumpaisenkin ja päästä tieheni ihan helposti, jos haluaisin — ymmärrättekö? No hyvä. Jos päästän teidät menemään, niin lupaatteko olla ryhtymättä mihinkään järjestömyyksiin ja tehdä mitä minä käsken?"

Kappalainen ja haavuri katsahivat toisiinsa ja haavuri näytti nololta. "Kyllä", sanoi Bunting, ja Cuss toisti samaa.

Silloin heltisi niskassa tuntuva puristus, ja haavuri ja kappalainen suoristautuivat istumaan, molemmat hyvin punaisina kasvoiltaan ja väännellen päätään.

"Olkaa hyvät ja istukaa paikoillanne", sanoi Näkymätön Mies. "Katsokaas, tässä on hiilihanko. Kun minä tulin tähän huoneeseen", jatkoi Näkymätön Mies, suunnaten hiilihangon kummankin vieraansa nenän päähän, "en odottanut tapaavani täällä ihmisiä. Sitäpaitsi minä odotin löytäväni muistiinpanokirjojeni keralla vaatekerran. Missä se on? Ei — älkää nousko! Huomaan, että se on kadonnut. Vaikka nykyään päivät ovat kyllyiksi lämpimiä näkymättömän miehen juoksennella yltympäri alastomana, niin illat ovat koleita. Tarvitsen vaatteita — ja muutakin mukavuutta. Sitäpaitsi täytyy minun saada nuo kolme kirjaa."

KAHDESTOISTA LUKU

Näkymätön Mies menettää malttinsa

Tässä kohdassa on kertomus taas katkaistava erään hyvin kiusallisen asian vuoksi, joka pian selviää. Sillä välin kun tapaukset kehittyivät tälle kannalle vierashuoneessa ja Huxter katseli, kuinka Marvel poltti piippuaan porttiin nojautuen, puhelivat Hall ja Teddy Henfrey tuskin kymmenen metrin päässä synkän hämmennyksen vallassa Ipingin ainoasta keskusteluaiheesta.

Äkkiä kuului voimakas jysähdys vierashuoneen ovea vasten, sitten kimeä huuto, jonka jälkeen kaikki oli hiljaa.

"*Hal-loo!*" sanoi Teddy Henfrey.

"*Hal-oo!*" kuului ravintolahuoneesta.

Hall käsitti asiat hitaasti, mutta varmasti. "Nyt ei ole kaikki oikein", sanoi hän ja kiersi ravintolapöydän takaa vierashuoneen ovelle.

Hän ja Teddy lähestyivät ovea yhdessä jännittynein kasvoin. Heidän silmänsä vilkuilivat. "Jokin on vinossa", virkkoi Hall, ja Henfrey nyökkäsi myöntävästi. Heidän nenäänsä tuntui vastenmielisiä kemiallisia hajuja. Kuului nopeaa keskustelua hiljaisella äänellä.

"Onko siellä kaikki kunnossa?" kysyi Hall koputtaen.

Kuiskaava keskustelu lakkasi paikalla. Vähän aikaa oli hiljaista. Sitten alkoi taas kuulua puhelua sähisevänä kuiskauksena, senjälkeen kimeä kiljahdus: "Ei, ei — älkää!" Kuului äkillinen liikahtus, tuolin kaatuminen ja lyhyt kamppailu. Taas hiljaista.

"Mitä pirua!" huudahti Henfrey matalalla äänellä.

"Onko siellä kaikki hyvin?" kysyi Hall jälleen kimeästi.

Kappalaisen ääni vastasi omituisen värisevällä äänellä: "A-aivan hyvin. Älkäähän keskeyttäkö."

"Kummallista!" sanoi Henfrey.

"Kummallista!" sanoi Hall.

"Sanoi: älkää keskeyttäkö", sanoi Henfrey.

"Kuulin sen", sanoi Hall.

"Ja tuhahti nenäänsä", lisäsi Henfrey.

He jäivät kuuntelemaan. Keskustelu oli nopeata ja matalaäänistä, "En *vor*", sanoi Bunting korottaen ääntään. "Sanon teille, herra, etten *tahdo*."

"Mitä se oli?" kysyi Henfrey.

"Hän sanoo, ettei hän tahdo", virkkoi Hall. "Eihän hän meille puhunut, vai mitä?"

"Häpeällistä!" sanoi Bunting sisäpuolella.

"Häpeällistä", sanoi Henfrey. "Minä kuulin sen — selvästi. Kuka nyt puhuu?"

"Herra Cuss luullakseni", sanoi Hall. "Voitteko kuulla mitään?"

Hiljaisuus. Sisältä kuuluivat äänet epäselvinä ja hätäisinä.

"Kuulostaa siitä kuin heiteltäisiin pöytäliinaa", huomautti Hall.

Rouva Hall ilmestyi tarjoilupöydän taakse. Hall teki eleitä, joiden tarkoituksena oli kehoittaa häntä vaikenemaan ja tulemaan lähemmäksi. Se kiihoitti rouva Hallin naisellista vastustushalua.

"Mitä sinä siellä kuuntelet, Hall?" kysyi hän. "Eikö sinulla ole parempaa tehtävää näin kiireisenä päivänä?"

Hall koetti selittää asiaa kasvojen väännteillä ja mykillä eleillä, mutta rouva Hall oli itsepintainen. Hän korotti ääntään. Silloin Hall ja Henfrey hiipivät noloina varpaisillaan tarjoilupöydän luo ja viittoilivat, saadakseen hänet ymmärtämään.

Ensiksi rouva Hall ei tahtonut kallistaa korvaansaakaan heidän puheilleen. Sitten hän käski Hallin vaieta Henfreyn kertoessa koko jutun. Hän melkein uskoi, että kaikki oli vain hölynpölyä — ehkä he vain paraikaa siirtelivät huonekaluja.

"Kuulin hänen sanovan 'häpeällistä'. *Sen* kuulin", väitti Hall.

"*Minä* sen kuulin, rouva Hall", sanoi Henfrey.

"Yhdentekevää", aloitti rouva Hall.

"Hsh!" sanoi Teddy Henfrey. "Eikö ikkuna kolahtanut?"

"Mikä ikkuna?" kysyi rouva Hall.

"Vierashuoneen", vastasi Henfrey.

Jokainen kuunteli jännittyneenä. Rouva Hallin silmät, jotka tuijottivat suoraan eteenpäin, näkivät, oikeastaan näkemättään, majatalon tutun pitkulaisen oviaukon, valkean ja vilkasliikkeisen ja Huxterin myymälän etusivun välkkyvän kesäkuun auringonpaisteessa. Äkkiä Huxterin ovi aukeni, ja Huxter ilmestyi ulos silmät kiihtyneinä tuijottaen ja huitoen käsivarsillaan.

"Hoi!" huusi Huxter. "Ottakaa varas kiinni!" Ja hän juoksi viistoon soikion poikki porttia kohti ja

katosi.

Samassa kuului vierashuoneesta hälinää ja ikkunoiden sulkemista.

Hall, Henfrey ja kaikki ravintolassa olleet hyökkäsivät paikalla sikin sokin kadulle. He näkivät jonkun pyyhkälvän nurkan ympäri nummelle vievälle tielle päin ja herra Huxterin suorittavan ilmassa monimutkaisen loikkauksen, joka päättyi siihen, että hän suistui kasvoilleen. Pitkin raittia seisoskeli ihmisiä hämmästyneinä tai ryntäsi heitä kohti.

Huxter oli pyörtynyt. Henfrey pysähtyi sen huomattessaan, mutta Hall ja molemmat ravintolasta lähteneet työmiehet syöksähtivät oikopäätä nurkalle, huutaen sekavia sanoja, ja näkivät Marvelin katoavan kirkon nurkan taakse. Nähtävästi he olivat tulleet siihen mahdollomaan johtopäätökseen, että siinä oli Näkymätön Mies, joka oli äkkiä tullut näkyväksi, ja lähtivät paikalla ajamaan häntä takaa pitkin tietä. Mutta tuskin Hall oli juossut muuta kuin kymmenkunnan metriä, ennenkuin häneltä pääsi kova hämmästyksen huuto, ja hän lensi päistikkää syrjään, tarttuen toiseen työmieheen ja kaataen hänetkin kerallaan. Hänen kimppuunsa oli hyökätty ihan samoin kuin miestä ahdistetaan jalkapallopelissä. Toinen työmies tuli kaaressa paikalle, jäi tuijottamaan ja käsittäessään Hallin kaatuneen omasta syystä kääntyi jatkamaan takaa-ajoa, mutta kompastui nurin samoin kuin Huxterkin. Kun ensimmäinen työmies kompuroi seisomaan, viskasi hänet syrjään isku, joka olisi voinut kaataa häränkin.

Hänen suistuessaan maahan tulivat kylän nurmikolta lähteneet juoksijat nurkan ympäri. Ensimmäisenä ilmestyi kookospähkinäkatoksen omistaja, rehevä, siniseen villanuttuun puettu mies. Hän hämmästytti huomattessaan tien olevan tyhjän, lukuunottamatta kolmea miestä, jotka olivat kömpelösti kellellään maassa. Silloin tapahtui jotakin hänen takimmaiselle jalalleen, hän kaatui suin päin ja kieri tien sivuun juuri paraiksi takertuakseen yhtiötoverinsa jalkaan, niin että tämä kaatui hänen kerallaan. Sitten nämä molemmat saivat osakseen monta potkua hätäisiltä ihmisiltä, jotka tulivat perästä ja kiroillen kaatuivat heidän päälleen.

Kun Hall ja Henfrey ja työmiehet juoksivat ulos talosta, jäi rouva Hall monivuotisen kokemuksensa opettamana ravintolahuoneeseen kassalaatikon viereen. Äkkiä aukeni vierashuoneen ovi, ja sieltä ilmestyi Cuss. Katsahdettakaaan rouva Halliin hän syöksyi heti alas portaita nurkalle päin. "Ottakaa hänet kiinni!" huusi hän, "älkää antako hänen heittää tuota kääröä! Voitte nähdä hänet niin kauan kuin hänellä on tuo käärö."

Hän ei tiennyt mitään Marvelin olemassaolosta, sillä Näkymätön Mies oli ojentanut kirjat ja vaatemytyn ikkunasta pihalle. Cussin kasvot olivat vihaiset ja päättäväiset, mutta hänen pukunsa oli puutteellinen — vain jonkinlainen irtonainen valkea viitta, joka olisi voinut kelvata malliksi ainoastaan Kreikassa. "Ottakaa hänet kiinni!" karjui hän. "Hän on vienyt housuni! — ja kaikki kappalaisen vaatteet!"

"Pidättäkää hänet heti paikalla!" huusi hän Henfreyille sivuuttaessaan maassa makaavan Huxterin ja kiersi nurkan ympäri liittyen meluavaan väkijoukkoon, mutta luiskahti samalla kumoon rumaan asentoon. Joku lensi täyttä vauhtia eteenpäin ja survaisi raskaasti hänen sormelleen. Hän kiljaisi, koetti päästä pystyyn, mutta kompastui jälleen, jääden maahan nelin kontin. Silloin hän huomasi olevansa rähisevässä väkijoukossa eikä enää varasta tavoittamassa. Kaikki riensivät takaisin kylään päin. Hän nousi taas, mutta sai ankaran iskun korvansa taakse. Hän hoippui ja lähti juoksemaan "Vaunuihin ja Hevosiin" takaisin, hypähtäen yksin jääneen Huxterin yli, joka oli hänen tiellään ja oli noussut istumaan.

Ollessaan puolivälissä majatalon portaita hän kuuli takanaan äkkiä raivokkaan huudon, joka erottautui selvästi yleisestä äänten sekamelskasta, ja samalla läjähti isku jonkun kasvoja vasten. Hän tunsu tuon äänen Näkymättömän Miehen ääneksi, ja huudossa tuntui tuskallisen iskun aiheuttama äkillinen raivo.

Seuraavalla hetkellä oli Cuss taas vierashuoneessa.

"Hän tuli takaisin, Bunting!" sanoi hän hyökäten sisään. "Pelastakaa itsenne!"

Bunting seiso iikkunan luona koettaen verhota itseään takkamatolla ja *West Surrey Gazette*lla.

"Kuka tulee?" kysyi hän niin pelästyneenä, että hänen pukunsa tuskin pysyi koossa.

"Näkymätön Mies!" huusi Cuss ja syöksyi ikkunan luo. "Meidän olisi parasta puikkia täältä. Hän tappelee ihan hurjasti! Kuin hullu!"

Samassa hän oli pihalla.

"Laupias taivas!" huudahti Bunting epäröiden kahden hirveän vaihtoehdon välillä. Hän kuuli

pelottavaa tappelua majatalon käytävästä, ja hänen päätöksensä oli valmis. Hän kapusi ulos ikkunasta, korjasi kiireesti pukuaan ja pakeni kylään niin nopeasti kuin hänen pienet paksut säärensä suinkin kannattivat.

Siitä hetkestä alkaen, jolloin Näkymätön Mies kiljaisi raivosta ja Bunting suoritti merkillisen pakonsa kylään, kävi mahdottomaksi järjestyksessä kuvata tapausten kulkua Ipingissä. Mahdollisesti oli Näkymättömän Miehen alkuperäinen tarkoitus vain auttaa Marvelin pakoa vaatteita ja kirjoja viemässä. Mutta hänen luontonsa, joka ei milloinkaan oikein asettunut, näyttää perinpohjin kiihtyneen jonkin sattumalta saadun iskun vaikutuksesta, ja niinpä hän rupesikin iskemään ja paiskelemaan pelkästä lyömisen halusta.

Kuvaillaa mielessänne kyläraitti, joka on täynnä juoksevia olentoja, ovien läjähtelyä ja piilopaikkoihin rimpuilemista. Kuvitelkaa metelin äkkiä törmäävän yhteen vanhan Fletcherin kahden tuolin varaan asetetun horjuvan laudan kanssa — saaden aikaan kamalan mullistuksen. Ajatelkaa, kuinka kamalasti muuan pari yllätettiin kiikussa. Ja sitten on koko melskeinen rynnäkkö päätynyt, ja Ipingin katu koristuksineen ja lippuineen on yhtä raivoavaa näkymätöntä lukuunottamatta autio ihmisistä ja täynnä huiskin haiskin heitettyjä kookospähkinöitä, kaatuneita kangasseiniä ja hajalle lentäneitä makeismyymälän tavaroita. Joka taholta kuuluu sulkeutuvien luukkujen ja kiinni työnnettävien salpojen kalinaa, ja ainoa merkki ihmisolennoista on jonkin ikkunaruudun kulmauksessa kohotettujen kulmakarvain alta mahdollisesti vilahtava silmä.

Näkymätön Mies huvitteli jonkin aikaan särkemällä kaikki ikkunat "Vaunujen ja Hevosten" majatalossa. Sitten hän heitti katulampun rouva Grogramin vierashuoneen ikkunasta sisään, ja varmaan juuri hän katkaisi sähkölennätinlangan Adderdeaniin Higginsin mökin takana Adderdeanin tien varrella. Senjälkeen hän kokonaan katosi ihmisten näköpiiristä, niinkuin vain hänen erikoiset ominaisuutensa sallivat, niin ettei häntä sen koommin koskaan nähty, kuultu tai tunnettu Ipingissä. Hän hävisi täydellisesti.

Mutta kesti ainakin pari tuntia, ennenkuin kukaan ihmisolento taas uskalsi lähteä ulos autiolle Ipingin raitille.

KOLMASTOISTA LUKU

Marvel pohtii alistumistaan

Hämärän laskeutuessa ja Ipingin alkaessa taas kurkistella arasti juhlapäivästään hajalle jääneitä esineitä, asteli lyhyt, paksu mies, nukkavieru silkkihattu päässään, vaivaloisesti Bramblehurstiin viepää tietä pitkin pyökkimetsikön takana. Hän kantoi kolmea kirjaa, jotka oli kiinnitetty yhteen jonkinlaisella koristeellisella joustavalla siteellä, ja siniseen pöytäliinaan käärittyä myttyä. Hänen punertavilla kasvoillaan ilmeni hämmennystä ja väsymystä, ja hänellä näytti olevan oikein tulinen kiire. Hänen takanaan seurasi Ääni, toinen kuin hänen omansa, ja tuontuostakin hän vääntelevi näkymättömien käsien kosketuksesta.

"Jos taas yritätte pujahtaa käsistäni", sanoi Ääni, "jos vain yritätte taas pujahtaa käsistäni..."

"Voi hitto!" sanoi Thomas Marvel. "Olette lyönyt siihen olkapäähäni monta ruhjevammaa."

"Kautta kunniani", sanoi Ääni, "minä vaikka tapan teidät".

"En minä koettanut pujahtaa käsistänne", sanoi Marvel äänellä, josta kyyneleet eivät olleet kaukana. "Vannon, etten koettanut. Minä en tiennyt sitä kirottua tienristeystä, siinä kaikki! Kuinka lemmissä minä sen olisin tiennyt? Ja nyt on minua kolhittu..."

"Teitä kolhitaan vielä paljon enemmän, jollette muista, mitä olen sanonut", virkkoi Ääni, ja Thomas Marvel vaikenä äkkiä. Hän puhalsi poskensa pullolleen, ja hänen silmissään ilmeni selvästi epätoivoa.

"Se on jo kyllin paha, että reistailevat moukat kuuluttavat julki minun pikku salaisuuttani; puuttuisi vielä, että te livistäisitte pakoon ja veisitte kirjani. Ainakin muutamille heistä oli onneksi, että lähtivät karkuun sellaisella vauhdilla. Tässä nyt olen... Ei kukaan tiennyt, että olen näkymätön! Ja mitä minun nyt on tehtävä?"

"Mitä on *minun* tehtävä?" kysyi Thomas Marvel matalalla äänellä.

"Se tiedetään kaikkialla. Se pannaan sanomalehtiin! Jokainen odottaa tapaavansa minut. Jokainen on varuillaan..."

Ääni puhkesi voimakkaisiin kirouksiin ja vaikenen sitten. Thomas Marvelin kasvoilla kävi epätoivo yhä selvemmäksi, ja hänen askeleensa hiljenivät.

"Kävelkää vain", sanoi Ääni.

Thomas Marvelin kasvoille levisi harmahtava väri punertavien pilkkujen väliin.

"Älkää pudottako niitä kirjoja, tomppeli!" huusi Ääni kovaa.

"Asian laita on näin", jatkoi Ääni, "että minun on käytettävä teitä hyväkseni... Te olette tosin keho välikappale, mutta minun täytyy."

"Minä olen *kurja* välikappale", sanoi Marvel.

"Niin olette", myönsi Ääni.

"Minä olen huonoin välikappale, minkä olisitte voinut saada", jatkoi Marvel.

"En ole vahva", lisäsi hän masentavan äänettömyyden jälkeen.

"En ole kovin vahva", toisti hän.

"Ettekö?"

"Ja sydämeni on heikko. Tämä pikku puuha... Minä suoritin sen tietysti. Mutta hitto vie! Olisin voinut pyörtyä."

"Entä sitten?"

"Ei minulla ole hermoja eikä voimaa senlaatuiseen työhön kuin te tarvitsette..."

"*Minä* karaisen teidät."

"Toivoisinpa, ettette niin tekisi. En tahtoisi nähkääs pilata teidän suunnitelmianne. Mutta niin voisi käydä. Pelkästä pelosta ja hädestä..."

"Parasta on, että kartatte sitä", sanoi Ääni tyynen pontevasti.

"Tahtoisin olla kuollut", virkkoi Marvel.

"Tämä ei ole oikein", lisäsi hän. "Teidän täytyy myöntää... Minulla on mielestäni täysi oikeus..."

"*Kulkekaa* eteenpäin", sanoi Ääni.

Thomas Marvel paransi vauhtiaan, ja jonkun aikaa he marssivat taas äänettöminä.

"Tämä on vietävän kovaa", huomautti Marvel.

Hänen sanansa eivät tehneet mitään vaikutusta. Hän teki uuden yrityksen.

"Mitä minua tähän tarvitaan?" aloitti hän taas sietämätöntä vääräyttä kärsivän miehen äänellä.

"Oh, *lakatkaa* jo!" sanoi Ääni äkkiä hämmästyttävän pontevasti. "Pidänhän minä teistä täydellisesti huolta. Tehkää, niinkuin olen käskenyt. Silloin menettelette oikein. Te olette hupsu ja niin pois päin, mutta teidän on tehtävä..."

"Sanon teille, hyvä herra, etten ole sopiva mies siihen. Kunnioittaen — mutta niin sen laita *on*..."

"Jollette nyt vaikene, niin väännän ranteenne taas paikaltaan", sanoi Näkymätön Mies. "Minä tahdon ajatella."

Pian ilmestyi kaksi keltaista valosoikiota näkyviin puiden läpi, ja kirkon nelikulmainen torni hämöitti pimeyden takaa. "Minä pidän kättäni olkapäällänne", sanoi Ääni, "koko kylän läpi. Astukaa suoraan eteenpäin älkääkää yrittäkö ryhtyä mihinkään hullutuksiin. Sen pahempi vain teille, jos sellaista koetatte."

"Kyllähän minä sen tiedän", huoautti Marvel, "tiedän tuon kaiken".

Onnettoman näköinen olento, jolla oli päässään vanhanaikainen silkkihattu, marssi taakkoineen pitkin

pikku kylän raittia ja katosi ikkunoiden valojen takana lisääntyvään pimeyteen.

NELJÄSTOISTA LUKU

Port Stowessa

Kello kymmenen seuraavana aamuna istui Thomas Marvel, parta ajamattomana, likaisena ja matkan tahraamana, kädet syvällä taskuissa, näyttäen hyvin väsyneeltä, hermostuneelta ja levottomalta ja tuon tuostakin pullistaen poskiaan Port Stowessa erään laita puolella olevan kapakan ulkopenkillä. Hänen vieressään lojuivat kirjat, jotka nyt oli sidottu yhteen nuoralla. Vaatemytyn hän oli jättänyt Bramblehurstin takana havumetsään, koska Näkymätön Mies oli muuttanut suunnitelmiaan. Thomas Marvel istui penkillä, ja vaikkei kukaan vähimmäskään määrin häntä tarkastellut, oli hänen kiintymyksensä kuumeentapaista. Hänen kätensä sujahtivat tavantakaa eri taskuihin omituisen hermostuneesti kopeloiden.

Mutta kun hän oli siinä istunut melkein tunnin, tuli ravintolasta ulos vanhanpuoleinen merimies sanomalehti kädessä ja istuutui hänen viereensä.

"Kaunis päivä", sanoi merimies.

Thomas Marvel katsahti häneen ikäänkuin kauhistuneena. "Hyvinkin", myönsi hän.

"Oikein sopiva ilma tähän vuodenaikaan", sanoi merimies välittämättä toisen vähäpuheisuudesta.

"Aivan niin", sanoi Marvel.

Merimies veti esille hammastikun ja (pelastaen arvonsa) puuhaili sen kanssa joitakin minuutteja. Sillä välin saattoivat hänen silmänsä vapaasti tarkastella Thomas Marvelin pölyistä olemusta ja hänen vieressään olevia kirjoja. Lähestyessään Marvelia hän oli kuullut sentapaista ääntä kuin olisi rahoja helähdellyt taskuun. Häntä hämmästytti se vastakohta, jonka saattoi huomata Thomas Marvelin ulkomuodon ja hyvinvointiin viittaavan seikan välillä. Siitä hänen ajatuksensa jälleen kääntyi siihen keskusteluaiheeseen, joka oli takertunut niin omituisen lujasti hänen mielikuvitukseensa.

"Kirjoja?" sanoi hän äkkiä, lopettaen äänekkäästi hammastikun käsittelemisen.

Marvel säpsähti ja vilkaisi niihin. "Aivan niin", sanoi hän. "Niin, ne ovat kirjoja."

"Kirjoissa on kerrassaan kummallisia juttuja", virkkoi merimies.

"Lienette oikeassa", myönsi Marvel.

"Ja peräti kummallisia juttuja niiden ulkopuolellakin", lisäsi merimies.

"Se on totta", sanoi Marvel. Hän katseli puhetovertiaan ja silmäili sitten ympärilleen.

"Sanomalehdissäkin esimerkiksi on oikein ihmeellisiä asioita", jatkoi merimies.

"Niinpä on."

"Tässä", sanoi merimies.

"Häh!" huudahti Marvel.

"Tässä on eräs kertomus", sanoi merimies tarkastellen Marvelia tuikein ja varovaisin katsein, "tässä esimerkiksi on kertomus Näkymättömästä Miehestä".

Thomas Marvel veti suunsa vinoon, raapi poskeaan ja tunsi korviensa hehkuvan. "Mistähän ne semmoisia kirjoittavat?" kysyi hän heikosti. "Itävallasta vai Amerikasta?"

"Ei kummastakaan", vastasi merimies. "Täältä."

"Hitto!" huudahti Thomas Marvel säpsähtäen.

"Kun sanon *täältä*," sanoi merimies Marvelin suureksi huojennukseksi, "en tietenkään tarkoita tästä paikasta, vaan näiltä seuduilta".

"Näkymätön Mies!" sanoi Marvel. "No mitä hän on hommannut?"

"Kaikennäköistä", vastasi merimies tarkastellen Marvelia ja lisäsi sitten mahtavasti: "kaikenlaisia kirottuja asioita".

"En ole neljään päivään nähnyt sanomalehtiä", huomautti Marvel.

"Ipingissä hän aloitti", selitti merimies.

"Jopa nyt jotakin!" sanoi Marvel.

"Siellä hän aloitti. Eikä kukaan näytä tietävän, mistä hän tuli. Tässä sanotaan: 'Omituinen juttu Ipingistä.' Ja tässä lehdessä sanotaan, että todistukset ovat harvinaisen luotettavat, harvinaisen."

"Lempo soikoon!" huudahti Thomas Marvel.

"Ja se on kerrassaan kumma juttu. Eräs pappi ja lääkäri ovat todistajina — he näkivät hänet täydellisesti — tai ainakin — olivat näkemättä. Hän asusti, niin sanotaan, 'Vaunuissa ja Hevosissa', eikä kukaan näytä huomanneen hänen onnettomuuttaan, sanotaan, huomanneen hänen onnettomuuttaan, ennenkuin eräässä mellakassa majatalossa, sanotaan, hänen päänsä siteet revittiin irti. Silloin havaittiin, että hänen päänsä oli näkymätön. Paikalla yritettiin ottaa hänet kiinni, mutta hänen onnistui heittämällä vaatteensa pois päästä pakoon. Sitä ennen oli hurja tappelu, jossa hän tuotti vaikeita vammoja, sanotaan, meidän arvokkaalle kelpo konstaapelillemme, herra J. A. Jaffersille. Kerrassaan selvä juttu, vai mitä? Nimet ja kaikki."

"Voi hitto!" huudahti Thomas Marvel katsellen hermostuneesti ympärilleen ja koettaen laskea rahoja taskuissaan vain tunnustelemalla niitä, kokonaan erään uuden ja omituisen ajatuksen vallassa. "Sepä kuulostaa hämmästyttävältä."

"Eikö kuulostakin? Eriskummaiselta, sanoisin *minä*. En ole milloinkaan ennen kuullut puhuttavan Näkymättömästä Miehestä, enpä tosiaankaan, mutta nykyään kuulee niin merkillisiä asioita, että..."

"Onko siinä kaikki, mitä hän teki?" kysyi Marvel koettaen näyttää huolettomalta.

"Eikö siinä sitten ole kylliksi?" sanoi merimies.

"Eikö hän mahdollisesti tullut takaisin?" kysyi Marvel. "Lähti vain pakoon, ja siinäkö kaikki, vai mitä?"

"Kaikki", vastasi merimies... "Eikö se nyt riitä?"

"Riittäähän toki", myönsi Marvel.

"Luulisinpa siinä olevan kylliksi", vahvisti merimies. "Luulisinpa tosiaankin olevan."

"Eikö hänellä ollut mitään kaveria — ei suinkaan siinä puhuta mistään kaverista, vai?" kysyi Marvel levottomana.

"Eikö teille riitä yksikin sitä lajia?" kysyi merimies. "Ei, Luojan kiitos, niinkuin sanotaan, kaveria hänellä ei ollut."

Hän nyökkäsi hitaasti. "Minä tulen suorastaan levottomaksi jo pelkästään ajatellessani, että se vekkuli kuljeskelee näillä tienoin! Hän on nyt vapaalla jalalla, ja varmoista merkeistä päättäen otaksutaan, että hän on lähtenyt — *lähti*, luulen heidän tarkoittavan, Port Stoween päin. Me olemme nähkääs nyt ihan helisemässä! Tämä ei ole mikään nykyajan amerikkalainen ihme. Ja kun ajattelee, mitä kaikkea hän voisi tehdä! Miltä tuntuisi, jos hän putkahtaisi tänne ja saisi päähänsä tavoittaa teitä? Ajatelkaapa, jos häntä haluttaisi ryöstää — kuka voisi estää häntä? Hän voi tunkeutua minne tahansa, tehdä murtovarkauksia, marssia poliisiketjun läpi yhtä helposti kuin minä ja te voisimme pujahtaa sokean miehen käsistä! Helpomminkin! Sillä olen kuullut, että sokeat kuulevat tavattoman tarkasti. Ja jos hän haluaisi jotakin ryypättävää..."

"Hänellä on tosiaankin kauhea etu puolellaan", sanoi Marvel. "Ja — sitten..."

"Olette oikeassa", virkkoi merimies, "hänellä on".

Koko tämän ajan oli Thomas Marvel katsellut jännittyneenä ympärilleen, kuunnellen heikkoa askelten kaikua ja koettaen päästä selville huomaamattomista liikkeistä. Hän näytti olevan tekemäisillään suuren päätöksen ja yskähti kouraansa.

Sitten hän taas vilkuili ympärilleen — kuunteli — kumartui merimieheen päin ja alensi ääntään.

"Asia on niin, että minä sattumalta tiedän parisen seikkaa tuosta näkymättömästä miehestä.

Yksityisistä lähteistä."

"Oh", sanoi merimies. "Tekö?"

"Niin", vastasi Thomas Marvel, "minä".

"Jopa nyt jotakin!" huudahti merimies. "Ja saanko kysyä...?"

"Te hämmästyitte varmasti", sanoi Thomas Marvel kätensä suojassa... "Se on hirveää."

"Oikeinko totta?" kysyi merimies.

"Asia on niin", jatkoi Marvel kiihkeästi, alentaen ääntään tuttavallisesti. Äkkiä hänen ilmeensä muuttui hämmästyttävästi. "Au!" huudahti hän. Sitten hän nousi jäykästi seisomaan. Hänen kasvoillaan näkyi selvästi ruumiillista kärsimystä. "Voi!" huusi hän.

"Mikä nyt tuli?" kysyi merimies huolestuneesti.

"Hammassärky", vastasi Marvel ja nosti kätensä korvan kohdalle. Sitten hän otti kirjat. "Luulenpa, että minun on nyt lähdettävä", virkkoi hän. Hän vetäytyi omituisesti kauemmaksi puhetoveristaan penkillä.

"Mutta tähän aioitte juuri ruveta kertomaan minulle tuosta Näkymättömästä Miehestä", vastusteli merimies.

Thomas Marvel näytti harkitsevan.

"Pilaa vain", sanoi Ääni.

"Se on pelkkää pilaa", virkkoi Marvel.

"Mutta siitähän kerrotaan sanomalehdessä", huomautti merimies.

"Sittenkin se on pelkkää lorua", väitti Marvel. "Tunnen sen miehen, joka pani valheen liikkeelle. Ei mitään näkymätöntä ole olemassa... Hitto minut vieköön."

"Mutta kuinka sitten tuossa sanomalehdessä? Aiotteko sanoa, että..."

"Aion", sanoi Thomas Marvel.

"Miksi sitten annoitte minun kertoa teille kaikkea tuota hiton lorua? Mitä te sillä tarkoitatte, että annatte miehen käyttäytyä hupsun tavalla, häh?"

Thomas Marvel puhalsi ilman ulos poskistaan. Merimies olikin äkkiä lehahtanut hyvin punaiseksi. Hän puristi kätensä nyrkkiin. "Olen puhunut tässä kymmenen minuuttia", sanoi hän, "ja te, te pieni paksunahkainen, nahkanaamainen vanha saapasrähjä, ette ymmärrä edes ihan alkeellisia käytöstapoja..."

"Älkääpä kinastelko *minun* kanssani", sanoi Marvel.

"Kinastelko! Oikeinpa minua haluttaisi..."

"Tulkaa pois", sanoi Ääni, ja Thomas Marvel käännähti äkkiä ympäri ja lähti astelemaan omituisella, nytkähtelevällä tavalla.

"Teidän olisi paras jatkaa matkaanne", huomautti merimies.

"Kuka jatkaa matkaansa?" sanoi Marvel. Hän peräytyi viistoon omituisesti kiirehtien, silloin tällöin hypähtäen rajusti eteenpäin. Päästyään jonkun matkaa tietä eteenpäin hän alkoi mutista yksikseen, lausua vastaväitteitään ja syytöksiään.

"Tyhmä tomppeli", sanoi merimies katsellen väistyvää olentoa sääret hajallaan ja kädet puuskassa. "Minäpä opetan sinut, tyhmyri, pilkkamaan *minua!* Tässä se on sanomalehdessä!"

Thomas Marvel vastasi jotakin sekavaa ja katosi loitotessaan tien mutkan taakse, mutta merimies seisoi yhä mahtavana keskellä tietä, kunnes hänen oli väistettävä teurastajan läheneviä vankkureita. Sitten hän kääntyi Port Stoween päin. "Täynnä eriskummaisinta hupsuutta", virkkoi hän hiljaa itsekseen. "Hänen tyhmä tarkoituksensa oli vähän nolata minua... Lehdessään niin sanotaan!"

Pian hän sai kuulla toisen ihmeellisen asian, joka oli tapahtunut aivan hänen lähellään. Oli nimittäin nähty "nyrkki täynnä rahaa" ilman näkyväistä liikkeellepanevaa voimaa kulkemassa pitkin seinänviertä

Pyhän Mikaelin tien kulmauksessa. Eräs merimies oli juuri samana aamuna nähnyt tämän ihmeellisen näyn. Hän oli heti koettanut siepata rahoja, mutta lentänyt suinpäin kumoon, ja kun hän jälleen oli päässyt jaloilleen, olivat perhosrahat hävinneet. Meidän merimiehemme selitti voivansa uskoa mitä tahansa, mutta tuo oli sentään vähän *liian* paksua. Mutta jälkeinpäin hän alkoi sitä miettiä.

Juttu lentävistä rahoista oli tosi. Kaikkialta lähistöltä, jopa kunnioitettavalta Lontoon ja Piirikunnan pankkiyhtiöltä, myymälöiden ja ravintoloiden kassalaatikoista — ovet olivat näin auringonpaisteisena päivänä selkoselällä — oli rahaa kadonnut hiljaa ja taitavasti kourallisittain ja kääröittäin, liitäen kaikessa rauhassa pitkin seinänvieriä ja varjoisia paikkoja, luiskahtaen nopeasti näkyvistä ihmisten läheystyessä. Kukaan ei ollut seurannut sen kulkua, mutta joka kerta oli salaperäinen lento päättynyt sen levottoman miehen taskuihin, joka istui Port Stowen laitapuolella kapakan ulkopuolella, päässään vanhanaikainen silkkihattu.

Kymmentä päivää myöhemmin — ja vasta sitten kun Burdockin juttu oli jo vanha — vertasi merimies näitä seikkoja keskenään ja alkoi ymmärtää, kuinka lähellä hän oli ollut ihmeellistä Näkymätöntä Miestä.

VIIDESTOISTA LUKU

Juokseva mies

Varhaisena iltahetkenä istui tohtori Kemp työhuoneessaan puistorakennuksessa kukkulalla, josta on näköala yli Burdockin. Se oli hauska pikku huone, jossa oli kolme ikkunaa — pohjoiseen, länteen ja etelään — ja kirjahyllyjä täynnä kirjoja ja tieteellisiä julkaisuja. Siellä oli myös suuri kirjoituspöytä, mikroskooppi, lasilevyjä, pieniä työkapineita, muutamia koeviljelyksiä ja eri paikoissa reagenssipulloja. Tohtori Kempin aurinkolamppu paloi, vaikka päivänlasku vielä valaisikin taivaanlakea, ja hänen ikkunankaihtimensa olivat ylhäällä, koska ei ulkona ollut mitään kurkistelijoita, joiden vuoksi olisi pitänyt vetää ne alas. Tohtori Kemp oli pitkä ja hoikka nuori mies, jolla oli pellavankarvainen tukka ja melkein valkeat viikset. Työtä, jota hän paraikaa valmisteli, hän piti niin arvokkaana, että toivoi sen hankkivan hänelle Kuninkaallisen Seuran jäsenyyden.

Hänen silmänsä, kun hän nyt kohotti ne työstä, näkivät auringonlaskun liekehtivän sen kukkulan takarinnettä vasten, joka on vastapäätä hänen omaa kukkulaansa. Minuutin verran hän ehkä istui kynä suussa ihailen harjanteen yläpuolella näkyvää voimakasta kullan väriä. Sitten hänen huomiotaan kiinnitti eräs pieni sysimusta miehen hahmo, joka juoksi pitkin kukkulan rinnettä häntä kohti. Se oli lyhyehkö mies, jolla oli päässään korkea hattu ja joka juoksi niin nopeasti, että hänen säärensä ihan vilahtelivat. "Joku toinen samanlainen aasi", sanoi tohtori Kemp. "Samanlainen kuin se, joka nurkan takaa juoksi tänä aamuna suinpäin minuun kiinni huutaen: 'Näkymätön Mies tulee, herra!' En ymmärrä, mikä ihmisiä villitsee. Voisi melkein luulla elävänsä kolmannellatoista vuosisadalla."

Hän nousi, astui ikkunan luo ja tähysti hämärää vuorenrinnettä ja tummaa pikku olentoa kohti, joka syöksyi kovaa vauhtia sitä alas. "Hänellä näyttää olevan vietävä kiire", sanoi tohtori Kemp, "mutta ei näy pääsevän paljon eteenpäin. Jos hänen taskunsa olisivat täynnä lyijyä, ei hän voisi juosta raskaammin."

"Ponnista vain, miekkonen!" virkkoi tohtori Kemp.

Pian oli korkeampi niistä huviloista, jotka olivat kiivenneet Burdockista ylös kukkulalle, peittänyt juoksijan. Sitten hän taas näkyi hetkisen ja uudestaankin, kolme kertaa, lähinnä olevien kolmen erillisen talon välillä, ennenkuin pengermä kätki hänet.

"Aasit", sanoi tohtori Kemp kääntyen kantapäillään ja astellen takaisin kirjoituspöytänsä luokse.

Mutta ne, jotka näkivät karkurin lähempää ja huomasivat toivottoman kauhun hänen hikeä tihkuvilla kasvoillaan, kun itse olivat avoimella tiellä, eivät halveksineet häntä niinkuin tohtori. Mies oli löylyssä ja kilisi juostessaan kuin täysinäinen rahakukkaro, jota heitellään sinne tänne. Hän ei katsellut oikealle eikä vasemmalle, vaan hänen laajentuneet silmänsä tuijottivat suoraan alas rinnettä, missä sytytettiin lampuja ja ihmisiä kerääntyi tielle. Hänen rumamuotoinen suunsa levisi, munanvalkuaisen tapainen vaahto pursui hänen huulilleen ja hänen hengityksensä kuului käheänä ja äänekkäänä. Kaikki, joiden ohi hän kulki, pysähtyivät ja alkoivat tuijottaa kumpaankin suuntaan pitkin tietä ja kysellä toisiltaan vähän levottomina, mikä oli syynä tähän kiireeseen.

Silloin äkkiä ulvahti ylhäällä kukkulalla koira ja juoksi tieltä portin alle, ja kun he yhä ihmettelivät, kohahti ohi jokin — kuin tuuli — puh, puh, puh, ikäänkuin läähättävä hengitys.

Ihmiset kirkkaisivat ja syöksähtivät katukiviykseltä. He ryntäsivät huutaen vaistonsa vetäminä alas kukkulan rinnettä. He kiljuivat kadulla, ennenkuin Marvel oli siellä puolivälissäkään. He sulkeutuivat taloihin, paukuttivat ovet kiinni takanaan ja julistivat uutistaan. Hän kuuli sen ja teki viimeisen epätoivoisen ponnistuksen. Pelko kulki hänen rinnallaan, syöksähti hänen edelläänkin ja oli hetkessä vallannut koko kaupungin.

"Näkymätön Mies tulee! *Näkymätön Mies!*"

KUUESTOISTA LUKU

"Hauskojen Kriketinpelaajien" ravintolassa

Sen kukkulan juurella, mistä raitiotie alkaa, on "Hauskat Kriketinpelaajat" niminen ravintola. Isäntä nojasi lihavia punaisia käsivarsiaan myymäläpöytään ja puheli hevosista näivettyneen ajurin kanssa, samalla kun mustapartainen harmaapukuinen mies pureskeli korppuja ja juustoa, ryypiskeli Burton-olutta ja jutteli Amerikan murteella erään toimesta vapaana olevan poliisin kanssa.

"Mistä tuo kiljuminen johtuu?" kysyi näivettynyt ajuri lähtien äkkiä liikkeelle ja koettaen nähdä kukkulalle matalan ikkunan likaisenkeltaisen kaihtimen yli. Joku juoksi ohitse ulkona.

"Ehkä on tulipalo", huomautti ravintoloitsija.

Askeleita lähestyi, raskaita juoksuaskeleita, ovi työnnettiin auki kovalla vauhdilla, ja sisälle syöksyi Marvel märkänä ja vaatteet epäjärjestyksessä. Hattu oli pudonnut hänen päästään ja takin kaulus oli reväisty rikki. Sisälle päästyään hän käännähti suonenedontapaisesti ja koetti sulkea ovea. Sitä piti raollaan hihna.

"Tulee!" huusi hän, äänen vavistessa kauhusta. "Hän tulee. Näkymätön Mies! Minun jäljessäni. Jumalan tähden auttakaa, auttakaa!"

"Sulkekaa ovet", sanoi poliisi. "Kuka tulee? Mistä tämä meteli?" Hän meni ovelle, irroitti hihnan, ja ovi paukahti kiinni. Amerikkalainen sulki toisen oven.

"Antakaa minun mennä sisälle", sanoi Marvel horjahdellen ja itkien, mutta pitäen yhä kirjoja kainalossaan. "Antakaa minun mennä sisälle. Sulkekaa minut jonnekin. Uskokaa minua, hän on kintereilläni. Pujahdin pakoon häneltä. Hän sanoi tappavansa minut, ja sen hän tekeekin."

"Te olette turvassa", virkkoi mustapartainen mies. "Ovi on suljettu. Mitä tämä oikein merkitsee?"

"Antakaa minun mennä sisälle", pyysi Marvel ja kiljaisi kovasti, kun äkkiä kuului isku, joka sai lukitun oven tuisemaan. Sitä seurasi kiireinen koputus ja huuto ulkopuolelta.

"Haloo", huusi poliisi, "kuka siellä?"

Thomas Marvel alkoi tehdä mielettömiä kyykistyksiä seinälaudoitusta vastaan, joka näytti ovelta. "Hän tappaa minut — hänellä on veitsi tai jotakin sellaista. Jumalan tähden...!"

"Täällähän te olette", sanoi ravintoloitsija. "Tulkaahan tänne." Ja hän piti koholla tarjoilupöydän kääntölevyä.

Thomas Marvel syöksyi tarjoilupöydän taakse, kun ulkoa kuului uudistettu sisäänpääsyvaatimus. "Älkää avatko ovea", huusi hän. "*Olkaa niin hyvä, älkää avatko. Minne minä kätkeydyn?*"

"Tämäkö, tämäkö siis on Näkymätön Mies?" kysyi mustapartainen mies, toinen käsi selän takana. "Onpa jo aika meidänkin nähdä hänet."

Ravintolan ikkuna lyötiin äkkiä puhki, ja kadulla huudettiin ja juostiin edestakaisin. Poliisi oli seisonut rahilla ja tuijottanut ulos, koettaen nähdä kuka oli oven takana. Hän laskeutui kulmakarvat koholla. "Hän se on", virkkoi hän. Ravintoloitsija seiso vierashuoneen oven edessä, joka oli nyt lukittu Thomas

Marvelin jälkeen, tuijotti särjettyyn ikkunaan ja tuli molempien toisten miesten luo.

Kaikki oli äkkiä käynyt hiljaiseksi. "Jospa minulla olisi patukkani", sanoi poliisi mennessään epävarmasti ovelle. "Kun me kerran avaamme, tulee hän sisään. Ei häntä voi pidättää."

"Älkääpä kovin kiirehtikö tuota ovea avaamaan", sanoi näivettynyt ajuri levottomasti.

"Vetäkää salvat syrjään", virkkoi mustapartainen mies, "ja jos hän tulee..." Hän näytti kädessään olevaa revolveria.

"Se ei käy päinsä", väitti poliisi. "Siitä tulisi murha."

"Tiedän kyllä, missä maassa olen", vastasi partaniekka. "Minä laukaisen hänen säariinsä. Vetäkää salvat pois."

"En, kun tuo kapine on takanani", vastasi ravintoloitsija, joka kurkisteli ikkunankaihtimen yli.

"Sama se", sanoi mustapartainen mies ja kumartuen, revolveri valmiina, veti ne itse syrjään. Ravintoloitsija, ajuri ja poliisi tekivät täyskäännöksen.

"Tulkaa sisään", sanoi partaniekka matalalla äänellä astuen syrjään ja katsellen pistooli selän takana salvattomiin oviin. Ei kukaan tullut sisään, ovi pysyi suljettuna. Viiden minuutin kuluttua, kun toinen ajuri työnsi päänsä varovasti sisään, he odottivat yhä, ja eräät levottomat kasvot kysyivät tietoa.

"Ovatko talon kaikki ovet lukossa?" kysyi Marvel. "Hän kuljeksi ympäri saalista väijymässä. Hän on taitava kuin piru."

"Hyvä Jumala!" huudahti rehevä ravintoloitsija. "Jos se pääsee takaovesta! Pitäkää silmällä ovia! Kuulkaahan!" Hän vilkaisi avuttomana ympärilleen. Vierashuoneen ovi paukahti kiinni, ja he kuulivat avaimen kiertyvän lukossa. "Sitten on vielä ovi pihalle päin ja yksityishuoneen ovi. Pihaovi..."

Hän syöksyi ulos ravintolahuoneesta.

Minuutin kuluttua hän ilmestyi jälleen, kädessään leikkausveitsi. "Pihaovi oli auki", virkkoi hän ja hänen paksu alahuulensa venähti.

"Hän voi nyt olla talossa", huomautti ensimmäinen ajuri.

"Hän ei ole keittiössä", sanoi ravintoloitsija. "Siellä on kaksi naista, ja minä olen pistellyt siellä joka tuumanalan tällä pienellä pihveitsellä, eivätkä he luule hänen tulleen sisälle. He ovat huomanneet —"

"Oletteko pannut sen kiinni?" kysyi ensimmäinen ajuri.

"Minä olen ymmällä", sanoi ravintoloitsija.

Partaniekka pani revolverin entiseen asentoon. Juuri silloin painettiin tarjoilupöydän luukku kiinni, ja salpa naksautti. Samassa pamahti oven ripa kauheasti jytisten, ja vierashuoneen ovi lensi auki. He kuulivat Marvelin kiljahtavan kuin ansaan joutuneen jäniksenpojan, ja heti kapusivat toiset tarjoilupöydän yli hänen avukseen. Partaniekan revolveri pamahti, ja vierashuoneen peräseinällä riippuva kuvastin välähti ja putosi murskautuen ja kilisten lattialle.

Mennessään vierashuoneeseen huomasi ravintoloitsija Marvelin omituisesti kyyristelevän ja rimpuilevan pihalle ja keittiöön vievää ovea vasten. Ovi lensi auki ravintoloitsijan viivytellessä, ja Marvel raahautui keittiöön. Kuului parkaisu ja kattiloiden kalinaa. Marvel, pää kumarassa ja itsepintaisesti pitäen vastaan, työntyi keittiön ovelle, ja salvat vedettiin syrjään.

Poliisi, joka oli koettanut sivuuttaa ravintoloitsijan, hyökkäsi sisään toisen ajurin seuraamana, tarttui Marvelin kauluksesta kiinni pitelevän näkymättömän käden ranteeseen, sai iskun kasvoihinsa ja hoiperteli taaksepäin. Ovi avautui, ja Marvel teki hurjan ponnistuksen voidakseen pysytellä sen takana. Silloin ajuri tarttui jonkun niskaan.

"Nyt sain hänet käsiini", virkkoi ajuri.

Ravintoloitsijan punaiset kädet raapaisivat näkymätöntä.

"Tässä hän on", sanoi ravintoloitsija.

Thomas Marvel, joka oli päässyt irti, lysähti äkkiä lattialle ja koetti ryömiä tappelevien miesten säarien taakse. Kamppailua jatkui ovensyrjän likellä. Näkymättömän Miehen ääni kuului ensimmäisen kerran kimeänä kiljahduksena, kun poliisi astui hänen jalalleen. Sitten hän huusi kiihkeästi, ja hänen nyrkiniskujaan sateli joka taholle kuin varstoista. Äkkiä ajuri kiljaisi ja painui kumaraan, saatuaan

potkun vatsaansa. Keittiöstä vierashuoneeseen vievä ovi läjähti kiinni ja salasi Thomas Marvelin peräytymisen. Miehet huomasivat pitävänsä kiinni tyhjältä ilmasta ja tappelevansa sen kanssa.

"Minne hän on mennyt?" huusi partaniekka. "Ulosko?"

"Tätä tietä", virkkoi poliisi menen pihalle ja jääden sinne seisomaan.

Tiilikiven kappale lensi viuhuen hänen päänsä ohi ja särkyi keittiön pöydälle kasattujen saviastioiden sekaan.

"Minäpä näytän hänelle!" huusi mustapartainen mies, ja äkkiä kiilsi poliisin olkapään yläpuolella teräspiippu, ja viisi luotia seurasi toinen toistaan siihen hämärään, josta kivi oli heitetty. Laukaistessaan liikutti partaniekka kättään vaakasuorassa kaaressa, joten hänen panoksensa lensivät säteittäin ahtaalle pihalle niinkuin pyörän puolat.

Seurasi hiljaisuus. "Viisi patruunaa", virkkoi mustapartainen mies. "Se oli parasta. Neljä ässää ja lisäksi mustapekka. Tuokaa lyhty ja tulkaa haeskelemaan hänen ruumistaan."

SEITSEMÄSTOISTA LUKU

Tohtori Kempin vieras

Tohtori Kemp oli edelleen kirjoittanut työhuoneessaan, kunnes laukaukset saivat hänet hätkähtämään. Krak, krak, krak, ne tulivat perätysten.

"Ohoh!" sanoi tohtori Kemp, pannen kynän taas suuhunsa ja kuunnellen. "Kuka ammuskelee Burdockissa? Mitä ne aasit puuhaavat?"

Hän astui etelänpuolisen ikkunan luo, avasi sen ja nojautuen ulos katseli ikkunoiden, helmimäisten kaasulamppujen ja myymälöiden verkkoa, jossa näkyivät lyhyinä mustina väliaukkoina öisen kaupungin katot ja pihat. "Näyttää siltä kuin olisi väkijoukko kukkulan juurella 'Kriketinpelaajien' luona", virkkoi hän ja jäi katselemaan. Siitä hänen silmänsä siirtyivät kaupungin yli paljon kauemmaksi sinne, missä laivojen valot loistivat ja majakka hohti — pieni, valaistu, särmikäs torni kuin keltainen jalokivi. Kuu, josta vasta näkyi ensimmäinen neljännes, riippui lännenpuolisen kukkulan yläpuolella, ja tähdet tuikkivat melkein troopillisen kirkkaina.

Viiden minuutin kuluttua, jolloin hänen mielensä oli vaeltanut tulevaisuuden yhteiskunnallisten olojen etäiseen tarkasteluun ja lopulta menettänyt käsityksen ajan pituudesta, hän taas kokosi tarmonsä huokaisten, sulki ikkunan ja palasi kirjoituspöytänsä luo.

Noin tuntia myöhemmin soi ulko-oven kello. Laukausten jälkeen hän oli kirjoittanut hitaasti ja silloin tällöin ajatuksiinsa vaipuen. Hän istui ja kuunteli. Hän kuuli palvelustytön avaavan oven ja odotti hänen askeleitaan pitkin portaita, mutta kaikki oli hiljaa. "Mitähän se oli?" ajatteli tohtori Kemp.

Hän koetti jälleen ryhtyä työhönsä, mutta se ei onnistunut. Hän nousi, lähti työhuoneestaan alas portaiden käännekohtaan, soitti kelloa ja kutsui kaiteiden yli sisäkköä, joka ilmestyi alakerran eteiseen. "Oliko se kirje?" kysyi hän.

"Vain turha soitto", vastasi tyttö.

"Minua ei nukuta tänä yönä", ajatteli Kemp. Hän palasi huoneeseensa ja tällä kertaa kävi päättävästi käsiksi työhönsä.

Hetkisen kuluttua hän oli taas päässyt hyvään vauhtiin, eikä huoneesta enää kuulunut muita ääniä kuin kellon tikitystä ja tohtorin sulkakynän hiljaista rapinaa sen kiitäessä nopeasti paperilla keskellä pientä valokehää, jonka hänen lampunvarjostimensa loi pöydälle.

Kello oli jo kaksi, ennenkuin tohtori Kemp oli täksi iltaa lopettanut työnsä. Hän nousi, haukotteli ja lähti yläkertaan nukkumaan. Hän oli jo riisunut takkinsa ja liivinsä, kun alkoi tuntea janoa. Hän otti kynttilän ja lähti alas ruokasaliin hakemaan viskyä ja soodavettä.

Tohtori Kempin tieteelliset harrastukset olivat tehneet hänestä hyvin tarkkanäköisen miehen, ja kun hän jälleen astui käytävän poikki, näki hän portaiden juurella tumman tahran korkkimatolla. Hän nousi

yläkertaan ja silloin juolahti äkkiä hänen mieleensä se kysymys, mitä tuo korkkimaton tahra voisi merkitä. Ilmeisestikin pyöri tämä asia hänen alitajunnassaan. Joka tapauksessa hän kääntyi takaisin kantamuksineen, palasi eteishalliin, laski viskyn ja soodakarahvin käsistään ja kumartui tunnustelemaan tahraa. Hämmästyttäen kovin pahasti hän huomasi, että se oli yhtä paksua ja samanväristä kuin kuivunut veri.

Hän otti taas kantamuksensa ja palasi yläkertaan katsellen ympärilleen ja koettaen päästä selville veritahrasta. Portaiden käänteessä hän huomasi jotakin ja pysähtyi hämmästyneenä. Hänen asuinhuoneensa oven ripa oli veren tahrana.

Hän vilkaisi omaan käteensä. Se oli ihan puhdas, ja sitten hän muisti, että tuo ovi oli ollut auki hänen tullessaan alas työhuoneesta ja ettei hän siis ollut edes koskenut ripaan. Hän astui suoraan päätä huoneeseensa, kasvot perin tyyninä — ehkä vähän tavallista päättäväisempinä. Hänen katseensa, joka harhaili kysyvänä pitkin huonetta, sattui vuoteeseen. Päälimmäisellä peitteellä oli veriläikkä, ja lakana oli revitty rikki. Hän ei ollut huomannut sitä edellisellä kerralla täällä käydessään, koska hän oli silloin mennyt suoraan yöpöydän luo. Takasyrjällä olivat vuodevaatteet painuksissa, aivan kuin joku olisi äsken siinä istunut.

Sitten hänessä heräsi sellainen omituinen tunne kuin hän olisi kuullut matalalla äänellä sanottavan: "Laupias taivas! — Kemp!" Mutta tohtori Kemp ei uskonut ääniin.

Hän seisoivat tuijottaen pengottuihin lakanoihin. Oliko se todellakin ollut ääni? Hän katseli taas ympärilleen, mutta ei huomannut mitään muuta kuin myllerretyn ja verentahraaman vuoteen. Sitten hän selvästi kuuli liikehtimistä huoneen poikki pesukaapin likellä. Kaikilla ihmisillä, sellaisillakin, jotka ovat saaneet korkean sivistyksen, on jäljellä jonkinlaisia taikauskoisia vaistoja. Hänet valtasi omituinen kammo. Hän sulki huoneen oven, meni yöpöydän luokse ja laski sille kantamuksensa. Äkkiä hän säpsähtäen huomasi kierretyn, verentahraaman liinakääreen riippuvan ilmassa itsensä ja pesukaapin välissä.

Hän tuijotti siihen hämmästyneenä. Se oli sisältä tyhjä kääre — oikein sidottu, mutta ihan tyhjä. Hän olisi astunut lähemmäksi tarttuakseen siihen, mutta joku pysähdytti hänet kosketuksella, ja eräs ääni alkoi puhua ihan hänen vieressään.

"Kemp!" sanoi Ääni.

"Häh?" kysyi Kemp, suu auki.

"Pysykää rauhallisena", virkkoi Ääni. "Minä olen Näkymätön Mies."

Kemp ei vähään aikaan saanut vastatuksi; hän vain tuijotti siteeseen. "Näkymätön Mies?" toisti hän.

Hänen aivojensa läpi välähti se juttu, jolle hän vielä samana aamuna oli nauranut. Hän ei näytä sillä hetkellä perin pahasti pelästyneen tai edes hämmästyneen. Jälkeenpäin vasta hän alkoi miettiä.

"Luulin koko juttua valheeksi", sanoi hän. Etusijassa hän muisteli senaamuisia yhä toistettuja perusteita. "Onko teillä side?" kysyi hän.

"On", vastasi Näkymätön Mies.

"Ohoh", sanoi Kemp ja kokosi sitten tarmonsensa. "Jopa nyt jotakin! Mutta sehän on mahdotonta. Se on jokin temppu." Hän astui äkkiä lähemmäksi, ja käsi, jonka hän ojensi sidettä kohti, osui näkymättömiin sormiin.

Hän säpsähti kosketuksesta, ja hänen värinsä muuttui "Pysykäähän rauhallisena, Kemp. Jumalan tähden! Tarvitsen kipeästi apua. Seis!"

Käsi tarttui hänen käsivarteensa. Hän löi sitä. "Kemp!" huudahti Ääni. "Kemp, pysykää rauhallisena", ja puristus tiukkeni.

Kempin valtasi hurja halu päästä irti. Käsi, joka kuului siteeseen käärittyyn käsivarteeseen, tarttui hänen olkapäähänsä, ja äkkiä hänet kaadettiin taaksepäin vuoteelle. Hän avasi suunsa huutaakseen. Silloin työnnettiin lakanan nurkka hänen hampaittensa väliin. Näkymätön Mies piti häntä työkeästi pitkällään, mutta hänen käsivartensa olivat vapaat. Hän löi ja koetti hurjasti potkia.

"Pysykäähän järjillänne", virkkoi Näkymätön Mies pitäen hänestä kiinni, vaikka oli saanut kylkiluihinsa iskun. "Taivaan tähden, te saatte minut pian raivostumaan."

"Maatkaa paikallanne, hupsu!" karjui Näkymätön Mies Kempin korvaan.

Kemp rimpui vieläkin vähän aikaa, mutta jäi sitten makaamaan hiljaa.

"Jos huudatte, lyön kasvonne mäsäksi", virkkoi Näkymätön Mies vapauttaen hänen suunsa. "Minä olen Näkymätön Mies. Se ei ole mitään hulluutta eikä noituutta. Olen todellakin Näkymätön Mies. Ja tarvitsen apuanne. En tahdo loukata teitä, mutta jos käyttäydytte mielettömän moukan tavalla, niin minun täytyy. Ettekö muista minua, Kemp? Griffin, yliopistoverinne."

"Antakaa minun nousta", pyysi Kemp. "Pysyn siinä, missä olen. Ja sallikaa minun istua hetkinen rauhassa."

Hän nousi ja tunnusteli niskaansa.

"Minä olen Griffin, yliopistoverinne, ja olen tehnyt itseni näkymättömäksi. Olen vain tavallinen mies, teille tuttu mies, joka on käynyt näkymättömäksi."

"Griffin?" kysyi Kemp.

"Griffin", vastasi Ääni. "Teitä nuorempi ylioppilas, tavattoman vaaleaverinen, kuusi jalkaa pitkä ja tukeva — mies, jolla oli vaaleanheleät kasvot ja punaiset silmät, sama, joka sai kemian palkinnon."

"Olen ihan ymmällä", sanoi Kemp. "Aivoissani kohisee. Mitä tällä on tekemistä Griffinin kanssa?"

"Minä *olen* Griffin."

Kemp mietti. "Se on hirveää", virkkoi hän. "Mutta mikä noituus voi tehdä miehen näkymättömäksi?"

"Se ei ole noituutta. Se on luonnollinen ja täysin ymmärrettävä ilmiö..."

"Se on hirveää!" huudahti Kemp. "Kuinka ihmeessä...?"

"Se on kyllä hirveää. Mutta minä olen haavoittunut ja kipeä ja väsynyt... Hyvä Jumala! Kemp, te olette mies. Ottakaa asia rauhalliselta kannalta. Antakaa minulle vähän ruokaa ja juomaa ja sallikaa, että istun täällä."

Kemp tuijotti siteeseen ja sen liikkua huoneen poikki hän näki, että korituolia vedettiin lattialla hänen vuoteensa viereen. Se natisi, ja istuinsija painui noin neljännestuuman alemmaksi. Hän hieroi silmiään ja tunnusteli taas niskaansa. "Tämä voittaa vielä aaveetkin", virkkoi hän ja nauroi tylsästi.

"Se on parempi. Luojan kiitos, te alatte tulla järkiinne!"

"Tai tyhmistystä", sanoi Kemp ja hieraisi rystysillä silmiään.

"Antakaa minulle vähän viskyä. Olen kuolemaisillani."

"Eipä se siltä tuntunut. Missä te olette? Jos nousen, niin enkö törmää teihin? *Tuossako?* Kas niin. Viskyä... Tässä on. Mihinkä sen annan teille?"

Tuoli natisi, ja Kemp tunsu lasia vedettävän kädestänsä. Hän ponnisti voidakseen antaa sen tapahtua. Hänen kaikki vaistonsa sotivat sitä vastaan. Lasi pysähtyi ilmassa noin parinkymmenen tuuman päähän tuolin etusyrjän yläpuolelle. Hän tuijotti siihen tavattoman ällistyneenä.

"Tämä on — tämän *täytyy* olla — hypnotismia. Te olette varmaankin vain luulotellut, että olette näkymätön."

"Loruja", sanoi Ääni.

"Se on mieletöntä!"

"Kuulkaahan minua."

"Minä todistin lopullisesti tänä aamuna", aloitti Kemp, "että näkymättömyys..."

"Mitä merkitystä teidän todistuksillanne on! Minun on nälkä", sanoi Ääni, "ja yö on kolea alastomalle miehelle".

"Ruokaako?" kysyi Kemp.

Viskylasi kallistui. "Niin", virkkoi Näkymätön Mies kulauttaen sen tyhjäksi. "Onko teillä aamunuttua?"

Kempiltä pääsi hiljainen huudahdus. Hän meni vaatekaapin luo ja otti esille tummanpunaisen mekon. "Kelpaako tämä?" kysyi hän. Se otettiin hänen käsistään. Hetkisen se riippui rentonaan ilmassa, liehui sitten kuin noiduttu, seisoi täyteläisenä ja säädyllisenä napittaen itseään ja istuutui tuolille.

"Alushousut, sukat ja tohvelit tekisivät hyvää", sanoi Näkymätön lyhyesti. "Ja ruoka."

"Mitä tahansa. Mutta tämä on järjettömintä, mitä koskaan eläissäni olen kokenut!"

Hän penkoi laatikoitaan löytääkseen pyydettyjä esineitä ja lähti sitten alakertaan tutkimaan ruokasäiliötä. Sieltä hän palasi tuoden muutamia kylmiä kyljyksiä ja leipää, veti esille kevyen pöydän ja pani ruuat vieraansa eteen.

"Älkää välittäkö veitsistä", sanoi vieras, ja ilmassa riippui kyljys samalla kun kuului nakertelua.

"Haluan aina saada jotakin päälleni, ennenkuin rupean syömään", virkkoi Näkymätön Mies suu täynnä, syöden ahnaasti. "Omituinen mieliteko."

"Luullakseni tuo ranne on kunnossa?" sanoi Kemp.

"Uskokaa minua", vakuutti Näkymätön Mies.

"Kaikesta kummallisesta ja ihmeellisestä..."

"Aivan niin. Mutta olipa omituista, että satuin tunkemaan *teidän* taloonne saadakseni haavani sidotuksi. Se on ensimmäinen onnenpotkaukseni. Joka tapauksessa aioin nukkua täällä tämän yön. Teidän pitää se kestää! Onhan se ikävä kiusa, että vereni näkyy. Tuollakin on oikea lammikko. Huomaan, että se hyytyessään muuttuu näkyväksi. Olen muuttanut vain elimellisen kudoksen, ainoastaan niin pitkäksi ajaksi kuin olen elossa... Minä olen ollut täällä jo kolme tuntia."

"Mutta kuinka se käy päinsä?" aloitti Kemp melkein vihaisesti. "Hitto vieköön! Koko juttuhan on järjetön alusta loppuun."

"Täysin järjellinen", sanoi Näkymätön Mies, "aivan järjellinen".

Hän kurkotti ottamaan viskypullon. Kemp tuijotti ahmivaan aamumekkkoon. Kynttilänsäde, joka tunkeutui oikean olkapään repeytymästä, loi valokolmion vasemmanpuolisten kylkiluitten kohdalle.

"Mitä ne laukaukset olivat?" kysyi tohtori. "Kuinka ampuminen alkoi?"

"Eräs hupsu mies — tavallaan liittolaiseni, hitto hänet periköön! — koetti varastaa rahani, ja niin hän tekikin."

"Onko hänkin näkymätön?"

"Ei."

"Entä sitten?"

"Enkö saisi syödä vähän enemmän, ennenkuin kerron teille kaikki? Minun on nälkä, ja kärsin tuskia. Ja te tahdotte, että kertoisin juttuja!"

Kemp nousi. "Ette suinkaan te ampunut?" kysyi hän.

"En minä", sanoi vieras. "Jokin hullu, jota en ole koskaan nähnyt, laukaisi umpimähkään. Monet ihmiset pelästyivät. He kaikki pelästyivät minua. Hitto heidät vieköön. Kuulkaahan, Kemp — minä haluaisin syödä enemmän."

"Minä menen alakertaan katsomaan, mitä voisın löytää sieltä lisää", virkkoi Kemp. "Pelkäänpä, ettei siellä ole paljon."

Syötyään, vieläpä oikein runsaasti, Näkymätön Mies pyysi sikaaria. Hän puraisi pään poikki kiivaasti, ennenkuin Kemp ehti antaa veitsen, ja kirosi ulomman lehden irtaantuessa.

Omituista oli nähdä hänen polttavan. Hänen suunsa ja kurkkunsa, nielunsa ja sieraimensa alkoivat näkyä jonkinlaisina pyörivinä savuputkina.

"Siunattu asia, että saa tupakoida", virkkoi hän ja puhalteli pontevasti. "Olipa onni, että tapasin teidät, Kemp. Teidän pitää auttaa minua. Ajatelkaahan, että osuin tänne juuri nyt, kun olen oikein lemmon pinteessä — luullakseni olen ollut ihan järjiltäni. Millaista olenkaan saanut kokea! Mutta selvittäkäämme nyt asiat, antakaahan minun kertoa teille."

Hän otti lisää viskyä ja soodavettä. Kemp nousi, katsahti ympärilleen ja haki itselleen lasin viereisestä tyhjistä huoneesta.

"Se on hurjaa — mutta luullakseni voin sentään juoda."

"Te ette ole paljon muuttunut, Kemp, näinä kahtentoista vuotena. Te kohtuulliset miehet ette muutu. Kylmät ja säännölliset... Mutta kuulkaahan! Ryhtykäämme yhdessä työhöni".

"Mutta kuinka se kaikki tapahtui?" kysyi Kemp, "ja millä lailla muutuitte tuollaiseksi?"

"Herran tähden, antakaa minun polttaa hetkinen rauhassa. Sitten alan kertoa teille."

Mutta juttu jäi sinä iltana kertomatta. Näkymättömän Miehen ranteessa alkoi taas tuntua tuskia. Hän oli kuumeinen ja uupunut ja alkoi taas hautoa mielessään takaa-ajoa kukkulan rinnettä alas ja ravintolan luona sattunutta kahakkaa. Hän aloitti kertomuksensa ja poikkesi siitä. Hän puhui katkonaisesti Marvelista ja veti savuja kiihkeämmin, ja hänen äänensä kävi vihaiseksi. Kemp koetti käsittää niin paljon kuin voi.

"Hän pelkäsi minua — sen huomasiin hyvinkin, että hän pelkäsi", toisteli Näkymätön Mies moneen kertaan. "Hän koetti pujahtaa käsistäni — alituisesti hän pyrki poikkeamaan syrjään! Mikä hupsu minä olenkaan!"

"Se rakki!"

"Olin raivoissani. Olisin voinut tappaa hänet..."

"Mistä saitte ne rahat?" kysyi Kemp äkkiä.

Näkymätön Mies oli jonkun aikaa vaiti. "En voi nyt kertoa sitä teille."

Hän voihkaisi äkkiä ja kumartui eteenpäin, tukien näkymätöntä päätään näkymättömiin käsiinsä.

"Kemp", virkkoi hän, "en ole nukkunut lähes kolmeen vuorokauteen, paitsi että olen pari kertaa torkkunut tunnin aikaa. Minun täytyy pian päästä nukkumaan."

"No niin, ottakaa minun huoneeni — ottakaa tämä huone."

"Mutta kuinka voin nukkua? Jos nukun, pääsee hän karkuun. Uh! Mitä sillä on väliä?"

"Millaisen haavan te saitte?" kysyi Kemp.

"Ei se mitään — raapaisi vain verinaarmun. Voi hitto, kuinka minua nukuttaa!"

"Miksi ette pane maata?"

Näkymätön mies tuntui tarkastelevan Kempin. "Koska minusta olisi erikoisen vastenmielistä joutua lähimmäisteni vangiksi", virkkoi hän hitaasti.

Kemp säpsähti.

"Mikä hupsu minä olen!" sanoi Näkymätön Mies, lyöden kovasti pöytään. "Nyt olen herättänyt tuon ajatuksen mielessänne."

KAHDEKSASTOISTA LUKU

Näkymätön Mies nukkuu

Niin uupunut ja haavoittunut kuin Näkymätön Mies olikin, ei hän ottanut uskoakseen Kempin sanaa, ettei hänen vapauttaan loukattaisi. Hän tutki makuuhuoneen molemmat ikkunat, veti ylös kaihtimet ja avasi ikkunanpuoliskot päästäkseen varmuuteen Kempin väitteestä, että niiden kautta sopi karata. Yö oli hyvin rauhallinen ja tyyni ja uusikuu laskeutui paraikaa nummen yli. Sitten hän tutki makuuhuoneen ja molempien vaatekammioiden ovien avaimet saadakseen selville, että niilläkin voi varmentaa vapauttaan. Lopulta hän ilmaisi tyytyvänsä. Hän seisoj takan edessä matolla, ja Kemp kuuli haukotuksen.

"Olen pahoillani", virkkoi Näkymätön Mies, "etten voi kertoa teille tänä iltana kaikkea, mitä olen tehnyt. Mutta olen lopen uupunut. Se on epäilemättä eriskummaista. Se on hirveää! Mutta uskokaa minua, Kemp, että tänänaamuisista todisteluistanne huolimatta se on aivan mahdollista. Olen tehnyt keksinnön. Aioin säilyttää sen omana tietonani. En voi. Minulla täytyy olla toveri. Ja te... Me voimme

suorittaa sellaisia asioita... Mutta jääköön huomiseksi. Nyt, Kemp, minusta tuntuu kuin minun täytyisi nukkua tai muuten näännyn kuoliaaksi."

Kemp seiso keskellä huonetta tuijottaen päättömään pukuun. "Luultavasti minun nyt on jätettävä teidät", sanoi hän. "Se on — uskomatonta. Jos sattuisi kolme tällaista asiaa, jotka mullistaisivat kaikki tähänastiset käsitykseni, niin tulisin hulluksi. Mutta se on todellista! Voinko tehdä mitään muuta hyväksenne?"

"Ainoastaan sanoa minulle hyvää yötä", vastasi Griffin.

"Hyvää yötä", sanoi Kemp ja pudisti näkymätöntä kättä. Hän käveli sivuttain ovelle.

Äkkiä lähti aamunuttu kävelemään suoraan häntä kohti. "Ymmärtäkää mitä tarkoitan", sanoi puku. "Ei mitään yrityksiä houkutella minua ansaan tai ottaa kiinni! Tai..."

Kempin kasvot muuttuivat hiukan. "Muistaakseni annoin jo lupaukseni", vastasi hän.

Kemp sulki oven hiljaa takanaan, ja avain kiertyi heti hänen lähdettyään. Seisoessaan siinä avuttoman hämmästyksen ilme kasvoillaan hän kuuli nopeiden askelien rientävän vaatekammion ovelle, ja sekin lukittiin. Kemp löi kädellä otsaansa. "Näenkö unta? Onko maailma tullut hulluksi, vai olenko minä?"

Hän naurahti ja laski kätensä lukitulle ovelle. "Nyt on ilmeinen mielettömyys ajanut minut ulos omasta makuuhuoneestani!" mutisi hän.

Hän meni portaiden päähän, kääntyi ja tuijotti lukittuihin oviin. "Se on totta", sanoi hän. Hän koetteli sormillaan niskaansa, jossa oli pieni ruhjevamma. "Eittämättömän totta!"

"Mutta..."

Hän pudisti toivottomasti päätään, kääntyi ja lähti alakertaan.

Sytyttyään ruokasalin lampun hän otti esille sikaarin ja alkoi kävellä huoneessa huudahdellen. Silloin tällöin hän väitteli itsensä kanssa.

"Näkymätön!" virkkoi hän.

"Onko olemassa näkymätöntä eläintä?... Meressä kyllä. Tuhansia — miljoonia. Kaikki toukat, kaikki pikku nuppielävät ja sauvakkaiset, kaikki mikroskooppiset olennot, maneettikalat! Meressä on enemmän näkymättömiä kuin näkyväisiä olentoja! Enpä ole milloinkaan sitä ajatellut... Ja lammikoissakin! Kaikki pienet lammikon asukkaat — värittömän, läpikuultavan liman pisteet!... Mutta ilmassa! Ei!"

"Se on mahdotonta."

"Mutta sittenkin — miksi ei?"

"Jos ihminen olisi lasia, näkyisi hän sittenkin!"

Hän alkoi miettiä syvemmin. Kolme sikaaria oli hajaantunut valkeaksi tuhaksi matolle, ennenkuin hän jälleen alkoi mutista. Silloin häneltä pääsi vain huudahdus. Hän kääntyi sivuttain, lähti ulos ruokasalista, meni pieneen vastaanottohuoneeseensa ja sytytti siellä kaasun. Se oli pieni huone, sillä tohtori Kemp ei pitänyt elinkeinona käytännöllistä lääkärintointia. Siellä olivat päivän sanomalehdet. Saman aamun lehti oli huolimattomasti avattuna heitetty syrjään.

Hän otti sen käteensä, käänsi sen ja luki kirjoituksen, jonka nimenä oli "Omituinen juttu Ipingistä". Se oli sama, jonka merimies oli Port Stowessa työläästi tavailut Marvelille. Kemp luki sen kiireesti.

"Kääriytynyt vaatteisiin", sanoi Kemp. "Valepuvussa! Salaten sen! 'Ei kukaan näytä huomanneen hänen onnettomuuttaan'. Mitä hittoa hän oikein puuhaa?"

Hän pudotti lehden, ja hänen silmänsä hakivat eri tahoilta. "Ahaa", sanoi hän ja otti käteensä *St. James's Gazette*n, joka oli taivutettu kokoon, kuten oli tuotukin. "Nyt pääsemme totuuden perille", sanoi hän ja avasi lehden. Parin palstan levyinen kirjoitus sattui hänen silmiinsä. "Kokonainen kylä Sussexissa menettää järkensä" oli sen otsake.

"Laupias taivas!" sanoi Kemp lukien kiihkeästi uskomatonta kertomusta Ipingissä edellisenä iltapuolena sattuneista tapauksista, jotka jo on kuvattu. Aamupainoksen selostus julkaistiin toisella sivulla uudestaan.

Hän luki sen toistamiseen. "Juoksi katuja pitkin lyöden oikealle ja vasemmalle, Jaffers tainnoksissa.

Herra Huxter kovissa tuskissa — vieläkin kykenemätön kuvailemaan näkemäänsä. Kiusallinen nöyryytys kappalaiselle. Nainen sairaana kauhusta. Ikkunoita säpäleinä. Tämä merkillinen juttu luultavasti perätön. Liian hyvä jäädäkseen julkaisematta — pilajuttuna."

Hän pudotti lehden ja tuijotti tyhmistyneenä eteensä. "Luultavasti perätön!"

Hän otti lehden taas käteensä ja luki uudelleen koko jutun.

"Mutta milloin se maankiertäjä siihen sekaantuu? Miksi hemmetissä hän ajoi takaa maankiertäjää?"

Hän istahti äkkiä sairassohvalle.

"Hän ei ole ainoastaan näkymätön", virkkoi hän, "vaan hän on hullu! Murhanhaluinen!..."

Kun päivänkoitto alkoi sekoittaa kalpeuttaan ruokasalin lampunvaloon ja sikaarinsavuun, asteli Kemp vieläkin edestakaisin koettaen käsittää uskomatonta.

Hän oli kerrassaan liian kiihtynyt nukkuakseen. Hänen palvelijansa, jotka tulivat unisina alakertaan, huomasivat hänet ja olivat taipuvaisia päättelemään, että liiallinen työnteko oli aiheuttanut hänelle tämän vaivan. Hän antoi heille kummallisia, mutta täysin selviä määräyksiä tuoda aamiaista kahdelle hengelle näkötornin työhuoneeseen ja sitten pysyä pohjakerroksessa. Senjälkeen hän yhä käveli ruokasalissa, kunnes tuli aamun sanomalehti. Siinä oli paljon sanoja, mutta perin vähän asiaa, paitsi edellisen illan uutisten vahvistamista. Lisäksi oli hyvin huono selostus Burdockissa sattuneista merkillisistä tapauksista. Siitä Kemp sai pääpiirteittäin tietää, mitä oli tapahtunut "Hauskoissa Kriketin pelaajissa", ja näki Marvelin nimen. "Hän pakotti minut seuraansa vuorokaudeksi", todisti Marvel. Ipingin juttuun oli tullut joitakin vähäpätöisiä lisäseikkoja, joista huomattavin oli kylän sähkölennätinlankojen katkaiseminen. Mutta mikään ei luonut valoa siihen yhteyteen, joka Näkymättömällä Miehellä oli maankiertäjän kanssa — sillä Marvel ei ollut antanut mitään selitystä niistä kolmesta kirjasta ja rahoista, jotka hänellä oli hallussaan. Epäuskoinen sävy oli kadonnut, ja joukko uutistenhankkijoita ja tiedustelijoita oli jo täydessä touhussa muokkaamassa tätä asiaa.

Kemp luki joka hivenen selostuksesta ja lähetti sisäkkönsä hankkimaan kaikki mahdolliset aamulehdet. Nekin hän ahmi.

"Hän on näkymätön", virkkoi hän. "Ja näyttääpä kuin hänessä olisi hulluudeksi kehittyvä raivopäisyys. Mitä kaikkea hän voikaan tehdä! Ja nyt hän on tuolla yläkerrassa vapaana kuin ilma. Mitä ihmettä minun pitäisi tehdä?"

"Olisikohan esimerkiksi kunniasanan rikkomista, jos... Ei."

Hän astui pienen siistimättömän nurkkapöydän luo ja alkoi kirjoittaa kirjettä. Puolivalmiina hän repi sen ja kirjoitti uuden. Hän luki sen läpi ja tarkasteli sitä. Sitten hän otti kirjekuoren ja piirsi siihen osoitteeksi "Eversti Adye, Port Burdock".

Näkymätön Mies heräsi juuri silloin. Hän oli pahalla tuulella, ja Kemp, joka varoi kaikkia ääniä, kuuli hänen tassuttavien jalkojensa astuvan kiireesti yläpuolellaan olevan sänkykamarin poikki. Sitten viskattiin tuoli kumoon, ja pesutelineen juomalasi paiskattiin rikki. Kemp riensi yläkertaan ja koputti kiihkeästi.

YHDEKSÄSTOISTA LUKU

Vähän alkeisperusteita

"Mikä on hätänä?" kysyi Kemp, kun Näkymätön Mies päästi hänet sisään.

"Ei mikään", kuului vastaus.

"Mutta hitto vieköön! Entä se särkeminen?"

"Tilapäistä vimmastusta", vastasi Näkymätön Mies. "Unohdin tämän käsivarteni. Se on kipeä."

"Te olette jokseenkin kerkeä sellaisiin temppuihin."

"Niin olen."

Kemp käveli huoneen poikki ja korjasi lasin sirpaleet. "Nyt tiedetään teistä kaikki", virkkoi Kemp nousten seisomaan. "Kaikki, mitä tapahtui Ipingissä ja tuolla laaksossa. Maailma on huomannut näkymättömän kansalaisensa. Mutta ei kukaan tiedä, että te olette täällä."

Näkymätön mies noitui.

"Salaisuutenne on tullut ilmi. Käsittääkseni se oli salaisuus. En tunne suunnitelmianne, mutta tietysti haluan hartaasti auttaa teitä."

Näkymätön Mies istuutui vuoteelle.

"Yläkerrassa on aamiainen valmiina", sanoi Kemp puhuen niin huolettomasti kuin mahdollista, ja ilokseen hän huomasi oudon vieraansa mielellään nousevan. Kemp kulki edellä kapeita portaita näkötorniin.

"Ennenkuin voimme tehdä mitään muuta", sanoi Kemp, "on minun saatava kuulla vähän lähemmin tästä teidän näkymättömydestänne". Hän oli istuutunut vilkaistuaan hermostuneesti ulos ikkunasta sellaisen henkilön näköisenä, jonka on pakosta juteltava. Hänen epäilyksensä, oliko koko asiassa lainkaan järkeä, leimahti ilmi ja häipyi taas hänen katsellessaan pöydän toiselle puolelle, missä Griffin istui aamiaista syömässä päättömänä ja kädettömänä aamunuttuna, pyyhkien näkymättömiä huuliaan ihmeellisellä tavalla pitelemäänsä lautasliinaan.

"Se on perin yksinkertaista — ja uskottavaa", sanoi Griffin pannen lautasliinan syrjään.

"Epäilemättä teistä itsestänne, mutta..." huomautti Kemp naurahtaen.

"Aivan niin, mutta tuntuipa se minustakin alussa uskomattomalta. Nyt sensijaan, hyväinen aika!... Mutta me saamme vielä suuria aikaa! Vasta Chesilstowessa tämän keksin."

"Chesilstowessa?"

"Matkustin sinne Lontoosta lähdettyäni. Tiedättehän, että luovuin lääketieteestä ja kävin käsiksi fysiikkaan. Ettekö? Niin minä tein. *Valo* viehätti minua."

"Ahaa!"

"Näköilmiöiden tiiviys! Koko se ala on oikea arvoitusten verkko, mutta sen läpi hohtaa petollisesti ratkaisuja. Ja ollessani vain kahdenkolmatta vanha ja täynnä innostusta, sanoin: 'Minäpä omistan elämäni tähän tutkimukseen. Tämä on sen arvoista.' Tiedättehän, millaisia hupsuja olemme kahdenkolmatta vanhoina?"

"Hupsuja silloin tai hupsuja nyt", virkkoi Kemp.

"Aivan kuin tieto voisi antaa mitään tyydytystä miehelle! Mutta minä kävin työhön käsiksi, kuin nekeri. Ja olin tehnyt ankarasti työtä ja ajatellut asiaa kuusi kuukautta, ennenkuin äkkiä tulvahti valoa erään silmukan läpi — ihan sokaisevasti. Keksin väriaineiden ja valon taittumisen yleisen periaatteen — kaavan, mittausopillisen ilmaisumuodon, jossa on — neljä ulottuvaisuutta. Hupsut, tavalliset ihmiset — tavalliset matemaatikotkaan eivät tiedä mitään siitä, mitä jokin yleinen lausuma saattaa merkitä atoomifysiikan tutkijalle. Kirjoissa, niissä kirjoissa, jotka se kulkuri on piilottanut, on ihmeitä, kummallisia asioita! Mutta se ei ollut järjestelmä, se oli vain aate, joka olisi voinut johtaa järjestelmään, ja sen avulla olisi käynyt mahdolliseksi muuttamatta aineen mitään muuta ominaisuutta — paitsi joissakin tapauksissa väriä — supistaa sekä kiinteän että nestemäisen aineen valontaittaminen niin vähäiseksi kuin ilma taittaa valoa, mikäli tavoitellaan käytännöllistä päämäärää."

"Ohoh", sanoi Kemp. "Sepä on kummallista! Mutta en vielä oikein ymmärrä... Voin käsittää, että te tuolla lailla voitte turmella kallisarvoisen kiven, mutta elävän olennon näkymättömäksi tekeminen on aikojen takana."

"Juuri niin", sanoi Griffin. "Mutta muistakaapa, että näkyväisyys riippuu näkyväisten olentojen liikkumisesta valossa. Sallikaa minun selittää teille alkeellisetkin seikat aivan kuin ette niitä tietäisi. Se tekee tarkoituksen selemmäksi. Tiedätte ihan hyvin, että kappale joko imee itseensä valoa tai heijastaa tai taittaa valonsäteitä tai saa toimeen kaikki nämä ilmiöt. Jollei se heijasta tai taita tai ime itseensä valoa, ei se sinänsä voi näkyä. Te näette esimerkiksi himmeänpunaisen laatikon, koska sen väri imee osan valosta ja heijastaa muun osan kaikki punaiset valonsäteet silmääne. Jollei se imisi mitään erikoista osaa valoa, vaan heijastaisi kaikki, silloin se olisi loistava valkoinen laatikko. Hopeinen! Timanttilaatikkokaan ei ime paljon valoa eikä paljon heijasta yleisestä pinnastaan, mutta vain toisin paikoin, missä pinta on otollisempi valolle, se taittuu ja heijastuu, jolloin näette loistavia

valovälähdyksiä ja läpihoitoja. Jonkinlaisen valoluurangon. Lasilaatikko ei ole niin loistava eikä selvästi näkyvä kuin timanttilaatikko, koska se taittaa ja heijastaa vähemmän valoa. Ymmärrättehän? Joistakin näkökulmista voitte nähdä ihan selvästi sen läpi. Muutamat lasilajit ovat näkyvämpiä kuin toiset — piilasinen laatikko olisi kirkkaampi kuin tavallisesta ikkunalasista tehty. Hyvin ohuesta tavallisesta lasista tehtyä laatikkoa olisi vaikea nähdä huonossa valaistuksessa, koska se tuskin imisi vähääkään valoa ja taittaisi ja heijastaisi perin vähän. Ja jos panette tavallisen valkean lasilevyn veteen, ja etenkin jos panette sen johonkin vettä tiiviimpään nesteeseen, haihtuu se melkein kokonaan näkyvistä, koska valo, joka kulkee vedestä lasiin, taittuu ja heijastuu tai ylipäänsä muuttuu ainoastaan perin vähän. Se on melkein yhtä näkymätön kuin hiilihappo- tai vetysuihku ilmassa. Ja täsmälleen samasta syystä!"

"Niin", myönsi Kemp, "se on selvää. Tuon kaiken tietää nykyään joka koulupoikakin."

"Ja nyt mainitsen toisen seikan, jonka kuka koulupoika tahansa saa tietää. Jos lasilevy murskataan, Kemp, ja hakataan jauhoksi, käy se paljon näkyvämmäksi ilmassa ollessaan. Lopulta se muuttuu läpinäkymättömäksi, valkeaksi jauhoksi. Se johtuu siitä, että jauhossa on monin kerroin enemmän lasin pintoja, joissa tapahtuu valon taittuminen ja heijastuminen. Lasilevyssä on vain kaksi pintaa; jauhossa valo heijastuu tai taittuu joka hiukkasessa, jonka läpi se kulkee, ja hyvin vähän valoa pääsee kokonaan jauhun puhki. Mutta jos valkoista lasijauhoa pannaan veteen, katoaa se heti näkyvistä. Jauhoksi murskatulla lasilla ja vedellä on melkein sama valontaittaminen, toisin sanoen, valo taittuu tai heijastuu hyvin vähän siirtyessään toisesta toiseen.

"Te saatte lasin näkymättömäksi panemalla sen nesteeseen, jolla on melkein sama valontaittaminen. Läpikuultava esine käy näkymättömäksi, jos se pannaan johonkin aineeseen, joka taittaa valoa melkein samassa määrässä. Ja jos mietitte vain sekunninkin ajan, huomaatte myöskin, että lasijauho saataisiin näkymättömäksi ilmassa, jos sen valontaittaminen voitaisiin tehdä samaksi kuin ilman. Sillä silloin ei tapahtuisi mitään taittumista tai heijastumista valon kulkiessa lasista ilmaan."

"Niinpä kyllä", myönsi Kemp. "Mutta ihminen ei ole lasijauhoa."

"Ei", sanoi Griffin. "*Hän on läpikuultavampi.*"

"Se on juttua!"

"Tuollaista puhuu tohtori! Kuinka ihminen saattaa unohtaa! Oletteko kymmenessä vuodessa jo unohtanut fysiikkaanne? Ajatelkaahan vain esineitä, jotka ovat läpikuultavia, vaikkeivät siltä näytä. Paperi esimerkiksi on valmistettu läpikuultavista kuiduista ja on valkeaa ja läpinäkymätöntä samasta syystä kuin lasijauhokin. Öljytäkää valkea paperi, täyttäkää öljyllä hiukkasten välit, niin ettei enää tapahdu taittumista tai heijastumista muualla kuin pinnassa — silloin se muuttuu yhtä läpikuultavaksi kuin lasi. Eikä ainoastaan paperi, vaan puuvillasäikeet, liinasäikeet, villasäikeet, puusäikeet, ja *luu*, Kemp, *liha*, Kemp, *tukka*, Kemp, *kynnet* ja *hermot*, Kemp, suorastaan koko ihmisen rakenne, paitsi hänen verensä punaisuutta ja hänen tukkansa tummaa väriä, kaikki on läpikuultavaa, väritöntä kudosta — niin vähäinen seikka riittää tekemään meidät näkyväiseksi toisillemme. Enimmäkseen eivät elävän olennon säikeet ole läpinäkymättömpiä kuin vesi."

"Tuo on ihan selvää!" huudahti Kemp. "Viime yönä ajattelin vain meritoukkia ja maneettikaloja!"

"*Nyt ymmärrätte minut!* Ja kaiken sen, mitä tiesin ja ajattelin vuotta myöhemmin kuin olin lähtenyt Lontoosta — kuusi vuotta sitten. Mutta pidin sen omana tietonani. Minun oli työskenneltävä hirveän epäedullisissa olosuhteissa. Hobbema, professorini, oli tieteellinen heittiö, aatteiden varas — hän nuuski aina. Ja te tunnette tiedemaailman konnamaisen järjestelmän. Minä yksinkertaisesti en tahtonut julkaista ja antaa hänelle osaa ansiostani. Jatkoin tutkimustani. Pääsin yhä lähemmäksi sitä, että olisin voinut ruveta kokeilemaan kaavallani, jolloin siitä olisi tullut tosiasia. En kertonut sitä ainoallekaan elävälle sielulle, koska aioin repäisevällä tavalla paiskata keksintöni maailman nähtäväksi ja tulla yhdellä iskulla kuuluisaksi. Ryhdyin tutkimaan ihonvärin kysymystä täyttääkseni muutamia aukkoja, ja äkkiä — en tahallani, vaan sattumalta — tein erään fysiologisen havainnon."

"No minkä?"

"Nähkääs, veren punainen väriaine voidaan muuttaa valkeaksi, värittömäksi, ja kuitenkin se säilyttää kaikki ne kyvyt, joita sillä nyt on!"

Kempiltä pääsi epäuskoisen hämmästyksen huudahdus.

Näkymätön Mies nousi seisaalle ja alkoi kävellä pienessä työhuoneessa edestakaisin. "Teidän sopii hyvinkin huudahtaa. Muistan sen illan. Oli hyvin myöhä — päivällä minulla oli kiusana töllistelevät, tyhmät ylioppilaat — ja toisinaan työskentelin aamunkoittoon asti. Äkkiä, häikäisevänä ja täydellisenä, se välähti mieleeni. Olin yksin, laboratoriossa oli hiljaista, pitkät kynttilät paloivat kirkkaasti ja äänettömästi... 'Saataisi tehdä eläimen, elävän kudoksen, läpikuultavaksi! Sen voisi tehdä

näkymättömäksi! Kaiken muun paitsi ihonvärin. Minä voisin olla näkymätön', sanoin äkkiä käsittäen, mitä merkitsi olla niin luonnottoman vaaleaverinen kuin minä olin, keksittyäni tämän salaisuuden. Se ihan huumasi. Jätin sen suodatuksen, joka minulla oli paraikaa tekeillä, ja menin suuren ikkunan ääreen katselemaan tähtiä. 'Voisin olla näkymätön', toistelin itseseni.

"Sellaisen tempun suorittaminen olisi suorastaan enemmän kuin taikuutta. Ja minä näin ajatukseni silmillä selvästi kaiken sen suurenmoisuuden, mitä näkymättömyys merkitsisi ihmiselle. Salaperäisyyttä, valtaa, vapautta. En nähnyt mitään varjopuolia. Ajatelkaahan vain! Ja minä ryysyinen, köyhä, orjuutettu tutkija, joka opetin tomppeleita maaseudun lukiossa, voisin äkkiä tulla — tällaiseksi. Kysyn teiltä, Kemp, olisitteko te... Kuka tahansa, uskokaa pois, olisi täysin sieluin antautunut siihen tutkimukseen. Ja minä työskentelin kolme vuotta, ja jokaiselta vaikeuden kukkulalta, jonka yli ponnistelin, näkyi taas uusi. Siinä oli loppumattomia yksityiskohtia! Ja yhä uutta epätoivoa! Professori, maaseutulaiprofessori, aina nuuskimassa. 'Milloin alatte julkaista tuota tutkimustanne', tiedusteli hän alinomaa. Ja ne opiskelijat, ahdashenkiset ja mitättömät olennot! Kolme vuotta sitä kesti...

"Ja kolme vuotta salaa nähtyäni sellaista vaivaa huomasin mahdolliseksi suorittaa sitä loppuun — se oli mahdotonta..."

"Kuinka niin?" kysyi Kemp.

"Raha", vastasi Näkymätön Mies ja meni taas tuijottamaan ulos ikkunasta.

Hän kääntyi äkkiä. "Ryöstin ukolta — isältäni. Rahat eivät olleet hänen, ja hän ampui itsensä."

KAHDESKYMMENES LUKU

Portland-kadun varrella

Hetkisen Kemp istui ääneti, katsellen ikkunan luona seisovan päättömän olennon selkää. Sitten hän säpsähti erään ajatuksen juolahtaessa hänen mieleensä, nousi, tarttui Näkymättömän Miehen käsivarteen ja käänsi hänet pois tähystelemästä.

"Olette väsynyt", virkkoi hän, "ja minun istuessani te kävelette. Ottakaa tuolini."

Hän asettui Griffinin ja lähimmän ikkunan väliin.

Vähän aikaa Griffin istui hiljaa. Sitten hän taas alkoi kertoa.

"Olin jo lähtenyt Chesilstowen opistosta", virkkoi hän, "kun se tapahtui. Se sattui viime joulukuussa. Olin hankkinut itselleni Lontoossa asunnoksi tilavan kalustamattoman huoneen isossa huonosti hoidetussa vuokratalossa köyhälistökorttelissa Suuren Portland-kadun varrella. Huone oli pian täynnä niitä työtarpeita, jotka olin ostanut rahoillani, ja työni jatkui säännöllisesti ja menestyksellisesti, lähten loppuaan. Olin kuin mies, joka tunkeutuu esiin tiheiköstä ja äkkiä tapaa tarkoituksettoman murhenäytelmän. Matkustin hautaamaan isääni. Mieleni oli yhä kiintynyt tutkimukseeni, enkä liikuttanut sormeakaan pelastaakseni hänen mainettaan. Muistan hautajaiset, halvat ruumisvaunut, niukat juhlamenot, tuulisen, jäätyneen mäenrinteen ja hänen vanhan yliopistoverinsa, joka siunasi hänet — se oli ryysyinen, musta, kumarainen vanhus, joka kylmissään tuhisteli nenäänsä.

"Muistan, kuinka menin takaisin tyhjään kotiin sen tienoon kautta, joka kerran oli ollut kylä ja jonka ahneet rakentajat olivat paikanneet ja parsineet kaupungin rumaksi irvikuvaksi. Joka suunnalla ulottui mittariukuja häväistyille vainioille asti, päättyen soraläjiin ja reheviin, märkiin rikkaruohoihin. Muistan itseni kuihtuneena, mustana hahmona kulkemassa pitkin liukasta, kiiltävää jalkakäytävää, ja minussa heräsi se outo tunne, että tuon paikan likainen arvokkuus ja törkeä kauppahenki oli minulle vierasta..."

"En surrut isääni rahtuakaan. Hän tuntui minusta oman hupsun tunteihkuutensa uhrilta. Tavallinen tekopyhyys vaati minun läsnäoloani hautajaisissa, mutta se ei oikeastaan ollut minun asiani.

"Mutta kävellessäni Isoakatua pitkin palasi entinen elämäni vähäksi aikaa mieleeni. Tapasin sen tytön, jonka olin tuntenut kymmenen vuotta sitten. Meidän katseemme osuivat yhteen..."

"Jokin sai minut kääntymään ja puhelemaan hänen kanssaan. Hän oli hyvin jokapäiväinen ihminen.

"Kaikki oli kuin unta, koko tämä käynti vanhalla tutulla paikalla. En tuntenut itseäni silloin yksinäiseksi enkä huomannut joutuneeni maailmasta autiuteen. Minä tajusin kyllä kadottaneeni myötätuntoni, mutta pidin siihen syynä elämän yleistä tyhjyyttä. Palatessani huoneeseeni olin kuin jälleen tapaavinani todellisuuden. Siellä olivat tutut, rakastetut esineet. Siellä olivat työkapineeni ja kokeeni valmiina odottamassa. Eikä enää ollut juuri mitään vaikeuksia jäljellä, paitsi yksityisseikkojen sovittelamista.

"Kerron teille, Kemp, ennemmin tai myöhemmin kaikki monimutkaiset vaiheet. Meidän ei nyt tarvitse niitä kosketella. Enimmäkseen ne ovatkin numeroilla merkityt niihin kirjoihin, jotka se kulkuri piilotti, lukuunottamatta muutamia aukkoja, jotka mieluummin pidän muistissani. Meidän täytyy saada hänet kiinni. Meidän on hankittava ne kirjat takaisin. Mutta tärkein vaihe oli sijoittaa läpikuultava esine, jonka valontaittamista oli vähennettävä, kahden jonkinlaisen eetterivärähtelyn keskuksen väliin, joista myöhemmin kerron teille lähemmin. Ei — ne eivät ole Röntgen-säteiden värähtelyjä. Luullakseni ei näitä minun säteitäni olekaan kuvattu, mutta joka tapauksessa ne ovat kyllin selviä. Tarvitsin kaksi pientä dynamoa — etusijassa, ja ne sain toimeen halvalla kaasukoneella. Ensiksi kokeilin valkean villakankaan palasella. Perin ihmeellistä oli nähdä sen pehmenevän ja vaalenevan välähdysten roihutessa ja sitten heikkenevän aivan kuin savukiemuraksi ja katoavan.

"Tuskin saatoin uskoa, että olin saanut sen toimeen. Ojensin käteni tyhjyyteen, ja siinä oli kangaspalaneen yhtä kiinteänä kuin konsanaan. Tunnustelin sitä kömpelösti, niin että se putosi lattialle. Kesti vähän aikaa, ennenkuin taas löysin sen.

"Sitten sain kokea jotakin kummallista. Kuulin takanani naukumista ja kääntyessäni näin laihan, valkean, hyvin likaisen kissan ikkunan ulkopuolella vesisäiliön kannella. Eräs ajatus juolahti mieleeni. 'Kaikki on sinulle valmiina', ajattelin ja menin ikkunan luo, avasin sen ja kutsuin hiljaa. Se tuli sisään hyrräten — eläin parka oli nälissään — ja minä annoin sille vähän maitoa. Kaikki ruokani oli astiakaapissa huoneeni nurkassa. Sitten se kulki nuuskien ympäri huonetta tahtoen ilmeisesti kotiutua luokseni. Näkymätön vaatepalanen sai sen vähän ymmälle. Kunpa olisitte nähnyt sen sylkevän siihen! Mutta minä sovitin sen mukavasti pielukselle rullavuoteeseeni ja annoin sille voita saadakseni sen pesemään itseään."

"Ja te koettelitte keksintöänne kissaan?"

"Niin tein. Mutta eipä ole leikinasia antaa kissalle rohtoja, Kemp! Ja yritys epäonnistui."

"Epäonnistui?"

"Kahdessa kohdassa. Esteenä olivat kynnet ja erikoinen väriaine — mikä se onkaan? Kissan silmän takaseinässä. Tiedättehän?"

"*Tapetum.*"

"Niin, *tapetum*. Se ei menestynyt. Annettuani sitä ainetta, jonka piti valkaista veri, ja tehtyäni sille eräitä muita temppuja, se sai ooppiumia, ja sitten panin sen ja pieluksen, jolla se makasi, koneen päälle. Ja kun kaikki muu oli vaalennut ja kadonnut, olivat sen pienet aavemaiset silmät jäljellä."

"Kummallista."

"En osaa sitä selittää. Se oli tietenkin siteissä ja lastoissa — niin ettei se päässyt karkuun, mutta se heräsi ollessaan vielä huumaantunut ja naukui surullisesti. Silloin joku koputti. Alakerrasta tuli vanha vaimo, joka epäili minua elävältäleikkaamisesta — juopotteleva vanha hupsu, jolla koko maailmassa ei ollut muuta hoidettavaa kuin kissa. Minä otin vähän kloroformia, nukutin kissan ja avasin oven. 'Taisin kuulla kissan naukumista', sanoi hän. 'Onko se minun kissani?' 'Ei ainakaan täällä', vastasin hyvin kohteliaasti. Hän näytti vähän epäluuloiselta ja koetti kurkistaa ohitseni huoneeseen, joka hänen mielestään kaiketi näytti hyvin omituiselta — tyhjät seinät, verhottomat ikkunat, rullavuode, kaasulaite lepattamassa, säteilevät pisteet levottomassa liikkeessä ja lisäksi ilmassa vähän kloroformin hajua. Hänen täytyi lopulta tyytyä ja lähteä tiehensä."

"Kuinka kauan sitä kesti?" kysyi Kemp.

"Kolme tai neljä tuntia — sen kissan koe. Luut ja jänteet ja rasva katosivat viimeiseksi, ja värillisten karvojen päät. Mutta, kuten sanoin, silmien takaosa ei ottanut haihtuakseen, se on sitkeää, sateenkaaren väristä ainetta.

"Ulkona oli jo kauan ollut pimeä, ennenkuin se toimitus päättyi, eikä mitään muuta voinut nähdä kuin hämärät silmät ja kynnet. Minä pysäytin kaasukoneen, tunnustelin ja silitin elukkaa, joka oli vielä tunnoton, irroitin sen siteet ja sitten, väsynyt kun olin, jätin sen nukkumaan näkymättömälle pielukselle ja menin vuoteeseen. Minun oli vaikea saada unta. Makasin hereilläni ajatellen jonninjoutavia asioita,

kerraten mielessäni tuon kokeen yhä uudelleen tai uneksien kuumeisesti olennoista, jotka muuttuivat ympärilläni epäselviksi ja katosivat, kunnes kaikki — jopa pohjakin altani — häipyi näkyvistä, ja niin jouduin sellaisen sairaloisen, ahdistavan painajaisen valtaan kuin joskus sattuu. Noin kahden ajoissa alkoi kissa naukua ympäri huonetta. Koetin vaientaa sitä puhelemalla sille ja sitten päätin ajaa sen ulos. Muistan, kuinka pelästyin raapaistessani tulta — ei näkynyt muuta kuin pyöreät, kiiluvat, vihreät silmät — eikä mitään niiden ympärillä. Olisin antanut sille maitoa, mutta minulla ei ollut. Se ei tahtonut pysyä hiljaa, vaan istuutui oven luo naukumaan. Koetin ottaa sitä kiinni, aikoen työntää sen ulos ikkunasta, mutta se ei antanut tarttua itseensä, vaan katosi. Se naukui yhä eri paikoissa huoneessani. Vihdoin avasin ikkunan ja aloin kolistella. Luullakseni se vihdoin meni ulos. En ole sitten nähnyt tai kuullut siitä mitään.

"Sitten — ties miksi — aloin taas ajatella isäni hautajaisia ja synkkää, tuulista mäenrinnettä, kunnes päivä valkeni. Huomasin toivottomaksi koettaa nukkua ja sulkien oven jälkeeni lähdin aamulla kävelemään pitkin katuja."

"Ette suinkaan tahdo väittää, että maailmassa nyt kiertelee Näkymätön Kissa?" kysyi Kemp.

"Jollei sitä jo ole tapettu", sanoi Näkymätön Mies. "Miksi ei?"

"Miksi ei?" toisti Kemp. "En aikonut keskeyttää."

"Hyvin luultavasti se on tapettu", sanoi Näkymätön Mies. "Tiedän sen varmasti eläneen neljä päivää sen jälkeen ja kuljeskelleen erään ristikkoportin luona Tichfield-kadulla, koska näin siellä seisoskelevan ihmisjoukon, joka koetti ottaa selville, mistä naukuminen kuului."

Hän oli vaiti melkein minuutin ajan. Sitten hän taas äkkiä jatkoi:

"Muistan sen aamun ennen muuttumistani hyvinkin selvästi.

"Olin varmasti kävellyt Portland-katua pitkin, sillä muistan Albany-kadun kasarmit ja ratsumiesten tulleen sieltä ulos, ja lopulta huomasin istuvani auringonpaisteessa ja tunsin outoa pahoinvointia Primrose-kukkulan huipulla. Oli aurinkoinen tammikuun päivä — tuollainen kirkas pakkaspäivä, joita oli tänä vuonna ennen lumen tuloa. Väsyneet aivoni koettivat aprikoida asemaa ja keksiä jotakin toimintasuunnitelmaa.

"Hämmästyin huomattessani, että palkintoni oli nyt ulottuissani, niin epävarmalta kuin sen saavuttaminen olikin näyttänyt. Mutta nyt olin lopen uupunut, melkein nelivuotinen yhtämittäinen jännittävä työ oli tehnyt minut kykenemättömäksi tuntemaan mitään voimakkaampaa liikutusta. Olin välinpitämätön ja koetin turhaan saada takaisin ensimmäisten tutkimusteni innostusta ja sitä keksimisvimmaa, joka oli pannut minut kestäämään harmaantuneen isänikin sortumisen. Ei millään näyttänyt olevan arvoa. Tajusin kyllä selvästi, että tämä oli vain ohimenevä alakuloisuuden puuska, joka johtui liikeyrityksestä ja unettomuudesta, ja että saisin tarmoni takaisin lääkkeillä tai levolla.

"Ainoa, mitä voin selvästi ajatella, oli se, että asia oli toimitettava loppuun asti. Siitä päähänpistosta en voinut vapautua. Ja se oli tehtävä pian, sillä rahani olivat melkein lopussa. Katselin ympärilläni mäenrinteellä, missä lapset leikkivät palvelustyttöjen vartioimina, ja koetin ajatella kaikkia niitä eriskummaisista etuja, joita näkymätön mies saisi maailmassa. Jonkun ajan kuluttua kömmin kotiin, söin vähän, otin aika annoksen strykniniä ja menin vaatteet päällä nukkumaan vuoteeseeni, jota ei ollut pöyhitty... Stryknini on erinomaisen vahvistavaa, Kemp. Se karistaa ihmisestä velttouden."

"Sepä hittoa", sanoi Kemp. "Se on kuin piru pullossa."

"Heräsin kovin vahvistuneena, melkein pärtynä. Ymmärrätkö?"

"Tunnen kyllä sen aineen."

"Silloin joku koputti ovele. Se oli isäntäni, joka tuli uhkailemaan ja kyselemään, vanha Puolan juutalainen, jolla oli pitkä, harmaa takki ja rasvaiset tohvelit. Hän väitti olevansa varma siitä, että olin yöllä kiduttanut kissaa — vanhan akan kieli oli tehnyt tehtävänsä. Hän vaati minulta tietoa, kuinka sen laita oli. Tämän maan lait elävältä kiduttamista vastaan ovat hyvin ankarat — hän voisi joutua vastuuseen siitä asiasta. Kielsin tietäväni mitään kissasta. Sitäpaitsi oli pienen kaasukoneen värinä voitu kuulla läpi koko talon, sanoi hän. Se oli tietysti totta. Hän tunkeutui ohitseni huoneeseen ja katseli ympärilleen saksalaisten hopeasankaisten silmälasiansa yli. Äkkiä heräsi mielessäni se pelko, että hän voisi saada jotakin vihiä salaisuudestani. Koetin pysytellä hänen ja laatimani keskityskoneen välillä, ja se teki hänet vain entistä uteliaammaksi. Mitä minä muka hommasin? Miksi olin aina yksin ja salaperäinen? Oliko se laillista? Oliko se vaarallista? Minä en maksanut muuta kuin tavallisen vuokran. Hänen talonsa oli aina ollut erittäin arvossapidetty — häpeällisessä ympäristössä. Äkkiä kiivas luontoni

ei jaksanut enää pysyä aisoissa. Käskin hänen mennä ulos. Hän alkoi vastustella, jaaritella oikeudestaan käydä joka huoneessa. Tartuin hänen kaulukseensa — jokin repesi — ja hän lensi viipottaen omaan käytäväänsä. Minä läimäytin oven kiinni, kiersin sen lukkoon ja istuuduvin väristen.

"Hän piti aika melua ulkopuolella, mutta minä en välittänyt siitä, ja hetken kuluttua hän lähti pois.

"Mutta se toimitti asiassa ratkaisevan käänteeseen. En tiennyt, mitä hän aikoi, enkä edes, kuinka pitkälle hänen valtansa ulottuisi. Uuteen huoneistoon muuttaminen olisi merkinnyt viivytystä — minulla oli kaikkiaan vain kaksikymmentä puntaa jäljellä, enimmäkseen pankissa — eikä minulla ollut siihen varaa. Pitikö kadota? Se oli välttämätöntä. Sitten toimitettaisiin tutkinto, ja huoneeni puhdistettaisiin.

"Ajatellessani, että työni mahdollisesti paljastuisi tai keskeytyisi juuri viime tingassa, suutuin ja päätin toimia. Kiiruhdin ulos, mukana kolme muistiinpanokirjaani ja shekkivihkoni — ne ovat nyt sen kulkurin hallussa — ja osoitin ne lähimmästä postikonttorista Portland-kadun varrelle erääseen toimistoon, josta saa noutaa kirjeitä ja paketteja. Koetin mennä ulos hiljaa. Palatessani näin isännän astuvan rauhallisesti yläkertaan — hän oli luullakseni kuullut oven sulkeutuvan. Olisitte nauranut nähdessänne hänen hypähtävän syrjään portaiden käänteessä minun tullessani hurjaa vauhtia hänen jäljessään. Hän tuijotti minuun mennessäni hänen ohitse, ja minä paukautin oven kiinni, niin että talo tutisi. Kuulin hänen laahustavan ylös siihen kerrokseen, jossa huoneeni oli, epäröivän ja lähtevän taas alas. Aloin heti työskennellä kojeillani.

"Sain kaikki valmiiksi sinä iltana ja yönä. Istuessani vielä niiden kemiallisten aineiden sairaloisen ja unettavan vaikutuksen alaisena, jotka hävittävät veren värin, kuului taas koputus ovelle. Se lakkasi, askeleet loittoivat, mutta tulivat takaisin. Sitten uudistui koputus. Koetettiin työntää jotakin oven alle — sinistä paperia. Minä nousin vihanpuuskassa ja kiskaisin oven selkoselälleen. 'Mitä nyt?' kysyin.

"Siinä oli isäntäni tuomassa häätökäskyä tai jotakin sentapaista. Hän ojensi sen minulle, näki jotakin outoa käsissäni ja kohotti silmänsä kasvoihini.

"Hetkisen hän tuijotti. Sitten hän päästi tolkkuttoman huudahduksen, pudotti kynttilän ja asiapaperin yhtäaikaa ja mennä kompuroi pimeää käytävää pitkin portaille.

"Vedin oven kiinni, kiersin sen lukkoon ja astuin kuvastimen luo. Silloin ymmärsin hänen kauhunsa... Kasvoni olivat valkeat kuin valkea kivi.

"Mutta siinä oli kaikki hirveätä. En ollut aavistanut sellaisia kipuja. Yötä, joka oli täynnä viiltävää tuskaa, sairautta ja nääntymystä. Hampaani kalisivat, vaikka ihoani poltti, ja koko ruumiini oli kuin tulella, mutta minä makasin kuin jäykkä kuolema. Nyt ymmärsin, miksi kissa oli naukunut siihen asti, kunnes sain annetuksi sille kloroformia. Onneksi asuin yksin ja avuttonna huoneessani. Toisinaan huokailin ja voihkin ja puhelin. Mutta minä pysyin lujana... Menetin tajuntani ja heräsin raukeana pimeässä.

"Tuska oli poissa. Luulin tappavani itseni, enkä siitä välittänyt. En milloinkaan unohda silloista aamunkoittoja ja outoa kauhua nähdessäni, että käteni olivat muuttuneet kuin himmeäksi lasiksi, ja katsellessani, kuinka ne kävivät kirkkaammiksi ja ohuemmiksi valon lisääntyessä, kunnes lopulta voin nähdä niiden läpi huoneeni ruman epäjärjestyksen, vaikka suljin läpikuultavat silmäluomeni. Jäseneni muuttuivat lasimaisiksi, luut ja valtimot häipyivät kokonaan, ja pienet valkeat hermot hävisivät viimeiseksi. Purin hampaani yhteen ja kestin loppuun asti... Vihdoin jäivät jäljelle vain kynsien elottomat reunat kalpeina ja valkeina ja jokin sormiini tullut ruskea happotahra.

"Ponnistausin pystyyn. Aluksi olin voimaton kuin kapalolapsi — kompuroin jaloilla, joita en voinut nähdä. Olin heikko ja hyvin nälissäni. Menin parranajokuvastimen eteen ja tuijotin tyhjään — minusta ei näkynyt muuta kuin silmiäni verkkokalvon takana jotakin heikkoa väriainetta, joka oli sumuakin ohuempaa. Minun täytyi nojata pöytään ja painaa otsaani lasiin.

"Vain hurjalla tahdonponnistuksella jaksoin laahautua jälleen koneen luo ja täydentää muutoksen.

"Nukuin aamupäivän vetäen lakanan silmilleni estääkseni valoa pääsemästä niihin, ja puolipäivän tienoissa heräsin koputukseen. Voimani oli palannut. Nousin istumaan, kuuntelin ja erotin kuiskauksia. Hypähdin seisomaan ja aloin niin ääneti kuin mahdollista irroittaa koneeni liitteitä, jaellen sen osia ympäri huonetta, hävittääkseni kaikki ohjeet sen kokoonpanemiseksi. Sitten kuului taas koputusta ja ääniä, ensiksi isäntäni ja sitten kahden muun. Aikaa voittaakseni vastasin heille. Näkymätön kangaspalane ja pielus sattuivat käsiini. Minä avasin ikkunan ja pudotin ne alas vesisäiliön kannelle. Samalla kun ikkuna aukeni, kuului ovelta kova jysähdys. Joku oli törmännyt sitä vastaan aikoen murtaa lukon. Mutta ne tukevat salvat, jotka olin ruuvannut siihen muutamia päiviä aikaisemmin, pidättivät miestä. Tämä hyökkäys pelästytti minua ja suututti. Aloin vavista ja kiirehtiä.

"Keräsin kokoon jotakin irtonaisia papereita, olkia, käärepaperia ja niin edespäin huoneen keskelle ja

avasin kaasujohdon. Raskaita iskuja alkoi jysähdellä ovelle. En voinut löytää tulitikkuja. Raivoissani löin seinää nyrkeilläni. Käänsin jälleen kaasujohdon kiinni, hyppäsin ulos ikkunasta vesisäiliön kannelle, suljin jälleen ikkunanpuoliskon ja istuuduin turvallisena ja näkymättömänä, mutta vihasta väristen, katselemaan tapausten kulkua. Minä näin heidän särkevän laudoituksen erästä kohdasta, ja samassa he olivat murtaneet salpojen sinkilät ja seisoivat oviaukossa. Siinä olivat isäntä ja hänen kaksi poikapuoltaan — kahdenkymmenen kolmen tai neljän vuotiaita vahvoja miehiä. Heidän takanaan touhusi heti alakerran vanha akka.

"Voitte kuvailla heidän hämmästyksensä, kun he huomasivat huoneen tyhjäksi. Toinen nuorista miehistä syöksyi heti ikkunan luo, työnsi sen auki ja katseli ulos. Hänen tuijottavat silmänsä ja paksuhuulinen, partainen naamansa tuli jalan päähän kasvoistani. Teki melkein mieleni lyödä vasten hänen tyhmää kuonoaan, mutta pidin kuitenkin kurissa nyrkkini.

"Hän katseli suoraan lävitseni. Samoin toisetkin, jotka tulivat hänen luokseen. Vanhus meni kurkistamaan vuoteen alle, ja sitten kaikki hyökkäsivät astiakaapille. Heidän täytyi lopulta keskustella asiasta juutalaisten kielellä ja lontoolaisten murteella. He tulivat siihen johtopäätökseen, etten ollutkaan vastannut heille, vaan että heidän mielikuvituksensa oli pettänyt. Tavattoman ylpeyden tunne tuli vihani sijalle katsellessani ikkunan ulkopuolelta noita neljää ihmistä — sillä vanha eukkokin tuli sisään tähyillen ympärilleen epäluuloisesti kuin kissa — kun he siinä koettivat arvata, minne olin mennyt.

"Ukko, sikäli kuin ymmärsin hänen kieltensekoitustaan, oli eukon kanssa yhtä mieltä siitä, että minä harjoitin elävältäleikkaamista. Pojat väittivät siistityllä englanninkielellä, että minä olin sähkötaituri ja vetosivat dynamoihin ja radiaattoreihin. He pelkäsivät hermostuneina minun palaavan, vaikka huomasinkin jäljestäpäin, että he olivat panneet ulko-oven salpaan. Vanha eukko kurkisti astiakaappiin ja vuoteen alle. Muuan toinen vuokralainen, vihanneskaupustelija, joka asui erään teurastajan kanssa vastapäisessä huoneessa, ilmestyi portaiden yläpäähän. Hänet kutsuttiin sisälle, ja hän sai kuulla sekavia asioita.

"Mieleeni juolahti, että ne erikoiset radiaattorit, jotka minulla oli, voisivat jonkun älykkään, sivistyneen ihmisen käsiin joutuessaan ilmaista minut liian selvästi. Niinpä otin tilaisuudesta vaarin, laskeuduin ikkunalaudalta huoneeseen ja väistyen syrjään vanhan eukon tieltä kallistin toisen pienen dynamon irti toisesta, jonka päällä se seiso, ja löin murskaksi molemmat. Kuinka he kauhistuivatkaan!... Heidän koettaessaan selittää läiskinää pujahdin ulos huoneesta ja lähdin hiljaa alakertaan.

"Menin erääseen arkihuoneeseen ja odotin, kunnes he tulivat alas yhä väitellen ja esittäen arveluitaan, kaikki vähän pettyneinä, kun eivät olleet löytäneet mitään 'kauhistuttavaa', ja myös vähän ymmällä siitä, millainen heidän suhteensa minuun oli lain mukaan. Heti kun he olivat menneet alas pohjakerrokseen, pujahdin jälleen ylös tulitikkulaatikko kädessäni ja sytytin kasan, johon olin kerännyt papereita ja muuta törkyä, panin tuolit ja vuoteen sen viereen, johdin siihen kaasua kumiputken avulla..."

"Sytytittekö talon?" huudahti Kemp.

"Sytytin. Se oli ainoa keino, jolla sain jälkeni peitettyiksi, ja epäilemättä talo oli vakuutettu... Avasin hiljaa ulko-oven salvat ja lähdin ulos kadulle. Olin näkymätön, ja vasta silloin aloin käsittää, mikä erikoinen etu minulla oli näkymättömydestäni. Päässäni ihan vilisi kaikenlaisia hurjia ja ihmeellisiä asioita, joita nyt sain rankaisematta suunnitella ja toimittaa."

YHDESKOLMATTAA LUKU

Oxford-kadulla.

Mennessäni alakertaan ensimmäistä kertaa, huomasin erään aavistamattoman vaikeuden, kun en voinut nähdä jalkojani. Pari kertaa kompastuinkin ja olin odottamattoman kömpelö tarttuessani ovenripaan. Mutta kun en katsellut alas, osasin kohtalaisen hyvin kävellä vaakasuoralla pinnalla.

"Saatte uskoa, että mielentilani oli kiihtynyt. Minusta tuntui samanlaiselta kuin tuntuisi näkevästä miehestä, jolla on vanua jalkapohjissa ja kahisemattomat vaatteet sokeain kaupungissa. Minussa heräsi hurja halu olla vallaton, pelästyttää ihmisiä, lyödä heitä selkään, viskellä toisten hattuja hukkaan ja

ylimalkaan mellastaa tavattoman etuni turvissa.

"Mutta tuskin olin päässyt Portland-kadulle (asuntoni oli siellä lähellä suurta kangasmyymälää), kun kuulin pahaa kalinaa ja sain kovan iskun takaapäin. Käännyttyäni näin miehen kantavan korillista soodavesikarahveja ja katselevan hämmästyneenä taakkaansa. Vaikka yhteentörmäys oli todellakin satuttanut minua, oli hänen hämmästyksessään jotakin niin hassunkurista, että purskahdin kovaan nauruun. 'Korissa on piru', sanoin ja väänsin sen äkkiä irti hänen kädestään. Hän ei osannut vastustella, ja minä heilautin koko taakan ylös ilmaan.

"Mutta muuan ajurihoukkio, joka seisoi erään kapakan ulkopuolella, hyökkäsi äkkiä paikalle, ja hänen ojennetut sormensa tarttuivat kiusallisen lujasti korvani alapuolelle. Pudotin kaikki karahvit ajurin päälle, niin että ne särkyivät. Silloin käsitin, kuinka tyhmästi olin menetellyt, sillä ympärilläni kuulin huutoja ja askelten kopinaa ja näin ihmisiä tulevan ulos myymälöistä ja ajoneuvojen pysähtyvän, ja kiroten hupsuuttani peräydyin erästä myymälän ikkunaa kohti ja aioin pujahtaa pois tästä metelistä. Hetkisen kuluttua olisin pusertunut väkijoukon keskelle ja ehdottomasti tullut ilmi. Työnsin syrjään erään teurastajan sällin. Onneksi hän ei kääntynyt katsomaan sitä tyhjyyttä, joka oli sysännyt hänet tieltään. Sitten kiersin ajurin nelipyöräisten rattaitten takaa. En tiedä, millä lailla he selittivät tämän jutun. Minä kiiruhdin suoraa päätä kadun poikki, joka onneksi oli vapaa, ja tuskin välittäen siitä minne päin kuljin peläten ilmitulemistani, mikä oli äsken ollut niin lähellä, syöksyin Oxford-kadun iltapäiväiseen tungokseen.

"Koetin päästä ihmisvirtaan, mutta se oli liian tiheä, jotta olisin sinne sopinut, ja heti astuttiin kantapäilleni. Siirryin katujoaan, mutta sen karkea pohja teki jalkapohjille kipeää, ja eräiden hitaasti kulkevien kaksipyöräisten rattaitten aisa töyttäsi kovasti lapaluuni alapuolelle, muistuttaen minulle, että olin jo saanut vakavan ruhjevamman. Hoipertelin syrjään rattaitten tieltä, vältin eräät lapsenvaunut kouristuksen tapaisella liikkeellä ja huomasin olevani äskeisten kärryjen takana. Silloin minut pelasti onnellinen ajatus, ja kun kärryt kulkivat hitaasti eteenpäin, seurasin heti niiden takana, vavisten ja hämmästyneenä tällaisesta käänteestä seikkailussani, enkä ainoastaan vavisten, vaan kylmästä väristen. Oli kirkas tammikuun päivä ja minä olin ilkosen alasti. Se ohut lieju, joka peitti katua, oli melkein jäässä. Niin hullulta kuin se nyt minusta näyttääkin, en ollut ottanut lukuun, että vaikka olinkin näkymätön, minun kuitenkin täytyi tuntea kaikkia ulkoilman vaikutuksia.

"Silloin välähti päähäni sukkela ajatus. Juoksin kärryjen viereen ja nousin niihin, ja niin ajoitin hitaasti pitkin Oxford-katua ja Tottenham Court Roadin ohi värisävänä ja säikähtyneenä, nenäni tuhisten ensimmäisistä vilustumisen enteistä ja selkäni ruhjevammojen kiinnittäessä yhä enemmän huomiotani. Mielialani ei suinkaan ollut sama kuin syöstessäni ulos kymmenen minuuttia sitten, vaan niin erilainen kuin suinkin voi kuvitella. *Tällainen* näkymättömyys tosiaankin! Nyt ajattelin vain sitä, kuinka pääsisin pois tästä pinteestä, johon olin joutunut.

"Ajoimme hitaasti Mudien ohi, ja sitten kutsui nämä kärryt luokseen eräs iso nainen, jolla oli viisi kuusi keltaisilla nimilapuilla varustettua kirjaa. Minä hypähdin alas juuri parhaiksi päästäkseni hänen tieltään ja hipaisin lentäessäni erästä rautatien tavaravaunua. Lähdin astelemaan Bloomsbury Squarelle johtavaa ajotietä, aikoen kääntyä pohjoiseen museon toisella puolen ja siten päästä rauhallisemmalle alueelle. Olin nyt hirveästi vilustunut, ja minun asemani outous hermostutti minua niin, että juostessani valittelin. Torin länsinurkassa hypähti pieni valkea koira ulos apteekista ja lähti hurjasti viilettämään minua kohti kuono alhaalla.

"En ollut milloinkaan ennen tullut ajatelleeksi, että kuono merkitsee koiralla samaa kuin silmä näkevällä ihmisellä. Koirat huomaavat liikkuvan ihmisen hajun samoin kuin ihmiset hänen näkyvän olemuksensa. Pikku peto alkoi haukkua ja loikkia ja ilmaisi minun mielestäni liiankin selvästi huomanneensa minut. Riensin Russell-kadun poikki katsellen samalla olkapääni yli ja kuljin jonkin matkaa pitkin Montague-katua, ennenkuin tajusin, minne päin juoksin.

"Sitten kuulin soitonrämintää ja katsahtaessani pitkin katua näin joukon ihmisiä olevan tulossa Russell-torilta, punaisia nuttuja ja pelastusarmeijan lippu etunenässä. En voinut toivoa voivani tunkeutua sellaisen väkijoukon läpi, kun toiset veisasivat ajotiellä, toiset ilkkuivat katukäytävillä, ja kun pelkäsin kääntyä takaisin ja joutua yhä kauemmas asunnostani, seurasin äkillistä päähänpistoa ja juoksin museon aitaa vastapäätä olevan talon valkeita portaita ylös ja seisoin siinä, kunnes väkijoukko olisi kulkenut ohi. Onneksi koira pysähtyi kuullessaan soittokunnan hälinää, oli kahden vaiheilla, kääntyi ympäri ja juoksi takaisin Bloomsbury Squarelle.

"Soittokunta tuli kohdalleni rämistäen itsetiedottoman ivallisesti jotakin virttä: 'Koska saamme Hänet nähdä?' ja minusta tuntui loppumattoman pitkältä, ennenkuin väkijoukko vyöryi jalkakäytävää pitkin ohitseni. Pom, pom pom ... jymisi rumpu, enkä sillä hetkellä huomannut, kuinka kaksi poikanulikkaa pysähtyi aidalle viereeni. 'Katsoppas noita', sanoi toinen. 'Katsoppas mitä?' kysyi toinen. 'No, noita jalanjalkia, paljaita. Samanlaisia kuin liejuunkin jää.'" "

"Katsahdin maahan ja näin poikien pysähtyneen töllistelemään niitä mutaisia jälkiä, jotka olin jättänyt äsken valkaistuille portaille. Ohikulkevat ihmiset tyrkkivät heitä, mutta heidän kirottu järkensä oli takertunut jälkiini. 'Pom, pom, pom, koska, pom, saamme Hänet, pom, nähdä, pom, pom.' 'Paljasjalkainen mies on mennyt ylös portaita, tai sitten en ymmärrä mitään', virkkoi toinen. 'Eikä hän ole ollenkaan tullut alas. Ja hänen jalkansa on vuotanut verta.'

"Tihein ihmisjoukko oli jo kulkenut ohi. 'Katsohan, Teddy virkkoi nuorempi noista salapoliiseista perin hämmästyneellä äänellä ja osoitti suoraan jalkoihini. Vilkaisin alas ja näin heti jalkojeni ulkopiirteet liejupirskeiden merkitseminä. Hetkiseksi ihan halvaannuin."

"Sepä vasta kummallista!' sanoi vanhempi. 'Hiton kummallista! Siinähan on aivan kuin jalan kummitus, eikö ole?' Hän epäröi ja läheni käsi ojennettuna. Eräs mies pysähtyi äkkiä nähdäkseen, mitä hän tavoitteli, ja sitten muuan tyttö. Seuraavalla hetkellä hän olisi koskettanut minuun. Silloin huomasin, mitä oli tehtävä. Astuin askeleen, poika hätkähti taaksepäin ja huudahti, ja kiivaasti hypähtäen pääsin seuraavan talon pylväskäytävään. Mutta pienempi poika oli kyllin tarkka pitämään silmällä liikkeitäni, ja ennenkuin olin kunnollisesti päässyt portaita alas jalkakäytävälle, oli hän toipunut hetkellisestä hämmästyksestään ja huusi, että jalat olivat menneet aidan yli.

"He riensivät katsomaan ja keksivät uusien jälkieni tulevan näkyviin alemmalla portaalla ja jalkakäytävällä.

"Mitä siellä on?' kysyi joku.

"Jalkoja! Katsokaa! Jalat juoksevat!'

"Jokainen kadulla kulkeva, kolmea takaa-ajajaani lukuunottamatta, syöksyi eteenpäin pelastusarmeijan jäljessä, ja tämä tungos esti niin hyvin minua kuin heitäkin. Hämmästyneet huudahdukset ja kysymykset kuuluivat yhtenä sorinana. Hypähtämällä erään pojan yli pääsin lävitse, ja heti sitten juoksin päätäpahkaa Russell-torin ympäri, kuuden tai seitsemän kummastuneen ihmisen seurattessa askelteni jälkiä. Ei ollut aikaa mihinkään selityksiin, sillä muuten olisi koko lauma ollut kintereilläni.

"Kahdesti käännyin kadunkulmista, kolme kertaa juoksin kadun poikki ja palasin omille jäljilleni. Kun jalkani lämpenivät ja kuivuivat, alkoivat kosteat jäljet hävitä. Lopulta sain aikaa hengähtääkseni, hieroin jalkani puhtaiksi käsilläni ja niin pääsin kokonaan vapaaksi. Viimeiseksi näin tuosta laumasta ehkä kymmenkunnan hengen ryhmän tutkimassa suunnattomasti hämillään erästä vähitellen kuivuvaa jalanjälkeä, joka oli johtunut survaisusta lätäkköön Tavistock-aukeamalla ja joka oli heille yhtä käsittämätön kuin Crusoen yksinäinen löytö.

"Tämä juokseminen lämmitti minua jonkun verran, ja nyt jatkoin rohkeammalla mielellä matkaani sikäläisten monimutkaisten katujen kautta, joilla oli vähemmän liikettä. Selkäni oli käynyt hyvin jäykäksi ja kipeäksi, nielurauhasiani pakottivat ajurin sormien jäljet, ja kaulastani olivat hänen kyntensä repineet ihon rikki; jalkani olivat pahasti vialla, ja toiseen jalkaani tullut haava pakotti minut ontumaan. Huomasin ajoissa erään sokean miehen, joka tuli vastaan, ja pakenin liikaten, sillä pelkäsin hänen terävää vaistoaan. Kerran tai pari sattui jokin yhteentörmäys, ja ihmiset jäivät kummeksimaan korvissaan kaikuneita selittämättömiä kirouksia. Sitten tuli kasvoilleni jotakin hiljaista ja rauhallista, ja maahan laskeutui ohuen harson tapaan hitaasti leijailevia lumihuutaleita. Olin vilustunut, ja vaikka kuinka koetin, en voinut pidättäytyä silloin tällöin aivastamasta. Ja jokainen koira, joka tuli näkyviin kuono pitkällä ja uteliaasti nuuskien, oli minulle kauhistus.

"Sitten tuli juosten miehiä ja poikia, ensin yksi sitten useampia. He huusivat, että jossakin oli tulipalo, ja juoksivat sinnepäin, missä asuin, ja katsahtaessani taakseni pitkin katua näin mustan savupilven kohoavan kattojen ja puhelinlankojen yläpuolella. Olin varma siitä, että tulipalo riehui juuri minun asunnossani. Kaikki vaatteeni, koneeni, suorastaan koko omaisuuteni paitsi shekkikirjani ja kolmea nidosta muistiinpanojani, jotka odottivat minua Portland-kadun varrella, olivat siellä. Ne paloivat! Olin polttanut sillat takanani — jos koskaan ihminen on niin tehnyt! Koko seutu leimusi."

Näkymätön Mies vaiken ja mietti. Kemp katsahti hermostuneesti ulos ikkunasta. "Niinpä niin", virkkoi hän, "jatkakaa".

KAHDESKOLMATTAA LUKU

"Viime tammikuussa siis, lumipyryn alkaessa — joka ilmaisisi minut, jos lumi jäisi minuun kiinni! — väsyneenä, vilustuneena, kipeänä, sanomattoman kurjana ja vain puolittain varmana näkymättömyydessäni aloitin tämän uuden elämän, johon olen tuomittu. Minulla ei ollut mitään turvapaikkaa, ei mitään välineitä, ei koko maailmassa ainoatakaan ihmisolentoa, johon olisin voinut luottaa. Jos olisin kertonut salaisuuteni, olisin ilmaissut itseni — tehnyt itsestäni pelkän näyttelyesineen ja harvinaisuuden. Sittenkin minun teki puolittain mieleni puhutella jotakuta ohikulkevaa ja antautua hänen armoilleen. Mutta tiesin liiankin selvästi, millaista kauhua ja raakaa tøykeyttä lähentymisyritykseni herättäisi. En tehnyt mitään suunnitelmia kadulla. Ainoana pyrkimyksenäni oli päästä suojaan lumelta, saada itseni verhotuksi ja lämpimäksi. Vasta silloin voinkin toivoa pystyväni suunnittelemaan. Mutta minultakin, Näkymättömältä Mieheeltä, pysyivät Lontoon talorivit suljettuina, lukittuina ja järkkymättömästi teljettyinä.

"Vain yksi asia oli selvästi edessäni — kylmyys, lumimyrskyn käsiin joutuminen, kurjuus ja yö.

"Silloin juolahti mieleeni loistava ajatus. Lähdin astumaan erästä Gower-kadulta Tottenham Court Roadille johtavaa katuä pitkin ja huomasin olevani Omniumin, sen suuren kauppaliikkeen edustalla, josta saa ostaa kaikenlaista — tiedättehän sen paikan: lihaa, mausteita, palttinaa, huonekaluja, vaatteita, vieläpä öljymaalauksiakin — pikemmin monimutkainen, suunnaton kokoelma myymälöitä kuin yksi myymälä. Olin luullut tapaavani ovet auki, mutta ne olivatkin kiinni. Seisoessani avarassa sisäänkäytävässä pysähtyivät eräät ajoneuvot sen eteen, ja virkapukuinen mies — tiedättehän, sellainen, jolla on tuon liikkeen nimi 'Omnium' lakissaan — kiskaisi oven auki. Minun onnistui pujahtaa sisään, ja astuessani eteenpäin myymälässä — se oli se osasto, missä myydään nauhoja ja hansikkaita ja sukkia ja muuta senlaatuista tavaraa — jouduin tilavampaan osastoon, jossa oli eväsvasuja ja vitsoista tehtyjä huonekaluja.

"Mutta en tuntenut itseäni siellä turvalliseksi, ihmisiä kulki edestakaisin, ja minä hiiviskelin sinne tänne rauhattomasti, kunnes pääsin yläkerroksen suureen osastoon, jossa oli paljon vuodevaatteita. Kapusin niiden yli ja löysin lopulta lepopaikan keskellä suunnatonta kasaa villamatrasseja. Siellä oli jo sytytetty lamput, ja kun lämmin teki minulle hyvää, päätin jäädä piilopaikkaani ja sulkemisaikaan asti varoa niitä muutamia myyjiä ja ostajia, jotka siellä liikuskelivat. Sitten kuvittelin voivani varastaa sieltä ruokaa ja vaatteita ja valepuvun, hiiviskellä tutkimassa, mitä hyvää siellä oli, ja ehkä nukkua joillakin vuodevaatteilla. Se näytti kelpo suunnitelmalta. Aikomukseni oli hankkia vaatteet, jotta olisin umpeen verhottu, mutta mukiinmenevä olento, saada rahaa ja sitten noutaa kirjani sieltä, missä ne odottivat minua, asettua jonnekin asumaan ja punoa suunnitelmia käyttäkseni täydellisesti hyväkseni kaikkia niitä etuja, joita näkymättömyyteni, niinkuin yhä kuvittelin, soi minulle lähimmäisteni rinnalla.

"Sulkemisaika tulikin pian. Ei kestänyt enempää kuin tunnin verran asettumisestani patjoille, kun huomasin ikkunankaihtimia vedettävän alas ja ostajia opastettavan ulos. Ja sitten alkoivat muutamit ripeät nuorukaiset huomattavan innokkaasti sovitella paikoilleen niitä tavaroita, jotka olivat joutuneet epäjärjestykseen. Minä lähdin pesästäni joukon harventuessa ja hiivin varovasti pois myymälän vähemmän autioihin paikkoihin. Sain todellakin hämmästyä huomattessani, kuinka nopeasti nuoret miehet ja naiset korjasivat ne tavarat, jotka oli päivän kuluessa levitetty myytäviksi. Kaikki tavaralaatikat, riippuvat kankaat, pitsikiekkurat, makeislaatikat sekatarvakaupan puolella, kaikenlaiset näytetavarat otettiin esille, taivutettiin kokoon ja pistettiin siisteihin säiliöihinsä, ja kaikki, mitä ei voitu ottaa alas ja siirtää syrjään, peitettiin jonkinlaisella karkealla, säkintapaisella kankaalla. Lopuksi nostettiin kaikki tuolit myymäpöydille, joten lattia jäi tyhjäksi. Heti kun joku näistä nuorista ihmisistä oli saanut työnsä tehdyksi, riensi hän ovelle niin pirteän näköisenä, että harvoin olen huomannut sellaista ilmettä kauppa-apulaisilla. Sitten saapui paikalle joukko nuorta väkeä, sirotellen lattialle sahajauhoja ja kantaen sankoja ja luutia. Minun oli mutkiteltava pysyäkseen poissa heidän tieltään, ja samalla pistelivät sahajauhot jalkapohjiani. Jonkin aikaa saatoinkin kuulla luutien kahinaa harhaillessani pimenevän huoneiston läpi, jota siivottiin. Ja vihdoinkin, kun oli kulunut tunti tai enemmänkin myymälän sulkemisen jälkeen, kuulin ovia lukittavan. Sitten tuli äänettömyys, ja minä kuljeskelin yksinäni avarassa ja mutkikkaassa myymälässä, sen käytävissä ja näytehuoneissa. Siellä oli ihan hiljaista. Muistan hyvin, kuinka kerran menin lähelle erästä Tottenham Court Roadin puolista sisäänkäytävää ja kuuntelin ohikuljijoiden kengänkorkojen kopinaa.

"Ensiksi menin siihen osastoon, jossa olin nähnyt sukkia ja hansikkaita. Oli pimeä, ja minun täytyi oikein hiton lailla etsiä tulitikkuja, jotka lopulta löysin kassapöydän pienestä laatikosta. Sitten minun oli haettava käsiini kynttilä. Täytyi kiskoa alas verhoja ja tutkia monia laatikoita ja lippaita, mutta lopulta minun onnistui tavata, mitä etsin: laatikon kyljessä oleva nimilappu ilmaisi siellä olevan lampaanvillaisia alushousuja ja liivejä. Sitten sukat, paksu kaulahuivi, ja sitten menin pukuosastoon, otin housut, takin ja palttoon ynnä leveälierisen hatun — sellaisen, joka sopii papille ja jonka reunat oli käännetty alas. Aloin taas tuntea olevani ihminen, ja lähinnä ajattelin nyt ruokaa.

"Yläkerrassa oli virvokehuone. Sieltä sain kylmää lihaa. Teekeittiössä oli vielä kahvia, minä sytytin kaasun, lämmitin kahvin ja jaksoin taas koko hyvin. Myöhemmin, kun hiiviskelin hakemassa peitteitä — minun oli lopulta tyydyttävä muutamiin untuvapeittoihin — saavuin sekatavaraosastoon, jossa oli kosolti suklaata ja säilykehedelmiä, vieläpä enemmän kuin oli minulle terveellistä, ja joku määrä valkeaa burgundiviiniä. Lähellä oli leikkিতavaraosasto, ja mieleeni juolahti hyvä aate. Löysin muutamia keinotekoisia neniä — tiedättehän, vahaneniä, ja ajattelin, että pitäisi saada mustat silmälasit. Mutta Omniumissa ei ollut silmälasiosastoa. Nenästani olikin ollut pulaa. Olin ajatellut maalata sen. Mutta tämä keksintö johti mieleeni tekotukan ja naamarin ynnä muuta sentapaista. Lopulta lähdin nukkumaan untuvapeittojen väliin hyvin lämpimästi ja mukavasti.

"Viimeiset ajatukseni ennen uneen vaipumistani olivat mieluisimmat, mitä olin tuntenut muutokseni jälkeen. Olin ruumiillisen huolettomuuden tilassa, ja se tuntui mielessänikin. Kuvittelin voivani aamulla pujahtaa pois huomaamatta, vaikka olin puettu, verhoten kasvoni valkealla vaatteella, ja ostaa silmälasit varastamillani rahoilla ja sitten täydentää valepukuni. Näin sekavia unia kaikista niistä kummallisista asioista, jotka olivat tapahtuneet muutamien viime päivien kuluessa. Niinpä näin ruman pikku juutalaisisäntäni kirkumassa huoneissaan, hänen molemmat poikansa ihmettelemässä ja vanhan eukon ryppyiset kasvot hänen kysyessään kissaansa. Uudelleen sain kokea sen omituisen ilmiön, että näin vaatekappaleen katoavan, ja sitten jouduin tuuliselle mäenrinteelle nenäänsä tuhistelemaan vanhan miehen luo, joka mutisi: 'Maasta olet tullut, ja maaksi pitää sinun jälleen tulla' isäni avoimen haudan partaalla.

"'Sinäkin', virkkoi jokin ääni, ja äkkiä minua työnnettiin hautaan päin. Ponnistelin vastaan, huusin ja vetosin hautajaisvieraisiin, mutta he jatkoivat tunteettomina juhlamenoja. Samoin vanha pappikin, joka ei yhtään pysähtynyt, vaan yhä mutisi ja tuhisi koko hautajaismenojen ajan. Käsitin olevani näkymätön ja kuulumaton ja valtaviin voimien pitävän minua hallussaan. Ponnistelin turhaan, minun oli pakko suistua reunalta alas, arkku kumahti ontosti, kun putosin sille, ja hiekkaa lensi jälkeeni lapiollisittain. Ei kukaan välittänyt minusta, ei kukaan huomannut minua. Tein suonenedontapaisia ponnistuksia ja heräsin.

"Kalpea Lontoon aamusarastus oli tullut, talo oli täynnä kylmää, harmaata valoa, jota tunki ikkunankaihtimien nurkista. Nousin istumaan enkä vähään aikaan voinut käsittää, missä tämä avara huoneisto myymäpöytineen ja monine kangaspakkoineen, peite- ja pieluskasoineen ja rautapilareineen saattoi olla. Sitten kuulin keskustelua, ja samassa muistini palasi.

"Silloin näin kaukana erään osaston kirkkaassa valaistuksessa, siellä kun jo oli nostettu ikkunankaihtimet, kaksi miestä, jotka tulivat minuun päin. Kapusin seisomaan ja katselin ympärilleni löytääkseni pakotien. Juuri silloin sai liikkumiseni synnyttämä kahina heidät huomaamaan minut. Luullakseni he näkivät vain jonkun olennon liikkuvan nopeasti ja ääneti pois päin. 'Kuka se on?' huusi toinen, ja toinen karjaisi: 'Seis siellä!' Syöksyin erään nurkan ympäri ja jouduin täyttä vauhtia — muistakaa, että olin kasvoton olento! — erästä viisitoistavuotista honteloa poikaa vastaan. Hän kiljaisi, ja minä heitin hänet syrjään, syöksyin hänen ohitse, käännyin toisen kulman ympäri ja onnellisen ajatuksen johtamana heittäydyin vatsalleni erään myymäpöydän taakse. Seuraavalla hetkellä juoksi jalkoja ohitseni, ja minä kuulin huutoja 'Kaikki miehet oville!' Niinikään erotin kysyttävän, mitä oli tekeillä, sekä annettavan miehestä mieheen neuvoja, kuinka minut oli otettava kiinni.

"Maaten lattialla tunsin olevani ihan sekaisin pelästyksestä. Mutta niin omituiselta kuin se tuntuneekin, ei mieleeni sillä hetkellä juolahtanut riisua vaatteitani, niinkuin minun olisi pitänyt tehdä. Luultavasti ohjasi minua päätökseni päästä karkuun puettuna. Silloin huusi joku myymäpöytien välisestä aukosta: 'Täällä hän on!'

"Hypähdin seisomaan, sieppasin tuolin myymäpöydältä ja lennätin sen sitä tomppelia kohti, joka oli huutanut, käännyin, törmäsin erääseen toiseen kulman takana, heitin hänet kierimään pitkin lattiaa ja ryntäsin ylös portaita. Hän nousi jaloilleen, päästi huudon ja juoksi portaita ylös ihan kintereilläni. Portaiden yläpäähän oli pinottu joukko sellaisia vaaleita ruukkuja — miksi niitä nyt sanotaan?"

"Taideteollisuusmaljakoiksi", virkkoi Kemp.

"Aivan niin. No, minä seisoin ylimmällä portaalla, sieppasin yhden maljakon pinosta ja murskasin sen hänen tyhmään päähänsä, kun hän tuli kimppuuni. Koko maljakkopino suistui alas, ja minä kuulin huutoja ja askeleita joka taholta. Tein mielettömän hyökkäyksen virvokeosastoon, ja siellä rupesi minua ajamaan takaa eräs mies, joka oli puettu valkoisiin kuin mieskokki. Tein viimeisen epätoivoisen käännöksen ja huomasin olevani lamppu- ja rautatavaraosastossa. Menin siellä myymäpöydän taakse ja odotin kokkia. Kun hän syöksyi sisälle ensimmäisenä takaa-ajajien joukossa, löin hänet ihan koukkuun lampulla. Hän mätkähti lattiaan, ja minä aloin myymäpöydän taakse kyyristyneenä heitellä pois vaatteitani niin nopeasti kuin saatoin. Takki, nuttu, housut, kengät heltisivät pian, mutta lampaanvillaiset liivit takertuivat mieheen kuin nahka. Kuulin useampien miesten lähestyvän, kokki makasi hiljaa myymäpöydän toisella puolella sanattomaksi taintuneena tai pelästyneenä, ja minun oli

tehtävä uusi loikkaus, niinkuin kaniinin, joka ajetaan ulos puupinosta.

"Tätä kautta, poliisi', kuulin jonkun huutavan. Huomasin jälleen olevani entisessä vuodevaateosastossa, ja perällä oli vaatekaappien sokkelo. Syöksyin niiden väliin, heittäydyin pitkälleni, pääsin liiveistäni eroon äärettömästi rimpuiltuani ja seisoin taas vapaana miehenä, läähättäen ja kauhistuneena, kun nurkan takaa ilmestyi poliisi kolmen myyjän kanssa. He hyökkäsivät ottamaan liivit ja tohvelit ja tarttuivat housujen kaulukseen. 'Hän heittelee pois saalistaan', sanoi muuan nuorista miehistä. 'Hänen *täytyy* olla jossakin täällä.'

"Mutta sittenkään he eivät löytäneet minua.

"Seisoin ja katselin jonkun aikaa, kuinka he ajoivat minua takaa, ja noiduin huonoa onneani, kun olin menettänyt vaatteet. Menin sitten virvokehuoneeseen, join vähän sieltä löytämäni maitoa ja istuuduin tulen ääreen miettimään asemaani.

"Hetkisen kuluttua tuli sisälle kaksi apulaista, jotka alkoivat hyvin kiihtyneinä puhella tästä asiasta ja olivat kuin järjiltään. Kuulin liioitellun kuvauksen tuhotöistäni ja arveluita olinpaikastani. Sitten pohdin taas suunnitelmia. Oli ehdottomasti mahdotonta saada täältä mitään varastetuksi, etenkin kun nyt oli pantu hälytys toimeen. Menin alas varastohuoneeseen nähdäkseni oliko siellä mitään mahdollisuutta siepata ja varustaa osoitteella jokin paketti, mutta minä en ymmärtänyt sikäläistä järjestelmää. Noin yhdentoista aikaan, kun lumi oli heti maahan tultuaan sulanut ja päivä oli kauniimpi ja vähän lämpimämpi kuin edellinen, tulin siihen päätökseen, että tästä tavaratalosta ei voinut mitään viedä, ja lähdin taas ulos katkeroituneena huonosta onnestani, mielessäni vain peräti hämäriä suunnitelmia vastaisen varalta."

KOLMASKOLMATTI LUKU

Drury-kujalla

"Mutta nyt jo alattekin käsittää asemani täydellisen epäedullisuuden", jatkoi Näkymätön Mies. "Minulla ei ollut mitään suojaa, ei verhoa. Vaatteiden hankkiminen merkitsi kaikista eduista luopumista, ja silloin minusta olisi tullut outo ja kammottava olento. Minä paastosin, sillä jos olisin syönyt, jos olisin täyttänyt itseni hitaasti sulavalla ravintoaineella, olisin taas tullut eriskummaisella tavalla näkyväksi."

"Sitä en ollenkaan ollut ajatellut", huomautti Kemp.

"En minäkään. Ja lumi oli varoittanut minua muista vaaroista. En voinut kulkea ulkona lumessa — se tarttui minuun ja ilmaisisi minut. Sadekin voisi luoda minulle vetiset rajat, tehdä minusta kiiltäväpintaisen miehen — kuplan. Ja sumu — minä olisin kuin heikko kupla sumussa, kuin kuori, rasvainen ja kiiltävä ihmisen kajastus. Sitäpaitsi minä keräsin lokaa nilkkoihini, irtonaista likaa ja pölyä nahkaani liikkuessani ulkosalla Lontoon ilmassa. En tiennyt, kuinka kauan kestäisi, ennenkuin tulisin näkyväksi siitakin syystä. Mutta selvästi huomasin, ettei se voisi kestää kovin kauan."

"Ei ainakaan Lontoossa."

"Menin Portland-kadulle päin köyhälistökortteleihin ja huomasin olevani sen kadun päässä, jonka varrella olin asunut. En kulkenut sitä tietä, koska siellä oli väentungosta kadun puoliväliin asti sytyttämäni talon vieläkin savuavien raunioitten kohdalla. Tärkein kysymys, joka minun oli saatava heti ratkaistuksi, oli vaatteiden hankkiminen. Sitten eräässä tuollaisessa rihkamakaupassa — jollaisissa on sanomalehtiä, makeisia, leikkikaluja, paperitavaroita, myöhästyneitä jouluhullutuksia ja muuta — näin varaston naamareita ja neniä ja muistin sen ajatuksen, jonka *Omniumin* leikkikalut olivat mielessäni herättäneet. Käännyin, en enää umpimähkään, ja kuljin kiertoteitse välttääkseni vilkasliikkeisiä katuja Strandin pohjoispuolisille takakaduille, sillä muistin eräillä teatterien puvustonhoitajilla olevan myymälänsä siellä, vaikkakaan en oikein selvästi missä.

"Päivä oli kylmä, ja pureva tuuli puhalsi pitkin pohjoiseen johtavia katuja. Minä marssin nopeasti välttääkseni yllätystä. Jokainen meno kadun poikki oli vaarallinen, jokainen ohikulkija sellainen olento, jota oli tarkoin varottava. Eräs mies, jota koetin sivuuttaa Bedford-kadun päässä, kääntyi äkkiä minua kohti, törmäsi kiinni ja työnsi minut ajotielle, niin että olin vähällä joutua ohikulkevien kaksipyöräisten karryjen alle. Niiden ajaja päätteli varmaankin, että hän oli saanut jonkunlaisen kohtauksen. Tämä yhteentörmäys teki minut niin voimattomaksi, että menin Covent Gardenin torille ja istuuduin joksikin

aikaa huohottaen ja vapisten erääseen rauhalliseen nurkkaan orvokkikojun luo. Tunsin kylmettyneeni uudelleen, ja niin oli minun vähän ajan kuluttua lähdettävä pois, jotta aivastukseni eivät herättäisi huomiota.

"Vihdoin saavutin tavoittamani päämäärän. Se oli likanen karpästen tahrима pikku myymälä lähellä Drury-kujaa pienen solan varrella. Siellä oli ikkuna täynnä kimmeltäviä pukuja, valejalokiviä, tekotukkia, toiveita, kaapuja ja teatterivalokuvia. Myymälä oli vanhanaikainen, matala ja pimeä, ja sen yläpuolella kohosi rakennus nelikerroksisena, synkkänä ja ikävän näköisenä. Kurkistin ikkunan läpi ja, kun en nähnyt siellä ketään, menin sisään. Oven avaaminen pani rämisevän kellon soimaan. Minä jätin sen auki ja pujahdin tyhjän vaateetelineen ohi erään kääntökuvastimen takaiseen nurkkaan. Kesti noin minuutin verran, ennenkuin ketään ilmestyi. Silloin kuulin raskaiden askelien harppaavan huoneen poikki, ja myymälään tuli eräs mies.

"Suunnitelmani oli nyt täysin selvä. Päätin mennä sisälle taloon, kätkeytyä yläkertaan, odottaa sopivaa tilaisuutta ja, kun kaikki olisi rauhallista, penkoa esille tekotukan, naamarin, silmälasit ja puvun ja lähteä taas ulkoilmaan, ehkä eriskummaisena, mutta kuitenkin siedettävänä olentona. Ja sivumennen tietysti voisin ryöstää talosta niin paljon rahaa kuin tapaisin.

"Mies, joka oli tullut myymälään, oli lyhyt ja vähän kyttyräselkäinen. Hänellä oli tuuheat kulmakarvat, pitkät käsivarret ja hyvin lyhyet käyrät jalat. Ilmeisesti olin keskeyttänyt hänen ateriansa. Hän katseli ympärilleen myymälässä odottavan näköisenä. Siitä hänen ilmeensä muuttui hämmästyneeksi, sitten vihaiseksi, kun hän näki myymälänsä olevan tyhjän. 'Lempo vieköön ne pojat!' virkkoi hän. Hän meni ovelle ja katseli katua kahteen suuntaan. Sitten hän taas tuli sisään, potkaisi oven sisukkaasti kiinni jalallaan ja meni mutisten takaisin sisäovelle.

"Minä astuin lähemmäksi seuratakseni häntä, ja siitä syntynyt kahina sai hänet äkkiä pysähtymään. Minäkin pysähdyin pelästyneenä hänen korvansa tarkkuudesta. Hän läimäytti sisäoven kiinni ihan kasvojeni edessä.

"Minä seisoin epäröiden. Äkkiä kuulin hänen nopeiden askeltensa palaavan, ja ovi aukeni taas. Hän seisoivat katsellen ympärilleen myymälässä eikä näyttänyt vielääkään rauhoittuneen. Sitten hän itseksensä mutisten tutki myymäläpöydän taustaa ja kurkisti muutamien huonekalujen taakse. Senjälkeen hän jäi seisomaan epäröiden. Hän oli jättänyt sisäoven auki, ja minä pujahdin myymälän takaiseen huoneeseen.

"Se oli omituinen pikku huone, köyhästi kalustettu. Eräässä nurkassa oli joukko suuria naamareita. Pöydällä oli kesken jäänyt aamiainen, ja minun oli hiton kiusallista hengittää hänen kahvinsa hajua ja seisoa katselemassa, kuinka hän sisään tultuaan ryhtyi jatkamaan ateriansa. Hänen pöytätapansakin olivat ärsyttävät. Kolme ovea vei tästä pikku huoneesta, niistä yksi vei yläkertaan ja yksi alakertaan, mutta ne olivat kaikki kiinni. Minä en voinut päästä ulos huoneesta niin kauan kuin hän oli siellä. Tuskin saatoin liikahtaa, sillä hän oli kovin valpas, ja selässäni tuntui pahoja vilunväreitä. Pari kertaa sain ajoissa tukahdutetuksi aivastuksen.

"Esiintymiseni tällaisessa näytelmässä oli kyllä uutta ja omituista, mutta sittenkin olin perinpohjin väsynyt ja suuttunut jo aikoja ennenkuin hän oli lopettanut aterioimisensa. Mutta lopulta hän herkesi syömästä, ja pannen kehot saviastiansa mustalle tinatarjottimelle, jolla oli ollut hänen teekannunsa, ja kooten kaikki muruset sinapinväriseltä pöytäliinalta hän otti kaikki kapineet mukaansa. Hänen taakkansa esti häntä sulkemasta ovea takanaan, kuten hän muuten varmasti olisi tehnyt. En ole milloinkaan nähnyt ovien sulkemiseen niin mieltynyttä miestä kuin hän oli. Minä seuraan häntä pohjakerroksen hyvin likaiseen keittiöön ja pesukomeroon. Mielihyväkseni huomasin hänen alkavan pestä astioita, ja kun en hyötynyt mitään siellä olemisesta ja kivilattia oli kylmä jaloilleni, palasin yläkertaan ja istuuduin hänen tuoliinsa tulen ääreen, joka oli jo melkein loppuun palanut. Tuskin ajatellen mitään lisäsin vähän hiiliä. Rapina kutsui miehen heti ylös. Hän jäi seisomaan ja tuijottamaan. Sitten hän kurkisteli ympäri huonetta ja oli vähällä koskettaa minuun. Tuonkaan nuuskimisen jälkeen hän tuskin näytti tyytyvän. Hän pysähtyi oviaukkoon ja loi vielä yleissilmäyksen huoneeseen, ennenkuin lähti alas.

"Sain kauan odottaa pikku huoneessa, ennenkuin hän tuli takaisin avaten yläkerran oven. Minä hiivin hänen kintereillään.

"Portailla hän äkkiä pysähtyi, niin että olin törmätä häneen kiinni. Hän seisoivat katsellen taaksepäin suoraan kasvoihini ja kuunteli. 'Olisin voinut vaikka vanhoa', mutisi hän. Hänen pitkä karvainen kätensä siveli hänen alahuultaan, ja hän silmäili ylös ja alas portaita. Sitten hän murahti ja lähti taas ylöspäin.

"Hänen kätensä oli jo ovenrivassa, ja siihen hän taas pysähtyi, kasvoillaan sama hämmästyneenä kiukku. Hän alkoi kuulla lähellään liikkeitteni heikkoja kahinaa. Sillä miehellä oli varmaankin pirullisen terävä kuulo. Äkkiä hän vimmastui: 'Jos joku on tässä talossa...' huusi hän noituen ja jätti uhkauksensa lopettamatta. Hän pisti käden taskuunsa, mutta ei löytänyt mitään etsiä, ja syöksyen ohitseni hän kompuroidi

kolisten ja taisteluhaluisena alakertaan. Mutta minä en seurannut häntä, vaan istuin portaiden yläpäässä hänen paluuseensa asti.

"Pian hän taas tuli takaisin yhä mutisten. Hän avasi huoneen oven ja, ennenkuin ennätin päästä sisälle, paukautti sen kiinni vasten naamaani.

"Päätin tutkia taloa ja vietin jonkun aikaa siinä hommassa niin äänettömästi kuin suinkin. Talo oli hyvin vanha, rappeutunut ja kostea, ja ullakkokerroksen seinäpaperit riippuivat irrallaan rottien repiminä. Melkein kaikki ovenrivat olivat jäykkiä, enkä uskaltanut vääntää niitä. Muutamat tarkastamistani huoneista olivat kalustamattomia, ja toisissa oli huiskin haiskin teatteriromia, joka ulkoasusta päättäen oli ostettu käytettynä. Eräästä huoneesta, joka oli ukon oman huoneen vieressä, löysin joukon vanhoja vaatteita. Aloin kaivella niitä ja unohdin taas innoissani hänen korviensa tavattoman tarkkuuden. Kuulin hiljaisia askeleita ja katsahtaessani juuri ajoissa näin hänen ovesta tähystelevän pengottua vaatekasaa ja pitävän vanhanaikaista revolveria kädessään. Seisoin hievahtamatta paikallani hänen tuijottaessaan ympärilleen suu auki ja epäluuloisena. 'Se on varmastikin ollut se letukka', sanoi hän hitaasti. 'Hitto hänet vieköön!'

"Hän sulki rauhallisesti oven, ja heti kuulin avaimen kääntyvän lukossa. Sitten hänen askeleensa loittonivat. Käsitin äkkiä olevani teljettynä. Aluksi en tiennyt, mitä oli tehtävä. Astuin ovelta ikkunan luo ja taas takaisin ja seisoin hämmentyneenä. Vihanpuuska valtasi minut. Mutta minä päätin tutkia vaatteita, ennenkuin tekisin mitään muuta, ja ensimmäinen yritykseni pudotti vaatepinon lähyllyltä. Se sai hänet palaamaan entistä synkempänä. Tällä kerralla hän todellakin kosketi minuun, hypähti takaisin hämmästyneenä ja seisahtui neuvotonna keskelle huonetta.

"Pian hän vähän rauhoittui. 'Rottia', virkkoi hän matalalla äänellä, sormet huulella. Ilmeisesti hän oli vähän peloissaan. Minä pujahdin hiljaa ulos huoneesta, mutta eräs lattiapalkki narahti. Silloin se lemmon peto lähti marssimaan läpi koko talon revolveri kädessään, lukitsi oven toisensa perästä ja pisti avaimet taskuunsa. Kun käsitin hänen puuhansa, jouduin oikein raivoihini — tuskin saatoin kyllyiksi hillitä itseäni odottaakseni sopivaa tilaisuutta. Nyt tiesin hänen olevan yksin talossa. En siis nostanut sen suurempaa melua, vaan kolhaisin häntä päähän."

"Kolhaisitte häntä päähän?" huudahti Kemp.

"Niin — löin hänet tainnoksiin, hänen astuessaan portaita alas. Iskin häneen takaapäin töyrytuolilla, joka oli portaiden käännekohdassa. Hän lensi alakertaan kuin pussillinen vanhoja saappaita."

"Mutta — kuulkaahan! Yleiset ihmistavat..."

"Ovat perin sopivia tavallisille ihmisille. Mutta tarkoitus olikin, Kemp, että minun oli päästävä ulos talosta valepuvussa hänen näkemättään. En voinut keksiä mitään muuta keinoa. Ja sitten laitoin hänelle suukapulan Ludvig XIV:n liiveistä ja sidoin hänet lakanaan!"

"Sidotte hänet lakanaan!"

"Tein hänestä jonkinlaisen säkin. Se oli jokseenkin hyvä keino pitää tuota tomppeleita peloissaan ja alallaan, ja hiton vaikea siitä olikin päästä ulos — saada pää mahtumaan nuoran kierteestä. Hyvä Kemp, teidän ei tarvitse tuijottaa minuun kuin olisin tehnyt murhan. Hänellä oli revolverinsa. Jos hän kerran olisi nähnyt minut, olisi hän voinut kertoa tuntomerkkini..."

"Mutta kuitenkin", sanoi Kemp. "Englannissa — nykyaikana! Ja mies oli omassa talossaan, ja te olitte — suorastaan ryöstämässä."

"Ryöstämässä! Hitto soikoon! Kohta te sanotte minua varkaaksi. Ette suinkaan te, Kemp, ole niin hupsu, että ajattelisitte noin ahtaasti. Ettekö voi ymmärtää asemaani?"

"Ja hänen myöskin!" sanoi Kemp.

Näkymätön Mies nousi äkkiä seisomaan. "Mitä te oikeastaan tarkoitatte?"

Kempin kasvoille tuli hieman kova ilme. Hän aikoi puhua, mutta hillitsi itsensä. "Ehkä sittenkin", virkkoi hän muuttaen äkkiä esiintymistapaansa, "teidän piti niin menetellä. Te olitte pinteessä. Mutta kuitenkin..."

"Tietysti olin pinteessä — helvetillisessä pinteessä! Ja hän sai minut vielä vimmastumaan vainoamalla minua pitkin koko taloa, ilvehtimällä revolverillaan, avaamalla ja lukitsemalla ovia. Hän oli kerrassaan raivostuttava. Ette suinkaan te moiti minua, vai mitä? Moittitteko te minua?"

"En milloinkaan moiti ketään", vastasi Kemp. "Se on ihan sopimatonta. Mitä sitten teitte?"

"Minun oli nälkä. Alakerrasta löysin leivän ja vanhentunutta juustoa — siinä oli enemmän kuin tarpeeksi ensi nälkään. Ryyppäsin vähän vedellä laimennettua viiniä ja menin sitten häthätää tekaisemani mytyn ohi — se pysyi vielä hiljaa — siihen huoneeseen, jossa oli vanhoja vaatteita. Ikkuna oli kadun puolella liasta ruskeiden verhojen peittämänä. Poikkesin kurkistamaan ulos niiden välistä. Ulkona oli päivä häikäisevän kirkas — vastakohtana tämän ikävän talon ruskeille varjoille. Kadulla oli vilkas liike — ohitseni kulkivat hedelmäkärkyt, kaksipyöräiset ajoneuvot ja nelipyöräiset, joilla oli pino laatikoita, ja kalakauppiaan rattaat. Palasin takanani olevaan hämärään, väritäplien leijaillessa silmissäni. Kiihtymykseni alkoi taas väistyä asemani selvän arvioimisen tieltä. Huoneessa haisi hieman bensiiniltä, jota luullakseni oli käytetty vaatteiden puhdistamiseen.

"Aloin seikkaperäisesti tutkia tätä paikkaa. Päättelin kyttyräselän olleen jonkun aikaa yksin talossa. Hän oli omituinen olento... Keräsin vaatevarastosta kaikki, mitä mahdollisesti saatoin käyttäjä hyväkseni, ja sitten valitsin huolellisesti harkiten. Löysin käsilaukun, joka näytti tarpeelliselta, vähän puuteria, punamaalia ja kiinnelaastaria.

"Olin ajatellut maalata ja puuteroida kasvoni ja kaikki, mitä minusta puettuna voi näkyä, tehdäkseni itseni näkyväksi, mutta siinä oli se varjopuoli, että olisin tarvinnut tärpättiä ja muita apukeinoja ja melko pitkän ajan, ennenkuin olisin voinut sieltä poistua. Lopulta valitsin paremmanpuoleisen nenän, joka oli vähän kummallinen, mutta ei sen kummempi kuin useiden ihmisten, tummat silmälasit, harmaan poskiparran ja teko tukan. En voinut löytää mitään alusvaatteita, mutta niitä voisin ostaa myöhemmin. Toistaiseksi panin ylleni puuvillaisen kaavun ja sidoin kaulaani kashmirihuivin. Sukkia siellä ei ollut, mutta kyttyräselän saappaat olivat jokseenkin tilavat ja sopivat jalkaani. Eräässä myymälän pöytälaatikossa oli kolme puntaa kultaa ja noin kolmekymmentä shillingiä hopeaa. Lukitussa kaapissa, jonne murtauduin sisemmässä huoneessa, oli kahdeksan puntaa kultarahoina. Voin siis jälleen astua maailmaan hyvin varustettuna.

"Sitten minussa heräsi omituinen epäily. Oliko ulkomuotoni todellakin säädyllyksen näköinen? Katselin itseäni pienessä sänkykamarin kuvastimessa ja tutkin olemustani joka taholta huomatakseni jonkin unohtuneen raon, mutta kaikki näytti olevan kunnossa. Olin eriskummaisen näköinen, teatterimainen — näyttämötaituri — mutta varmaankaan en sentään luonnontieteellinen mahdottomuus. Saaden takaisin itseluottamukseni vein kuvastimen myymälään, vedin alas ikkunankaihtimet ja tarkastelin itseäni joka puolelta nurkassa seisovan kääntöpeilin edessä.

"Kului muutamia minuutteja, ennenkuin sain luontoni rohkaistuksi. Sitten avasin myymälän oven ja lähdin ulos kadulle jättäen pikku miehen selviytymään lakanastaan, milloin häntä halutti. Viiden minuutin kuluttua oli minun ja vaatekauppiaan välillä tusinan verta kadunkulmia. Ei kukaan näyttänyt tarkastavan minua kiinteämmin. Viimeinen vaikeuteni tuntui voitettulta."

Hän vaikenä taas.

"Ettekö enää ollut huolissanne kyttyräselästä?" kysyi Kemp.

"En", vastasi Näkymätön Mies. "En myöskään ole kuullut, miten hänen kävi. Luultavasti hän irroitti tai potkaisi itsensä ulos lakanasta. Solmut olivat jokseenkin lujat."

Hän vaikenä ja meni ikkunan luo katselemaan ulos.

"Mitä tapahtui tultuanne Strandille?"

"Oi! Pettymyksiä taas. Luulin vaivojeni olevan lopussa. Melkeinpä luulin voivani rankaisematta tehdä mitä halusin, kaikkea — paitsi ilmaista salaisuuttani. Niin ajattelin. Mitä tahansa teinkin ja millaisia seurauksia menettelystäni tulisikin, siitä en välittänyt. Minun oli vain heitettävä pois vaatteeni ja kadottava näkymättömiin. Ei kukaan voinut pidättää minua. Voisin ottaa rahaa, missä vain näkisin sitä. Päätin suoda itselleni uhkean juhla-aterian ja sitten asettua johonkin hyvään hotelliin ja hankkia uusia varoja. Olin hämmästyttävän luottavainen. Ei ole kovinkaan mieluista muistella, että olin aasi. Menin erääseen hotelliin ja olin jo tilaamaisillani puolisen, kun mieleeni juolahti, etten voinut syödä, jollen paljastaisi näkymättömiä kasvojani. Tilasin aterian ja ilmoitin tarjoilijalle, että tulisin takaisin kymmenen minuutin kuluttua, ja lähdin katkerin mielin ulos. En tiedä, lienettekö te koskaan ollut siinä asemassa, ettette olisi voinut tyydyttää ruokahaluanne."

"En aivan niin pahassa", sanoi Kemp, "mutta voin sitä kuvitella".

"Olisin voinut lyödä noita tyhmiä tomppeleita. Lopulta, ihan näännöksissä himosta saada maukasta ruokaa menin toiseen hotelliin ja tilasin yksityishuoneen. 'Kasvojani on kohdannut paha tapaturma', sanoin. He katsahivat minuun uteliaina, mutta tietenkään se ei ollut heidän asiansa — ja niin sain lopulta aterian. Se ei ollut erikoisen hyvä, mutta riitti kuitenkin, ja syötyäni istuin poltellen sikaaria ja koettaen laatia toimintasuunnitelmaa. Ja ulkona alkoi taas pyryttää lunta.

"Mitä enemmän mietin asiaa, Kemp, sitä paremmin aloin käsittää, kuinka avuton ja kömpelö olento on Näkymätön Mies — kylmällä roskailmalla ja vilkasliikenteisessä sivistyneessä kaupungissa. Ennenkuin tein tämän mielettömän kokeen, olin haaveillut tuhansista seikkailuista. Sinä iltapäivänä tuntui kaikki pettymykseltä. Kävin ajatuksissani läpi kaikki ne asiat, joita ihminen pitää toivottavina. Epäilemättä teki näkymättömyys mahdolliseksi niiden saavuttamisen, mutta mahdotonta oli niistä nauttia senjälkeen, kun ne ensiksi oli hankkinut. Kunnianhimo — mitä hyötyä on ylpeydestä ja komeudesta siellä, missä ei voi esiintyä? Mitä hyötyä on naisen rakkaudesta, kun hänen nimensä pitää välttämättä olla Delila? Minulla ei ole mitään halua politiikkaan, maineen konnankoukkuihin, hyväntekeväisyyteen, urheiluun. Mitä oli tehtävä? Ja nyt minusta oli tullut vaatteisiin verhottu pöpö, kapaloitu ja siteisiin kääritty ihmisen irvikuva."

Hän vaikeni, ja hänen asentonsa ilmaisi hänen katselevan eri tahoille ikkunasta.

"Mutta kuinka te jouduitte Ipingiin?" kysyi Kemp, kovasti haluten saada vieraansa yhä puhumaan.

"Menin sinne työskentelemään. Minulla oli yksi toivo. Se oli puolittainen aate! Minulla on se vieläkin. Nyt se on täysin kypsä aate: kuinka pääsen ennalleen, palauttaakseni sen, mitä olen hävittänyt. Nimittäin sitten, kun haluan. Kun olen tehnyt kaikkea, mitä haluan tehdä näkymättömänä. Ja siitä nyt etusijassa tahdonkin puhella kanssanne..."

"Menittekö suoraan Ipingiin?"

"Menin. Minun oli vain hankittava käsiini kolme muistiinpanokirjaani ja shekkikirjani, matkatavarani ja alusvaatteeni ja tilattava joukko kemiallisia aineita toteuttaakseni tämän suunnitelmani — näytän teille kaikki laskelmat — niin pian kuin saan kirjani takaisin — ja sitten lähdin. Voi taivas! Muistan nyt sen lumipyryn ja kirotun vaivan, joka minulla oli koettaessani estää lunta kostuttamasta pahvinaani..."

"Ja sitten te", virkkoi Kemp, "toissapäivänä, jolloin teidät saatiin ilmi, panitte toimeen — sanomalehdistä päättäen..."

"Niin. Aivan niin. Tapoinko minä sen konstaapelitomppelin?"

"Ette", vastasi Kemp. "Hän luultavasti toipui."

"Se on siis hänen onnensa. Minä suorastaan menetin malttini. Voi niitä hupsuja! Mikseivät he jättäneet minua rauhaan? Entä toinen hölmö, se maustekauppias?"

"Ei hänelläkään ole hengenvaaraa", vastasi Kemp.

"Mutta kulkuristani en tiedä mitään", sanoi Näkymätön Mies vastenmielisesti naurahtaen.

"Jumaliste, Kemp, teidäntapaisenne ihmiset eivät tiedä, mitä raivo on!... Kun on tehnyt työtä vuosikausia, suunnitellut ja pohtinut ja sitten joku kömpelö, lyhytnäköinen tomppeli turmelee kaikki saavutuksenne!... Joka ainoa moukka on lähetetty minun tielleni... Jos osakseni tulee vielä lisää sellaista, niin minä ihan vimmastun ja nujerran joka sorkan. Nyt ne ovat tehneet tilani tuhat kertaa pulmallisemmaksi."

NELJÄSKOLMATTI LUKU

Epäonnistunut suunnitelma

"Mutta nyt", sanoi Kemp vilkaisten syrjäsilmillä ikkunaan, "mitä meidän sitten nyt on tehtävä?"

Hän astui lähemmäksi vierastaan ehkäistäkseen sen mahdollisuuden, että toinen voisi vilaukselta huomata ne kolme miestä, jotka lähestyivät kukkulalle johtavaa tietä myöten — sietämättömän hitaasti, niinkuin Kempistä tuntui.

"Mitä te suunnittelitte ryynnätessänne Port Burdockiin? Oliko teillä mitään aikeita?"

"Aioin lähteä maasta pois. Mutta olen muuttanut mieltäni; kun sain tavata teidät. Luulen olevan viisasta, kun ilma nyt on lämmin ja sopii olla näkymätön, lähteä etelään. Etenkin senvuoksi, että salaisuuteni oli tunnettu ja jokainen olisi varuillaan naamioittua ja tiukasti umpeen kääriytyntä miestä

kohtaan. Täältäähän kulkee höyrylaivoja Ranskaan. Aioin pujahtaa johonkin laivaan ja uskaltaa matkustaa kanaalin poikki. Sitten olisin lähtenyt junalla Espanjaan tai muuten Algieriin. Se ei olisi vaikeaa. Siellä voisi ihminen aina olla näkymätön ja kuitenkin elää. Ja tehdä kaikenlaista. Käytin sitä kulkuria rahakukkarona ja matkakapineitten kantajana, kunnes saisin selville, millä tavalla ennakolta lähettäisin kirjani ja tavarani, jotka sitten perisin ulkomailla."

"Se on selvää."

"Mutta sitten piti tuon saastaisen vintiön koettaa varastaa minulta!
Hän on kätkenyt kirjani, Kemp. Kätkenyt minun kirjani!"

"Jospa voisin saada hänet käsiini!..."

"Paras suunnitelmahan olisi ensin saada kirjat häneltä takaisin."

"Mutta missä hän on? Tiedättekö te?"

"Hän on kaupungin poliisiasemalla telkien takana, omasta pyynnöstään, koko laitoksen vahvimmassa kopissa."

"Se roisto!" huudahti Näkymätön Mies.

"Mutta se sekoittaa vähän teidän suunnitelmianne."

"Meidän on saatava nuo kirjat. Ne ovat välttämättömät elinehdoilleni."

"Aivan niin", myönsi Kemp vähän hermostuneena koettaen päästä selville, oliko kuulunut askeleita ulkoa. "Ehdottomasti pitää päästä käsiksi niihin kirjoihin. Mutta se ei liene vaikeaa, jollei hän tiedä, mitä ne teille merkitsevät."

"Ei", sanoi Näkymätön Mies ja vaipui ajatuksiinsa.

Kemp koetti miettiä, millä saisi keskustelun pysymään vireillä, mutta Näkymätön Mies ryhtyikin omasta aloitteestaan puhumaan.

"Teidän taloonne joutuminen, Kemp", virkkoi hän, "muuttaa suunnitelmani kokonaan. Sillä te olette ymmärtäväinen mies. Kaiken uhalla mitä on tapahtunut, tästä julkisuudesta, kirjojeni menettämisestä, kaikista kärsimyksistäni huolimatta on vielä jäljellä suuria mahdollisuuksia, suunnattomia mahdollisuuksia..."

"Ette suinkaan ole kenellekään kertonut minun olevan täällä?" kysyi hän äkkiä.

Kemp epäröi. "Siitähän sovittiin", vastasi hän.

"Ei ainoallekaan?" tiukkasi Griffin.

"En ainoallekaan."

"No sitten..." Näkymätön Mies nousi seisomaan ja pannen kätet puuskaan alkoi astella edestakaisin Kempin työhuoneessa.

"Minä tein erehdyksen, Kemp, suunnattoman erehdyksen pannessani tämän muutoksen yksin toimeen. Olen tuhlannut voimia, aikaa, hyviä tilaisuuksia. Yksin! Ihmeellistä on, kuinka vähän ihminen voi yksinään! Ryöstää vähän, tehdä pahaa vähän, ja siihen se loppuu."

"Minä tarvitsen, Kemp, vartijaa, auttajaa ja piilopaikkaa, sellaista järjestelyä, jonka tukemana voin nukkua ja syödä ja levätä rauhassa ja luottavasti. Minulla täytyy olla liittolainen. Kun saan liittolaisen, ruokaa ja lepoa, voin toimittaa tuhansia asioita."

"Tähän asti olen kulkenut umpimähkään. Meidän on punnittava kaikkea, mitä näkymättömyys merkitsee, kaikkea, mitä se ei merkitse. Siitä on vähän apua räystäätippumista vastaan ja niin edespäin — siitähän syntyy ääni kuitenkin. Vähän se auttaa — hyvin vähän ehkä — jos murtautuu taloon, ja niin edespäin. Kun minut kerran saa kiinni, on helppo vangita minut. Mutta toiselta puolen on minua vaikea saada kiinni. Tämä näkymättömyys on tosiaankin hyvä vain kahdessa suhteessa. Se on hyödyllinen pakoon lähtiessä ja lähestyessä. Se on siis erittäin hyödyllinen tappamisessa. Minä voin hiipiä ihmisen ympäri, mikä ase hänellä sitten lieneekään kädessään, valita sopivan kohdan, iskeä mieleni mukaan, väistellä mieleni mukaan, lähteä pakoon mieleni mukaan."

Kempin käsi kohosi hipaisemaan viiksiä. Kuuluiko alakerrasta liikettä?

"Ja meidän täytyy tappaa, Kemp."

"Meidän täytyy tappaa", toisti Kemp. "Kuuntelen teidän suunnitelmaanne, Griffin, mutta en hyväksy sitä, muistakaa se. *Miksi* tappaa?"

"Ei suotta tappaa, vaan oikein harkitusti surmata. Asia on näin: he tietävät, että on olemassa Näkymätön Mies — yhtä hyvin kuin me tiedämme Näkymättömän Miehen olevan olemassa — ja tämän Näkymättömän Miehen, Kemp, pitää nyt panna toimeen oikea hirmuhallitus. Niin, epäilemättä se on kauhistuttavaa, mutta sitä tarkoitan. Hirmuhallitus. Täytyy ottaa jokin kaupunki esimerkiksi teidän Burdockinne, saattaa se kauhun valtaan ja hallita sitä. Täytyy jaella käskyjä. Sellaista saattaa tehdä tuhansin tavoin — ihan riittäviä olisivat ovien alitse työnnetty paperilaput. Ja kaikki, jotka eivät tottele määräyksiä, tapetaan. Samoin kaikki ne, jotka puolustavat vastahakoisia."

"Ohoh", sanoi Kemp, kuuntelematta enää Griffiniä, sillä muuan ääni ilmaisi hänen ulko-oveaan avattavan ja suljettavan.

"Minusta näyttää, Griffin" virkkoi hän salatakseen tarkkaavaisuutensa puutteen, "että teidän liittolaisenne olisi vaikeassa asemassa".

"Ei kukaan saisi tietää, että hän olisi liittolainen", sanoi Näkymätön Mies innokkaasti. Ja sitten äkkiä: "Hst! Mitä siellä alakerrassa on?"

"Ei mitään", vastasi Kemp, ja alkoi äkkiä puhua kovaa ja pontevasti. "Minä en suostu siihen, Griffin", sanoi hän. "Ymmärtäkää minut oikein, minä en sitä hyväksy. Miksi haaveilla kamppailua kokonaista kansaa vastaan? Kuinka voitte toivoa siten saavuttavanne onnea? Älkää olko yksinäinen susi. Julkaiskaa tutkimuksenne — ottakaa koko maailma — ottakaa ainakin yksi kansakunta uskotuksenne. Ajatelkaahan, mitä voisitte tehdä miljoonan apulaisen tukemana..."

Näkymätön Mies keskeytti hänet — käsi ojennettuna. "Portaista kuului askeleita", sanoi hän.

"Mitä tyhjää", virkkoi Kemp.

"Antakaahan minun katsoa", pyysi Näkymätön Mies ja kulki käsi ojennettuna ovelle.

Sitten tapahtumat seurasivat toisiaan hyvin nopeasti. Kemp epäröi hetkisen ja sitten liikahti häntä pidättäköseen. Näkymätön Mies hätkähti ja seisahtui. "Petturi!" huusi Ääni, ja äkkiä aamupuku aukeni, ja istuutuen tuolille alkoi näkymätön riisuutua. Kemp harppasi kolme nopeaa askelta ovelle, ja heti hypähti Näkymätön Mies — jonka sääret olivat kadonneet — seisomaan ja kiljaisi. Kemp paiskasi oven auki.

Kun se avautui, kuului alakerrasta kiireisiä askelia ja ääniä.

Nopealla liikkeellä Kemp työnsi Näkymättömän Miehen takaisin, hypähti syrjään ja läimäytti oven kiinni. Avain oli ulkopuolella valmiina. Seuraavalla hetkellä olisi Griffin ollut yksinään vankina näkötornin työhuoneessa — jollei erästä pikku seikkaa olisi sattunut. Avain oli sinä aamuna työnnetty läpeen kiireesti. Kun Kemp paukautti oven kiinni, putosi avain kolahtaen matolle.

Kempin kasvot kalpenivat. Hän koetti tarttua ovenripaan molemmin käsin. Hetkisen hän seisoivat sitä kiskomassa. Sitten ovi raottui kuusi tuumaa. Mutta hän sai sen taas kiinni. Seuraavalla kerralla se temmattiin jalan leveydeltä auki, ja aamupuku tunkeutui oviaukkoon. Näkymättömät sormet tarttuivat hänen kurkkuunsa, ja hän hellitti otteensa rivasta puolustaakseen itseään. Hänet työnnettiin takaisin, heitettiin kumoon ja sysättiin voimakkaasti portaiden nurkkaukseen. Tyhjä aamupuku viskattiin hänen päälleen.

Portaiden puolivälissä oli eversti Adye, Kempin lähettämän kirjeen saaja, Burdockin poliisipäällikkö. Hän katseli hämmästyneenä Kempin äkillistä ilmestymistä, jota seurasi tyhjän vaatekappaleen omituinen lentäminen ilmassa. Hän näki Kempin pauskautuvan maahan ja ponnistelevan päästökseen jaloilleen, sitten hoipertelevan, syöksyvän eteenpäin ja kaatuvan taas lattialle kuin nujerretun härän.

Senjälkeen hän itse sai rajun iskun. Tyhjästä! Suunnaton paino, kuten tuntui, karkasi hänen kimppuunsa, ja hän vieräsi suinpäin alas portaita; jokin kiristi häntä kurkusta, ja polvi työntyä hänen kuvettaan vasten. Näkymätön jalka polki häntä selkään, aavemainen sipsutus kuului menevän portaita alaspäin, ja hän kuuli kahden poliisin käytävässä huutavan ja juoksevan ja talon ulko-oven kovasti paukahtavan.

Hän kierähti ympäri ja nousi istumaan ja tuijottamaan. Hän näki Kempin hoipertelevan alas portaita pölyisenä ja vaatteet epäjärjestyksessä, toinen puoli kasvoja valkeina iskuista, huuli vertavuotavana ja käsivarrella vaalea aamupuku ynnä muutamia muita vaatekappaleita.

"Voi taivas!" huusi Kemp. "Nyt alkaa kova leikki! Hän on poissa!"

VIIDESKOLMATTA LUKU

Näkymättömän miehen takaa-ajo

Jonkun aikaa Kemp puhui niin sekaisin, ettei osannut Adyelle selittää nopeasti toisiaan seuranneita tapauksia. He seisoivat portaiden siltamalla, Kemp puhellen hätäisesti, Griffinin eriskummaiset vaatekappaleet vielä käsivarrellaan. Mutta pian alkoi Adye hieman käsittää tilannetta.

"Hän on mieletön", sanoi Kemp, "epäinhimillinen. Hän on pelkkää itsekkyyttä. Hän ei ajattele mitään muuta kuin omaa etuaan, omaa turvallisuuttaan. Olen tänä aamuna kuunnellut kerrassaan töykeän itsekästä juttua... Hän on haavoittanut ihmisiä. Hän saa toimeen pakokauhun. Ei mikään voi pysähdyttää häntä. Nyt hän liikkuu ulkona — raivoissaan!"

"Hänet täytyy saada kiinni", sanoi Adye. "Se on varmaa."

"Mutta kuinka?" huusi Kemp ja alkoi äkkiä esittää monenlaisia tuumia. "Teidän täytyy aloittaa heti, panna kaikki soveliaat miehet työhön, estää hänet pääsemästä pois tältä seudulta. Kun hän kerran pääsee pakoon, voi hän kulkea mielensä mukaan pitkin maaseutua, tappaa ja silpoa. Hän haaveilee hirmuhallitusta! Suorastaan hirmuhallitusta. Teidän pitää lähettää vartijoita junille ja maanteille ja laivoille. Sotaväen pitää auttaa. Teidän täytyy sähköttää apua. Ainoa asia, joka voi pidättää häntä täällä, on toivo saada takaisin muutamat muistiinpanokirjat, joita hän pitää arvokkaina. Selitän sen teille! Teillä on poliisiasemalla eräs mies — Marvel."

"Minä tiedän sen", sanoi Adye, "kyllä tiedän. Ne kirjat — jaha. Mutta kulkuri..."

"Väittää, ettei hänellä ole niitä. Mutta hän luulee kulkurilla olevan. Ja teidän täytyy estää häntä syömästä ja nukkumasta — yötä päivää pitää koko seudun olla jalkeilla häntä takaa-ajamassa. Ruoka täytyy panna telkien taakse hyvään talteen, kaikki ruoka, niin ettei hän saa sitä muutoin kuin murtautumalla taloihin. Kaikki ovet täytyy sulkea häneltä. Taivas lähettäköön meille kylmiä öitä ja sadetta! Koko seudun täytyy ruveta ajamaan häntä takaa eikä saa hellittää kesken. Kuulkaahan, Adye, hän on oikea vaara, onnettomuus — jollei häntä saada kiinni ja panna lukkojen taakse, on pelottavaa ajatella, mitä voi tapahtua."

"Mitä muuta voimme tehdä?" kysyi Adye. "Minun täytyy paikalla mennä asiaa järjestämään. Mutta miksette tulisi mukaan? Niin — tulkaa tekin! Pidämme jonkinlaisen sotaneuvottelun — otamme avuksi Hoppsin — ja rautatievirkkamiehet. Hitto vie, tässä on kiire. Mennään nyt — kertokaa minulle kaikki matkalla. Mitä muuta voimme tehdä? Heittäkää nuo kampsut pois."

Samassa Adye lähti ensimmäisenä alas. He huomasivat ulko-oven olevan auki ja poliisien seisovan ulkopuolella tuijottamassa tyhjään ilmaan. "Hän on mennyt pois, herra", virkkoi toinen.

"Meidän täytyy heti lähteä keskusasemalle", sanoi Adye. "Toinen teistä lähteköön hakemaan ajoneuvot tänne meitä vastaan — nopeasti. Ja nyt, Kemp, mitä muuta?"

"Koiria", virkkoi Kemp. "Hankkikaa koiria. Ne eivät näe häntä, mutta vainuavat hänet. Hankkikaa koiria."

"Hyvä on", sanoi Adye. "Sitä ei yleensä tiedetä, mutta Halsteadin vankilan viranomaiset tietävät miehen, jolla on verikoiria. Siis koiria. Mitä muuta?"

"Muistakaa", sanoi Kemp. "että hänen ruokansa näkyy. Aterian jälkeen näkyy hänen ruokansa, kunnes se on sulanut niin että hänen on piileskeltävä syönnin jälkeen. Teidän pitää herkeämättä kulkea ristiin rastiin. Joka tiheikössä, jokaisessa hiljaisessa loukossa. Ja pankaa pois kaikki aseet — kaikki kappaleet, jotka voisivat kelvata aseiksi. Hän ei voi kuljettaa sellaisia esineitä kauan. Ja kaikki, mitä hän voi siepata käteensä ja käyttää lyömäesineinä, on kätkevä näkyvistä."

"Hyvä on", sanoi Adye. "Me saamme hänet vielä kiinni!"

"Ja maanteille..." jatkoi Kemp epäröiden.

"No?" kysyi Adye.

"Lasijauhoa", sanoi Kemp. "Se on kyllä julmaa. Mutta ajatelkaa, mitä kaikkea hän voi tehdä!"

Adye veti kiivaasti ilmaa keuhkoihinsa hampaittensa välistä. "Se ei ole oikein miesmäistä. Enpä tiedä. Mutta minä hankin kyllä varalle lasijauhoa. Jos hän menee liian pitkälle..."

"Se mies on muuttunut epäinhimilliseksi, uskokaa pois", sanoi Kemp. "Olen ihan varma siitä, että hän panee toimeen hirmuhallituksen — heti kun hän on vapautunut tämän paon herättämästä mielenkuohusta — se on yhtä varmaa kuin että minä nyt puhelen teille. Meidän ainoa toivomme on se, että ehätämme hänen edelleen. Hän on katkaissut suhteensa omaan kansaansa. Saakoon hän omalla verellään sen sovittaa."

KUODESKOLMATTI LUKU

Wicksteedin murha

Näkymätön Mies oli ilmeisesti silmittömän raivon vallassa rynnännyt ulos Kempin talosta. Eräs pieni lapsi, joka leikki lähellä Kempin porttikäytävää, siepattiin rajusti maasta ja heitettiin tiensivuun, niin että sen nilkka meni sijoiltaan. Senjälkeen katosi Näkymätön Mies muutamiksi tunneiksi, niin ettei hänestä kuultu mitään. Ei kukaan tiedä, minne hän meni tai mitä hän teki. Mutta voimme kuvitella hänen rientäneen kuumana kesäkuun aamupäivänä ylös kukkulalle ja sieltä edelleen Port Burdockin takaiselle aukealle hiekkannummelle epätoivoissaan sietämättömästä kohtalostaan ja lopulta hiestyneenä ja väsyneenä piileskelleen Hintondeanin viidakossa, punoakseen pirstoutuneet suunnitelmansa taas kokoon lähimmäisiään vastaan. Todennäköisimmin hän pakeni juuri sinne, sillä siellä hän taas ryhtyi toimimaan hirveän surullisella tavalla noin kahden ajoissa iltapäivällä.

Voisi kysyä, millainen hänen mielentilansa lienee silloin ollut ja mitä suunnitelmia hän siellä hautoi. Epäilemättä hän oli ihan suunniltaan raivosta Kempin kavaluuden vuoksi, ja vaikka voimmekin ymmärtää ne vaikuttimet, jotka johtivat tähän petokseen, sopii kuitenkin kuvitella, vieläpä jonkun verran tunteakin samaa kiukkoa, joka sellaisesta aiotusta yllätyksestä herää. Ehkä oli hänen mieleensä palannut jotakin siitä huumaavasta hämmästyksestä, jota hän oli kokenut Oxford-kadun varrella, sillä hän oli ilmeisesti luullut voivansa luottaa Kempin myötävaikutukseen petomaisessa haaveessaan saattaa maailma kauhun valtaan. Joka tapauksessa hän katosi ihmisten havaintopiiristä puolipäivän tienoissa, eikä kukaan elävä todistaja voi kertoa, mitä hän teki noin puolikolmeen asti. Se oli ehkä onneksi ihmisille, mutta hänelle itselleen se oli turmiollista toimittomuuden aikaa.

Sillä välin puuhasi yhä kasvava miesjoukko, joka oli hajautunut yli seudun. Aamulla hän oli vielä ollut pelkkää tarua, ihmisten pelätin. Iltapäivällä, pääasiassa Kempin kuivasti lausumain tiedonantojen nojalla, hän tuntui kaikista todelliselta vastustajalta, jota piti haavoittaa, joka oli vangittava tai nujerrettava, ja paikkakunta alkoi järjestäytyä käsittämättömän nopeasti. Kahden aikana hän olisi vielä voinut poistua seudulta nousemalla junaan, mutta kahden jälkeen se oli mahdotonta. Jokainen matkustajajuna pitkin suuren suunnikkaan sivuja Southamptonin, Winchesterin, Brightonin ja Horshamin välillä kulki ovet lukossa, ja tavaraliikenne oli melkein kokonaan keskeytetty. Ja kolmenkymmenen kilometrin kehässä Port Burdockin ympärillä liikkui alituisesti kivääreillä ja lyijynuppisilla sauvoilla asestettuja miehiä kolmen tai neljän ryhmässä koirien kera, ristiin rastiin teillä ja pelloilla.

Ratsupoliiseja oli liikkeellä pitkin kaikkia kujia. Ne pysähtyivät joka mökin eteen ja varoittivat ihmisiä lukitsemaan talonsa ja pysymään sisällä, jolleivät olleet asestettuja. Kaikki koulut olivat lopettaneet työnsä kolmen aikana, ja lapset kiirehtivät kotiin pelästyneinä ja pysytellen ryhmissä. Kempin julistus — jonka Adye tosin oli allekirjoittanut — oli asetettu näkyviin melkein koko seudulla neljän viiden ajoissa iltapäivällä. Se kuvaili lyhyesti, mutta selvästi kaikki taistelun ehdot, selitti välttämättömäksi estää Näkymätöntä Miestä saamasta ruokaa ja unta, vaati ehdottomasti yhtämittaista varuillaan olemista ja kehoitti valppaasti tarkkaamaan hänen liikkumisensa merkkejä. Niin nopeaa ja täsmällistä oli viranomaisen toiminta, niin äkkiä herännyt ja yleinen oli usko tähän omituiseen ihmiseen, että ennen yön tuloa oli monen sadan neliökilometrin ala ehdottomassa piiritystilassa. Sitäpaitsi kulki illalla kauhunväristys läpi koko vartioston, koko hermostuneen paikkakunnan, lentäen kuiskauksena suusta suuhun. Nopeasti ja varmasti levisi yli koko seudun joka suuntaan kertomus herra Wicksteedin murhasta.

Jos se arvelumme on oikea, että Näkymättömän Miehen pakopaikkana oli Hintondeanin viidakko, täytyy meidän otaksua, että hän varhain iltapäivällä riensi taas pois hautoen jotakin sellaista suunnitelmaa, joka vaati aseiden käyttämistä. Emme voi tietää, mikä hänen aikeensa oli, mutta se seikka, että hänellä oli rautakanki kädessään, ennenkuin hän tapasi Wicksteedin, on ainakin minusta vastaanväättämätön todistuskappale.

Emme tietenkään voi sanoa mitään varmaa tuon kahakan yksityiskohdista. Se tapahtui erään hiekkakuopan reunalla, vajaan parin sadan metrin päässä loordi Burdockin huvilan portilta. Kaikki viittaa epätoivoiseen tappeluun — tallattu maa, herra Wicksteedin saamat monet haavat, hänen särkynyt keppinsä; mutta mahdotonta on kuvitella, miksi hyökkäystä olisi tehty muutoin kuin murharaivossa. Tuleepa melkein ehdottomasti päätelleeksi hänen olleen järjiltään. Herra Wicksteed oli neljänsikymmenen viiden tai -kuuden vanha mies, loordi Burdockin pehtori, hyvin siivo tavoiltaan ja ulkomuodoltaan. Viimeisenä kaikista olisi hän voinut kiihoittaa niin kauheaa vastustajaa. Näkymätön Mies näkyy käyttäneen rautakankea, kun toinen oli menossa rauhallisesti kotiinsa päivälliselle, hyökkäsi hänen kimppuunsa, musersi hänen heikot puolustusyrityksensä, taittoi hänen käsivartensa, kaatoi hänet ja murskasi hänen päänsä sohjoksi.

Tietysti hänen oli täytynyt kiskaista rautakanki aidasta, ennenkuin tapasi uhrinsa — hänen oli täytynyt pidellä sitä valmiina kädessään. Vain kaksi yksityisseikkaa sen lisäksi, mitä jo on esitetty, näyttää vähän oudostuttavan. Toinen niistä on se, että hiekkakuoppa ei ollut herra Wicksteedin suoran kotimatkan varrella, vaan melkein parin sadan metrin päässä hänen reitiltään. Toinen on erään pikku tytön vakuutus, että hän iltapäiväkouluun mennessään näki murhatun miehen juosta harppaavan omituisella tavalla pellon poikki hiekkakuopalle päin. Tytön näytettyä liikkeillä, kuinka Wicksteed oli kulkenut, saattoi päättää hänen seuranneen jotakin edessään olevaa ja lyöneen sitä tuostakin kävelykepillään. Tyttö oli viimeinen henkilö, joka näki hänet elossa. Wicksteed katosi hänen näkyvistään kuolemaansa kohti. Taistelun peitti hänen silmiltään vain pieni koivuryhmä ja matala notko.

Tämä osoittaa ainakin kirjoittajan mielestä, että murhaa ei tehty pelkästä oikusta. Voimme kuvitella joka tapauksessa Griffinin ottaneen rautakangen aseeseen, mutta ilman harkittua tarkoitusta käyttäen sitä murhaamiseen. Sitten on Wicksteed kaiketi saapunut paikalle ja huomannut kangen selittämättömällä tavalla liikkuvan ilmassa. Ajattelematta ollenkaan Näkymätöntä Miestä — sillä Port Burdock on sieltä noin penikulman päässä — hän lienee lähtenyt ajamaan sitä takaa. Hyvin luultavaa on, ettei hän ollut edes kuullut puhuttavan Näkymättömästä Miehestä. Voi siis kuvitella Näkymättömän Miehen lähteneen rauhallisesti pois aikoen välttää ilmituloa lähiseudulla. Wicksteed seurasi tätä selittämättömästi liikkuvaa esinettä kiihoittuneena ja uteliaana, käyden siihen lopulta käsiksi.

Epäilemättä olisi Näkymätön Mies tavallisissa oloissa voinut helposti jättää jälkeensä keski-ikäisen takaa-ajajansa; mutta paikka, jossa herra Wicksteedin ruumis tavattiin, ilmaisee hänen onnettomuudekseen pakottaneen saaliinsa polttavien nokkosten ja hiekkakuopan väliseen nurkkaan. Niiden, jotka tuntevat Näkymättömän Miehen tavattoman pikavihaisuuden, on helppo kuvitella kahakan loppupuoli.

Mutta se on pelkkä otaksuma. Ainoat varmat tosiseikat — sillä lasten kertomukset ovat usein epäluotettavia — ovat Wicksteedin hengettömän ruumiin ja nokkosten joukkoon heitetyn verisen rautakangen löytäminen. Se seikka, että Griffin oli jättänyt aseensa, osoittaa hänen mielenkuohussa luopuneen siitä mahdollisesta suunnitelmasta, jota varten hän oli sen ottanut. Hän oli kyllä mitä itsekkäin ja tunteettomin mies, mutta hänen uhrinsa, ensimmäisen uhrinsa näkeminen verisenä ja sääliittäväenä maassa virumassa lienee päästänyt vallalleen jonkin kauan tukittuna olleen katumuksen lähteen, joka kaiketi tulvi jonkun aikaa, mitä tahansa hän muuten olikin suunnitellut.

Herra Wicksteedin murhan jälkeen hän näyttää kulkeneen hiekkanuimmelle päin. Huhu kertoo Fern Bottomin lähellä pellolla työskennelleiden parin miehen kuulleen auringonlaskun aikana jotakin ääntä. Se valitti ja nauroi, nyyhkytti ja voihki ja tuon tuostakin huudahti. Varmaankin se on ollut perin outoa. Ääni oli siirtynyt keskeltä yli apilapellon ja häipyi vuorille päin.

Sillä välin oli Näkymätön Mies varmasti saanut jonkin verran tietää, kuinka nopeasti Kemp oli käyttänyt hyväkseen hänen luottamustaan. Hänen oli täytynyt huomata, että talot oli lukittu ja teljet joka ovella; kaiketi hän oli kuljeskellut rautatieasemien lähistöllä, hiiviskellyt majatalojen tienoilla ja epäilemättä lukenut julistukset saaden jonkinlaisen käsityksen itseään vastaan aloitetun sotaretken laadusta. Illan lähestyessä ilmestyi sinne tänne pelloille kolmen neljän miehen ryhmiä ja kuului koirien haukkumista. Näille miehille oli annettu erikoiset ohjeet siitä, kuinka heidän tuli auttaa toistaan mahdollisen kahakan syntyessä. Mutta hän vältti heitä kaikkia. Voimme jonkun verran ymmärtää hänen katkeruuttaan, joka mahdollisesti oli sitäkin voimakkaampi senvuoksi, että hän oli itse antanut ne tiedot, joita nyt häikäilemättä käytettiin häntä vastaan. Siksi päiväksi hän ainakin menetti rohkeutensa, sillä melkein vuorokauden, lukuunottamatta sitä aikaa, joka häneltä meni Wicksteedin ahdistamiseen, hän oli takaa-ajettavana. Yöllä hänen oli täytynyt syödä ja nukkua, sillä aamulla hän oli jälleen oma itsensä, toimelias, voimakas, vihainen ja pahasisuinen, valmis ryhtymään viimeiseen suureen kamppailuunsa mailman kanssa.

SEITSEMÄSKOLMATTI LUKU

Kempin talon piiritys

Kemp luki omituisen kirjeen, joka oli kirjoitettu lyijykynällä rasvaiselle paperille.

"Olette ollut hämmästyttävän tarmokas ja taitava", sanottiin siinä, "vaikken voikaan kuvitella, mihin te sillä pyritte. Te olette minua vastaan. Kokonaisen päivän olette ajanut minua takaa — olette koettanut riistää minulta yölevon. Mutta minä olen saanut ruokaa kiusallannekin, nukkunut vastoin tahtoanne, ja leikki on vasta alussa. Niin, vasta alussa. Ei ole muuta neuvoa kuin aloittaa hirmuhallitus. Tämä julistaa hirmuhallituksen ensimmäisen päivän tulleen. Port Burdock ei ole enää kuningattaren hallittavana. Kertokaa se poliisipäällikölle ja muille. Nyt hallitsen minä — hirmuvaltias! Tämä on uuden ajanlaskun ensimmäisen vuoden ensi päivä — Näkymättömän Miehen aikakausi alkaa. Minä olen Näkymätön Mies Ensimmäinen. Aluksi tämä hallitus on lievä. Ensimmäisenä päivänä mestataan esimerkin vuoksi yksi, Kemp niminen mies. Kuolema kohtaa hänet tänään. Hän saa lukita itsensä telkien taakse, piiloutua, hankkia vartijat ympärilleen, hankkia panssarin, jos tahtoo — mutta kuolema, näkymätön kuolema tulee. Turvautukoon hän kaikkiin varokeinoihin — se tehoo kyläkansaani. Kuolema lähtee postilaatikosta puolipäivän aikaan. Kirje solahtaa sinne postimiehen tullessa, ja sitten mars! Leikki alkaa. Kuolema lähtee liikkeelle. Älkää auttako häntä, ihmiset, ettei Kuolema käy teidänkin kimppuunne. Tänään täytyy Kempin kuolla."

Luettuaan pariin kertaan tämän kirjeen Kemp sanoi: "Se ei ole pilaa. Siinä kuuluu hänen äänensä. Ja hän tarkoittaa, mitä sanoo."

Hän käänsi taivutetun arkin toisin päin ja näki osoitepuolella Hintondeanin postileiman ja proosallisen ilmoituksen: "*maksettava 2 pennyä*".

Hän nousi hitaasti, jättäen puolisensa kesken — kirje oli tullut kello yhden postissa — ja meni työhuoneeseensa. Hän soitti taloudenhoitajatartaan ja käski tämän paikalla kiertää talon ympäri, tutkia kaikki ikkunoiden hakaset ja sulkea kaikki ikkunaluukut. Itse hän pani kiinni työhuoneensa luukut. Makuuhuoneensa lukitusta laatikosta hän otti pienen revolverin, tarkasti sitä huolellisesti ja pisti sen kotitakkinsa taskuun. Sitten hän kirjoitti muutamia lyhyitä kirjeitä, yhden eversti Adyelle, ja antoi ne palvelijansa vietäväksi, samalla sanellen hänelle selvät määräykset, millä lailla hänen oli lähdettävä talosta. "Mitään vaaraa ei ole", virkkoi hän ja lisäsi salaa mielessään: "teille". Senjälkeen hän mietiskeli jonkun aikaa ja palasi sitten jäähtyneen puolisensa ääreen.

Hän söi vaipuen silloin tällöin ajatuksiinsa. Vihdoin hän löi kätensä voimakkaasti pöytään. "Me otamme hänet kiinni!" sanoi hän, "ja minä olen syöttinä. Hän tulee liian pitkälle."

Kemp meni ylös näkötorniin ja sulki huolellisesti joka oven jäljessään. "Tämä on peliä", virkkoi hän, "outoa peliä — mutta kaikki voitonmahdollisuudet ovat minun puolellani, herra Griffin, vaikka olettekin näkymätön ja rohkea. Griffin *contra mundum* ... kosto mielessä."

Hän seiso ikkunan ääressä katsellen helteistä mäensyrjää. "Hänen täytyy saada ruokaa joka päivä - enkä minä häntä kadehdi. Nukkuikohan hän todellakin viime yönä? Jossakin ulkosalla — turvassa yhteentörmäyksiltä. Toivoisinpa, että tämän kuumuuden sijasta saisimme tuntuvasti viileämmän ja märän ilman. Hän voi nyt vaania minua."

Kemp astui ihan ikkunan eteen. Jotakin kalahti kovasti puitteiden yläpuolelle muuraukseen ja sai hänet rajusti peräytymään.

"Alan jo hermostua", virkkoi Kemp. Mutta vasta viiden minuutin kuluttua hän taas meni ikkunan luo. "Varmaankin se oli jokin varpunen", tuumi hän.

Sitten hän kuuli ulko-oven kellon soivan ja kiiruhti alakertaan. Hän veti salvan syrjään, tutki ketjua, nosti irti sen ja avasi oven varovasti näyttämättä itseään. Tuttu ääni tervehti häntä. Siellä oli Adye. "Teidän palvelijanne kimppuun on hyökätty, Kemp", sanoi hän oven takaa.

"Mitä!" huudahti Kemp.

"Se kirjeenne temmattiin häneltä. Näkymätön Mies on täällä lähistöllä. Päästäkää minut sisään."

Kemp irroitti ketjun, ja Adye tuli sisään niin ahtaasta aukosta kuin mahdollista. Hän seiso käytävässä ja katseli sanomattomasti huojentuneen näköisenä, kuinka Kemp jälleen sulki oven. "Kirje siepattiin hänen kädestään. Se säikähdytti häntä pahanpäiväisesti. Tyttö on nyt poliisiasemalla, hermopuuskan

vallassa. Näkymätön Mies on täällä lähistöllä. Mitä kirje koski?"

Kemp kirosi.

"Mikä hupsu minä olinkaan!" huudahti hän. "Minun olisi pitänyt tietää. Tänne ei ole tunninkaan kävelymatkaa Hintondeanista. Nyt jo!"

"Mitä sitten?" kysyi Adye.

"Katsokaahan!" sanoi Kemp ja astui edellä työhuoneeseensa. Hän ojensi Adyelle Näkymättömän Miehen kirjeen. Adye, luki sen ja vihelsi hiljaa. "Ja te...?" kysyi Adye.

"Ehdotin ansaa — kuin hupsu", vastasi Kemp, "ja lähetin ehdotukseni naispalvelijan mukana. Hänelle."

Nyt kirosi Adyekin.

"Hän laittautuu tiehensä", virkkoi Adye.

"Johan nyt!" sanoi Kemp.

Yläkerrasta kuului särkyvän lasin helinää. Adye näki vilahdukselta Kempin taskusta puolittain esiintyöntyvän pikku revolverin. "Se on yläkerran ikkuna", sanoi Kemp ja lähti edellä ylös. Heidän vielä ollessaan portailla kuului toinen helähdys. Tullessaan työhuoneeseen he näkivät sen kolmesta ikkunasta kahden olevan säpäleinä. Toinen puoli lattiaa oli lasinsirpaleiden peittämä, ja kirjoituspöydällä oli iso kivi. Miehet jäivät ovelle katselemaan hävitystä. Kemp kirosi taas ja samassa kuului kolmannesta ikkunasta aivan kuin pistolinlaukaus, puolisko roikkui hetkisen irrallaan ja putosi huoneen lattialle hajanaisina, värisevinä kolmikulmioina.

"Mitä tämä merkitsee?" kysyi Adye.

"Se on alkua", sanoi Kemp.

"Eikö tänne voi kiivetä minkään kautta?"

"Ei kissakaan", vastasi Kemp.

"Eikö ole ikkunaluukkuja?"

"Ei täällä. Kaikissa alakerran huoneissa on. Ohoh!"

Läiskis, ja sitten alakerrasta kuului kovaa paukkinää, ikäänkuin olisi lyöty lautoja vastakkain. "Kirottu mies!" sanoi Kemp. "Sen täytyy olla — niin - se on yksi makuuhuoneista. Hän mullistasi nyt koko talon. Mutta hän on hupsu. Luukut ovat paikoillaan, ja lasit putoavat ulkopuolelle. Hän loukkaa jalkansa."

Eräs toinenkin ikkuna kuului menevän rikki. Molemmat miehet seisoivat portaiden siltamalla neuvottomina.

"Nytpä tiedän!" sanoi sitten Adye. "Antakaa minulle keppi tai jokin muu esine. Minä lähdän hankkimaan verikoirat tänne. Silloin hänen pitäisi lauhtua!"

Taas muuan ikkuna seurasi toisten esimerkkiä.

"Eikö teillä ole revolveria?" kysyi Adye.

Kemp pisti käden laskuunsa. Sitten hän epäröi.

"Minulla ei ole muuta kuin tämä."

"Minä tuon sen lakaisin", sanoi Adye. "Te olette täällä turvassa."

Kemp ojensi hänelle aseensa, häpeillään hätävalheestaan.

"Nyt ovelle", sanoi Adye

He kuulivat epäröiden seisoessaan käytävässä, että muuan alakerran makuuhuoneen ikkuna särkyi ja lensi alas. Kemp meni ovelle ja alkoi irroitaa salpoja niin hiljaa kuin mahdollista. Hänen kasvonsa olivat vähän kalpeammat kuin tavallisesti.

"Teidän täytyy mennä suoraa päätä ulos", sanoi Kemp.

Samassa oli Adye ulkoportaita ja salvat putosivat jälleen sinkilöihinsä. Hän oli vähän aikaa kahden vaiheilla, ja hänestä tuntui turvallisemmalta seisoa selkä ovea vasten. Sitten hän marssi suoraan ja tasaisesti portaita alas. Hän meni nurmikon poikki ja lähestyi veräjää. Heikko leyhkä tuntui väreilevän ruoholla. Jokin liikkui hänen lähellään.

"Seisahtukaa hetkeksi", sanoi Ääni, ja Adye pysähtyi kohta. Hänen kätensä puristi lujemmin revolveria.

"Mitä nyt?" kysyi hän kalpeana ja tyyneästi, joka hermo jännityksessä.

"Suvaitkaa tehdä minulle mieliksi ja mennä takaisin taloon", sanoi Ääni yhtä jännittyneenä ja tyyneenä kuin Adyenkin.

"Ikävä kyllä, en voi", vastasi Adye vähän käheästi ja kostutti huuliaan kielellään. Hän luuli äänen tulevan edestään vasemmalta puolelta. Mitähän, jos yrittäisi onneaan, laukauksella?

"Minne te menette?" kysyi Ääni. Kumpainenkin liikahti nopeasti ja Adyen avoimesta taskunsa näkyi jotakin kiitävää.

Adye seisahtui ja mietti. "Se on oma asiani, minne menen", sanoi hän hitaasti. Nämä sanat olivat vielä hänen huulillaan, kun käsivarsi kiertyi hänen kaulansa ympäri, polvi painui hänen selkäänsä vasten, ja hän lensi selälleen. Hän viritti revolverin ja laukaisi sen kömpelösti. Samassa hän sai iskun vasten suutaan, ja revolveri väännettiin hänen kädestään. Turhaan hän koetti tarttua johonkin liukkaaseen raajaan, rimpuili pystyyn ja kaatui taas. "Kirottua!" sanoi Adye. Ääni nauroi. "Tappaisin teidät nyt, jollei se olisi luodin tuhlausta", virkkoi se. Adye näki revolverin ilmassa itseensä suunnattuna.

"Mitä nyt?" kysyi Adye nousten istumaan.

"Nouskaa pystyyn", sanoi Ääni. Adye kompuroi seisaalle.

"Kuulkaahan", virkkoi Ääni lujasti, "älkää yrittäkö konstilla. Muistakaa, että voin nähdä teidän kasvonne, vaikkette te voi nähdä minua. Teidän on mentävä takaisin sisälle."

"Hän ei päästä minua sinne", sanoi Adye.

"Sepä on ikävää", virkkoi Näkymätön Mies. "En ollenkaan halua riitaa teidän kanssanne."

Adye kostutti taas huuliaan. Hän hellitti katseensa revolverin piipusta ja näki kaukana meren hyvin sinisenä ja tummana keskipäivän auringon paisteessa, tasaisen, vihreän nummen, vuoren valkoisen huipun ja mahtavan kaupungin, ja äkkiä hän käsitti, että elämä oli hyvin suloinen. Hänen silmänsä kiintyivät taas pieneen metalliesineeseen, joka riippui maan ja taivaan välillä, kuuden jalan päässä. "Mitä minun on tehtävä?" kysyi hän synkästi.

"Mitä *minun* on tehtävä?" kysyi Näkymätön Mies. "Te saatte apua. Teidän ei auta muu kuin mennä takaisin sisälle."

"Minä koetan. Jos hän päästää minut sisään, niin lupaatteko olla syöksymättä ovelle?"

"En minä halua riitaa teidän kanssanne", vastasi Ääni.

Kemp oli kiiruhtanut yläkertaan päästettyään Adyen ulos ja näki nyt ryömiessään särkyneiden lasinsirpaleiden seassa ja kurkistaessaan varovasti työhuoneensa ikkunalaudan yli, että Adye seiso keskustelemassa näkymättömän kanssa. "Miksei hän laukaise?" kuiskasi Kemp itsekseen. Sitten liikahti revolveri vähän, ja auringonvalon hohde välähti Kempin silmissä. Hän varjosti silmiään ja koetti nähdä sokaisevan säteen suuntaan.

"Totta vie", sanoi hän. "Adye on luovuttanut revolverin."

"Lupaatteko olla syöksymättä ovelle?" sanoi Adye. "Älkää menkö liian pitkälle, vaikka olette voiton puolella. Antakaa toiselle jokin mahdollisuus."

"Te menette takaisin taloon. Millään ehdolla en lupaa mitään."

Adye näytti äkkiä tekevän päätöksensä. Hän kääntyi taloon päin kävellessä hitaasti kätensä selän takana. Kemp katseli häntä ällistyneenä. Revolveri katosi, välähti jälleen näkyviin ja ilmestyi lähemmin tarkastaessa pieneä tummaa esineenä, joka liikkui Adyen perässä. Sitten tapaukset seurasivat nopeasti toisiaan. Adye hypähti taaksepäin, pyörähti ympäri, tavoitti pikku esinettä onnistumatta, nosti kätensä ja kaatui eteenpäin kasvoilleen, jättäen ilmaan pienen sinisen savutuprun. Kemp ei kuullut laukauksen ääntä. Adye vääntelehti, kohosi toisen käsivartensa nojaan, kaatui taas suulleen ja jäi liikkumatta makaamaan.

Jonkin aikaa Kemp katseli Adyen rauhallisen velttoa asentoa. Iltapäivä oli hyvin kuuma ja tyyni, ei mikään muu näyttänyt häiritsevän hiljaisuutta kuin pari keltaista perhosta, jotka ajelivat toinen toistaan pensaikossa talon ja maantieveräjän välillä. Adye makasi nurmikolla lähellä veräjää. Kaikissa taloissa maalle johtavan tien kahden puolen oli ikkunankaihtimet vedetty eteen, mutta eräässä pienessä vihreässä huvimajassa näkyi jokin valkoinen olento, luultavasti vanha mies nukkumassa. Kemp tähysteli talon ympäristyä nähdäkseen vilahdukselta revolverin, mutta se oli kadonnut. Hänen silmänsä siirtyivät jälleen Adyeen. Leikki oli totisesti alkanut.

Silloin kuului ulko-ovelta kellonsoittoa ja koputusta, joka lopulta kävi rajuksi, mutta noudattaen Kempin ohjeita olivat palvelijat sulkeutuneet huoneisiinsa. Sitä seurasi hiljaisuus. Kemp istui ja kuunteli ja alkoi sitten varovasti kurkistella ulos kaikista kolmesta ikkunasta perätysten. Hän meni portaiden yläpäähän ja seiso i kuunnellen levottomasti. Hän otti aseekseen makuuhuoneen hiilihangon ja meni taas tutkimaan alakerran ikkunoiden hakoja. Kaikki oli turvallista ja rauhallista. Hän palasi näkötorniin. Adye makasi liikkumatta hiekkakäytävän reunalla samassa paikassa, johon oli kaatunut. Palvelijatar oli tulossa poliisin kanssa huviloiden ohi johtavaa tietä.

Kaikkialla oli kuolemanhiljaista. Nuo kolme ihmistä näyttivät lähestyvän hyvin hitaasti. Kemp mietiskeli, mitä hänen vastustajansa nyt puuhasi.

Hän säpsähti. Alhaalta kuului jymähdys. Hän epäröi ja meni taas alakertaan. Äkkiä alkoi talo kaikua voimakkaista iskuista ja puun pirstoutumisesta. Hän kuuli, että jokin läjähti, ja selvästi helistettiin ikkunaluukkujen rautahakoja. Hän kiersi avainta ja avasi keittiön oven. Samassa lensivät ikkunaluukut murskautuen ja säpäleinä sisään. Hän seiso i säikähtyneenä. Ikkunan kehys, erästä poikkipuuta lukuunottamatta, oli vielä eheä, mutta vain pieniä lasisäleitä oli jäänyt kehykseen. Luukut oli lyöty sisään kirveellä ja kirves putoili voimakkain iskuin puitteisiin ja niitä tukeviin rautatankoihin. Sitten se äkkiä lensi syrjään ja katosi.

Kemp näki revolverin lojuvan ulkona polulla. Sitten tuo pikku ase lennähti ilmaan. Hän hypähti syrjään. Revolveri pamahti liian myöhään, ja viereisen oven nurkasta lensi sälö hänen päänsä yli. Hän läimäytti oven kiinni ja lukitsi sen. Sen takana seistessään hän kuuli Griffinin huutavan ja nauravan. Sitten alkoi taas kuulua kirveeniskuja, joihin liittyi särkymistä ja murskautumista.

Kemp seiso i käytävässä koettaen ajatella. Hetken kuluttua olisi Näkymätön Mies keittiössä. Sen ovi ei pidättäisi häntä hetkeäkään, ja sitten...

Taas kuului ulko-ovelta soittoa. Varmaankin siellä olivat poliisit. Hän juoksi käytävään, nosti ketjua ja veti salvat syrjään. Hän käski tytön puhua, ennenkuin avasi ketjun, ja kolme ihmistä syöksyi sisälle yhtenä rykelmänä, minkä jälkeen Kemp taas kiskaisi oven kiinni. "Näkymätön Mies!" sanoi Kemp. "Hänellä on revolveri, jossa on jäljellä kaksi luotia. Hän on tappanut Adyen. Päässyt jollakin tempulla ampumaan. Ettekö nähnyt häntä ruohokentällä? Hän makaa siellä."

"Kuka?" kysyi toinen poliisi.

"Adye", vastasi Kemp.

"Me tulimme takatietä", virkkoi tyttö.

"Mikä tuo jymähdys oli?" kysyi toinen poliisi.

"Hän on keittiössä — tai tulee pian. Hän on löytänyt kirveen..."

Äkkiä alkoi koko talo kaikua Näkymättömän Miehen iskiessä kirveellä keittiön ovelle. Tyttö tuijotti keittiöön päin ja astui ruokasaliin. Kemp koetti selittää tilannetta katkonaisin lausein. He kuulivat keittiön oven murtuvan.

"Tämän kautta!" huusi Kemp ryhtyen hurjasti toimimaan ja työnsi poliisit sisään ruokasalin ovesta.

"Hiilihanko!" sanoi Kemp ja hyökkäsi tuliristikon luo.

Hän ojensi noutamansa hiilihangon toiselle poliisille ja ruokasalin hiilihangon toiselle.

Sitten hän heittäytyi taaksepäin. "Hup!" sanoi toinen poliisi, koukistui ja tuns i kirveen tärähtävän hiilihankoonsa. Pistoolista lensi viimeisen edellinen luoti, joka rikkoi arvokkaan taulun. Toinen poliisi huitaisi hiilihangolla pikku asetta kohti, samoin kuin näpsäytetään ampiainen alas, ja pudotti sen kalisten lattialle.

Ensi kolahduksen kuullessaan tyttö kirkaisi ja seiso i jonkun aikaa kiljuen tulisijan vieressä. Sitten hän juoksi avaamaan ikkunaluukkuja — mahdollisesti aikoen lähteä pakoon murskautuneiden ikkunoiden kautta.

Kirves peräytyi käytävään ja jäi noin kahden jalan korkeudelle maasta. He voivat kuulla Näkymättömän Miehen hengitystä. "Väistytkää te kaksi miestä syrjään", komensi hän. "Minulla on asiaa vain tuolle Kemp nimiselle."

"Meillä on asiaa teille", vastasi toinen poliisi astuen nopeasti eteenpäin ja sivaltaen hiilihangolleen Ääntä kohti. Näkymätön Mies oli varmaankin peräytynyt, ja nyt hän kolhaisi sateenvarjotelinettä.

Kun poliisi oli kahden vaiheilla, pitäen hiilihankoa valmiina, kuten oli aikonut, lähestyi Näkymätön Mies kirves kädessään. Poliisin kypäri litistyi kuin paperi ja isku lennätti miehen vierimään lattiaa pitkin, keittiön portaiden yläpäähän.

Mutta toinen poliisi, joka tähtäsi kirveen taakse hiilihangolleen, sai isketyksi johonkin pehmeään, joka naksautti. Kuului kova tuskanhuuto, ja sitten kirves putosi lattialle. Poliisi sivalsi taas tyhjyyteen, mutta ei osunut mihinkään. Hän laski jalkansa kirveelle ja iski taas. Sitten hän jäi seisomaan hiilihanko koholla ja kuunteli jännittyneenä pienintäkin liukahdusta.

Hän kuuli, että ruokasalin ikkuna aukeni ja joku siellä juoksi kiireesti. Hänen toverinsa kierähti ympäri ja nousi istumaan, veren virratessa hänen toisen silmänsä ja korvansa välistä. "Missä hän on?" kysyi lattialla istuva mies.

"En tiedä. Osasin häneen. Hän seisoo jossakin eteisen puolella, jollei ole pujahtanut ohitsesi. Tohtori Kemp — kuulkaapa, herra!"

"Tohtori Kemp!" huusi poliisi taas.

Toinen poliisi alkoi vääntäytyä pystyyn. Hän nousi seisomaan. Äkkiä kuului keittiön portaista hiljaista paljaiden jalkojen sipsutusta. "Hei!" huusi toinen poliisi ja lennätti sinne hiilihankonsa. Se särki pienen kaasuhanan.

Hän näytti aikovan seurata Näkymätöntä Miestä alakertaan. Sitten hän muutti mieltään ja lähti ruokasaliin.

"Tohtori Kemp..." aloitti hän ja jätti kesken.

"Tohtori Kemp on sankari", sanoi hän toverinsa katsoessa hänen olkapäänsä yli.

Ruokahuoneen ikkuna oli selkoselällään, eikä Kempistä tai palvelijatar näkynyt missään.

Toisen poliisin käsitys Kempistä oli täsmällinen ja elävä.

KAHDEKSASKOLMATTI LUKU

Vainooja vainottavana

Herra Heelas, tohtori Kempin lähin naapuri huvilanomistajain joukossa, nukkui huvimajassaan silloin kun Kempin talon piiritys alkoi. Hän kuului siihen jyvään enemmistöön, joka ei tahtonut uskoa "koko hassutukseen" Näkymättömästä Miehestä. Mutta hänen vaimonsa uskoi, kuten hän jälkeensä sai huomata. Hän tahtoi välttämättä kävellä puutarhassaan, ikäänkuin ei mitään erikoista olisi uhkaamassa, ja iltapäivällä hän meni nukkumaan, niinkuin ainakin oli hänen tapanaan tähän vuodenaikaan. Hän nukkui kaiken sen aikaa, jolloin ikkunoita särjettiin, ja heräsi sitten äkkiä, mielessään omituinen usko, että jokin oli hullusti. Hän katsahti Kempin taloon päin, hieroi silmiään ja katsoi taas. Sitten hän laski jalkansa lattialle ja kuunteli. Hän väitti olevansa noiduttu, mutta outo ilmiö pysyi yhä näkyvässä. Talo näytti siltä kuin se olisi hyljätty viikkokausiksi — hirveän metelin jälkeen. Kaikki ikkunat olivat rikki ja näkötornin työhuoneen ikkunaa lukuunottamatta sisäpuolisten luukkujen peitossa.

"Voisin vannoa, että kaikki oli kunnossa", mutisi hän ja vilkaisi kelloonsa, "kaksikymmentä minuuttia sitten".

Hän kuuli tahdikasta jysähtelyä ja lasin helinää matkan päästä. Ja sitten, hänen istuessaan suu auki, tuli vieläkin ihmeellisempää. Ruokasalin ikkunaluukut lensivät rajusti auki, ja hattupäinen palvelustyttö ilmestyi hurjasti tempomaan ikkunanpuoliskoa. Äkkiä tuli hänen rinnalleen mies auttamaan. Se oli tohtori Kemp! Pian aukenikin ikkuna, ja palvelijatar rimpui sieltä ulos, syöksyen eteenpäin ja kadoten

pensaikkoon. Herra Heelas nousi seisomaan, huudahtaen epäselvästi ja kiivaasti näistä ihmeellisistä asioista ymmällä. Hän näki Kempin seisovan ikkunalaudalla, hypähtävän maahan ja melkein heti taas ilmestyvän juoksemassa pitkin pensaikossa kulkevaa polkua hyvin kumarassa ikäänkuin huomiota välttääkseen. Hän katosi erään laburnum-pensaan taakse ja tuli jälleen näkyviin kapuamassa aukeata hiekkanutmea rajoittavan aidan yli. Sekunnissa hän oli päässyt sen yli ja juoksi rinnettä alas Heelasia kohti hirveää vauhtia.

"Hitto vie!" huudahti Heelas, jonka mieleen äkkiä juolahti eräs ajatus.
"Nyt on liikkeellä se peto, Näkymätön Mies! Kaikki on sittenkin totta!"

Kun Heelas ajatteli tällä lailla, ryhtyi hän myös senmukaisiin toimiin. Hänen kokkinsa, joka tähysteli ullakkokerroksen ikkunasta, hämmästyti huomattessaan tohtori Kempin laukkaavan taloa kohti noin tusinan kilometrin nopeudella tunnissa. Nyt kuului ovien pauketta, kellojen soittoa ja Heelasin ääni mylvimässä kuin härkä. "Sulkekaa ovet, sulkekaa ikkunat, sulkekaa kaikki — Näkymätön Mies tulee!" Heti kajahteli talossa huutoja ja käskyjä ja kiireisten askelten kopinaa. Hän juoksi itse sulkemaan kuistille aukenevan lasioven. Silloin ilmestyivät Kempin pää ja hartiat ja polvi puutarhan aidan yläpuolelle. Pian sitten Kemp oli raivannut itselleen tien parsalavojen poikki ja juoksi tenniskentän yli taloa kohti.

"Ette voi päästä sisään", sanoi Heelas sulkien teljet. "Olen hyvin pahoillani, jos hän ajaa teitä takaa — mutta ette voi päästä sisään!"

Kempin kauhistuneet kasvot ilmestyivät ihan lasin taakse; hän koputti ja ravisti hurjasti ovea. Huomattuaan ponnistuksensa turhiksi hän juoksi kuistia pitkin, hyppäsi sen päästä maahan ja meni jyskyttämään sivuovelle. Sitten hän juoksi syrjäportista talon etupuolelle ja siitä mäkitielle. Heelas, jonka kauhistuneet kasvot näkyivät ikkunassa katselemassa, oli tuskin todennut Kempin kadonneen, kun näkymättömät jalat survoivat parsaruohoja sinne tänne. Silloin Heelas pakeni kiireesti yläkertaan eikä nähnyt takaa-ajon loppuvaiheita. Mutta kulkiessaan porraskäytävän ikkunan ohi hän kuuli vielä syrjäportin paukahtavan.

Päästyään mäkitielle Kemp lähti tietysti alaspäin ja joutui siis itse suorittamaan saman kilpajuoksun, jota oli vain neljä päivää sitten niin arvostelevasti katsellut näkötorninsa työhuoneen ikkunasta. Hän juoksi oikein hyvin, kun ottaa lukuun, että hän oli harjaantumaton, ja vaikka hänen kasvonsa olivatkin kalpeat ja kosteat, pysyi hänen järkensä koko ajan viileänä. Hän laukkasi pitkin harppauksin, ja missä tahansa tuli eteen kaistale karkeaa maata tai teräväsyryjäisiä kiviä tai kiiltävä lasisiru, kulki hän sen poikki ja antoi takaa-ajavien paljaiden näkymättömien jalkojen tulla minkä kautta halusivat.

Ensimmäisen kerran elämässään Kemp huomasi, että mäelle johtava tie oli kuvaamattoman autio ja tyhjä ja että alhaalla kukkulan juurella oleva kaupunki alkoi vasta kummallisen kaukana. Mikään ei ollut tuntunut hitaammalta ja vaivaloisemmalta etenemistavalta kuin juokseminen. Kaikki pikku huvilat, jotka nukkuivat iltapäiväauringossa, näyttivät lukituilta ja teljetyiltä. Epäilemättä ne oli lukittu ja teljetty hänen omien määräystensä mukaan, mutta olisihan niissä kuitenkin saanut olla tähystäjä tällaisten tapausten varalta! Kaupunki alkoi nyt kohota, meri oli vaipunut näkyvistä sen taakse, ja alhaalla liikkui ihmisiä. Eräs raitiovaunu saapui juuri kukkulan juurelle. Sen takana oli poliisiasema. Olivatko ne askelia, mitä hän kuuli takaansa? Loppupinnistys!

Alhaalla ihmiset tuijottivat häneen, pari kolme lähti juoksemaan, ja hänen hengityksensä alkoi korista kurkussa. Nyt oli raitiovaunu ihan lähellä, ja "Hauskoissa Kriketinpelaajissa" suljettiin meluten ovia. Raitiovaunun takana oli pölkköjä ja hiekkakasa — siellä kaivettiin ojaa. Hänen mieleensä juolahti hetkeksi ajatus hypähtää raitiovaunuun ja läimäyttää ovet kiinni. Sitten hän päätti lähteä poliisiasemalle. Seuraavalla hetkellä hän sivuutti "Hauskojen Kriketinpelaajien" oven ja joutui kadun umpipäähän ihmisten keskelle. Raitiovaunun ajaja apulaisineen tuijotti hämmästyneenä moisesta hirveästä kiireestä, hevosten seisoessa irrallaan. Edempänä näkyi hiekkakasojen takaa työmiesten kummastelevia naamoja.

Kempin vauhti hiljeni vähän, ja sitten hän kuuli takaa-ajajansa nopeat askeleet ja ryntäsi taas eteenpäin. "Näkymätön Mies!" huusi hän työmiehille tehden epämääräisen viittauksen kädellään, sai uuden päähänpiston ja loikkasi kaivannon yli, joten hänen ja takaa-ajajan välille jäi meluava joukko. Luopuen sitten ajatuksestaan pyrkiä poliisiasemalle hän kääntyi pienelle syrjäkadulle, syöksyi erään vihanneskauppiaan rattaitten ohi, epäröi kymmenesosan sekuntia makeiskauppiaan myymälän ovella ja lähti sitten pyyhältämään lehtokujalle päin, jota pitkin pääsi takaisin kukkulalle vievälle pääkadulle. Pari kolme pientä lasta leikki siellä; ne kirkkaisivat ja hajaantuivat eri suuntiin hänet nähdessään. Samassa aukeni ovia ja ikkunoita ja kiihtyneet äidit ilmaisivat mieltään. Taas hän rynnisti kukkulalle päin kolmen sadan metrin päässä raitiotielinjan loppupisteestä, ja kohta kuului hänen korviinsa hurjaa meteliä ja ihmisten juoksemista.

Hän vilkaisi pitkin katua kukkulaa kohti. Kymmenkunnan metrin päässä juoksi roteva työmies kiroten

katkonaisesti ja huitoen silmittömästi lapiolla, ja ihan hänen takanaan tuli raitiovaunun kuljettaja kädet nyrkkiin puristettuina. Toiset seurasivat näitä kahta lyöden ja huutaen. Alaspäin kaupunkia kohti juoksi miehiä ja naisia, ja Kemp näki selvästi erään miehen tulevan ulos myymälän ovesta keppi kädessä. "Hajaantukaa! Hajaantukaa!" huusi joku. Äkkiä Kemp käsitti, että takaa-ajo oli joutunut uuteen vaiheeseen. Hän pysähtyi ja katseli ympärilleen lähettäen. "Hän on täällä lähellä!" huusi hän. "Pitää järjestyä..."

Hän sai kovan iskun korvansa alle ja keikahti pahasti, koettaen kääntyä näkymätöntä vastustajaansa kohti. Hänen onnistui pysytellä jaloillaan, ja hän huitaisi kädellään tyhjään ilmaan. Silloin hän taas sai iskun leukansa alle ja syöksyi suinpäin maahan. Samassa iski polvi hänen rintansa alle, ja pari kättä tarttui kiihkeästi hänen kurkkuunsa, mutta toisen ote oli heikompi kuin toisen. Hän tarttui ranteisiin, kuuli tuskanhuudon ahdistajansa suusta, ja silloin suhahti työmiehen lapioiden läpi hänen yläpuolelleen ja iski johonkin, niin että kuului kumea jysähdys. Samassa hän tunsu jotakin märkää tipahtavan kasvoilleen. Äkkiä heltisi ote hänen kurkustaan, ja vimmatusti ponnistaen Kemp irroitti itsensä, tarttui rampautuneeseen olkapäähän ja kierähti päälle päin. Hän sai käsiinsä lähelle maata jääneet näkymättömät kyynärpäät. "Nyt sain hänet kiinni!" huusi Kemp. "Auttakaa, auttakaa — pitäkää kiinni! Hän on maassa. Tarttukaa hänen jalkoihinsa!"

Samassa hyökkäsi monta ihmistä yhtäaikaa tappelu paikalle, ja vieras, joka olisi äkkiä ilmestynyt tielle, olisi voinut ajatella, että tässä suoritettiin tavattoman hurjaa jalkapallo-ottelua. Kempin huudon jälkeen ei kuulunut enää kiljumista — ainoastaan iskujen ja jalkojen töminää ja raskasta hengitystä.

Sitten tuntui valtava ponnistus, ja Näkymätön Mies kompuroi seisaalle. Kemp piti hänestä kiinni edestäpäin kuin ajokoiraa hirvestä, ja tusina käsiä oli takertunut näkymättömään ja kiskoi häntä. Raitiovaunun kuljettaja sai häntä kiinni niskasta ja laahasi häntä taaksepäin.

Taas vaipui rimpuileva miesjoukko maahan. Luultavasti siinä potkittiin raivoisesti. Sitten kuului huikea huuto: "Armoa, armoa!" joka pian vaimeni tukehtuvaksi vaikerrukseksi.

"Peräytykää, villityt!" huusi Kemp käheästi ja työnsi rotevia miehiä voimakkaasti taaksepäin. "Hän on loukkaantunut, kuuletteko! Väistykää!"

Lyhyen kahakan jälkeen tuli paikalle tilaa, ja sitten piirissä seisovat kiihtyneet miehet näkivät tohtorin polvillaan, kuten näytti, viidentoista tuuman korkeudella ilmassa ja pitelevän näkymättömiä käsivarsia maata vasten. Hänen takanaan puristi eräs poliisi näkymättömiä nilkkoja.

"Älkää päästäkö häntä karkuun!" huusi iso työmies pidellen kädessään verentahraamaa lapiota, "hän vain teeskentelee".

"Hän ei teeskentele", vastasi tohtori kohottaen varovasti polveaan, "ja sitäpaitsi minä pidän hänestä kiinni". Hänen kasvonsa olivat saaneet ruhjevammoja ja alkoivat jo käydä punaisiksi. Hän puhui samealla äänellä, kun toisesta huulesta vuoti veri. Sitten hän irroitti toisen kätensä ja nähtävästi tunnusteli vastustajansa kasvoja. "Suu on ihan märkä", virkkoi hän ja lisäsi hetken kuluttua: "Miesparka!"

Hän nousi äkkiä ja polvistui sitten maahan näkymättömän olennon viereen. Siinä tuupittiin ja tyrkittiin, ja sitten kuului jalkojen töminää, kun uusia ihmisiä tuli yhä lisäämään entistä tungosta. Miehiä tuli taloista. "Hauskojen Kriketinpelaajien" ovet olivat äkkiä selkoselällä. Hyvin vähän puhuttiin. Kemp tunnusteli jotakin, mikä toisista näytti tyhjältä ilmalta. "Hän ei hengitä", sanoi hän ja lisäsi sitten: "Sydän ei kuulu enää sykkivän. Hänen kylkensä — uh!"

Eräs vanha nainen, joka kurkisteli ison työmiehen kainalosta, kiljaisi kimeästi: "Katsokaapas tuota!" ja ojensi ryppyisen sormensa. Jokainen huomasi seuratessaan hänen sormensa suuntaa käden ääriiivat heikkoina ja läpikuultavina kuin lasia, niin että saattoi erottaa laskimot ja valtimot ja luut ja hermot — ramman ja velton käden. Se kävi tummemmaksi ja läpinäkymättömäksi jo silloin, kun he siihen tuijottivat.

"Ohoh!" huusi poliisi. "Tuossa näkyy hänen jalkansa!"

Ja niin jatkui omituinen näkyväksi lihaksi muuttumisen vaihe, alkaen käsistä ja jaloista ja hiipien hitaasti raajoja myöten ruumiin keskiosiin asti. Näytti siltä kuin olisi myrkkyy hitaasti levinnyt. Ensin ilmestyivät pienet valkeat suonet, jotka hahmottelivat jäsenen himmeään harmaat ulkopiirteet, sitten lasimaiset luut ja monimutkainen valtimoverkko, senjälkeen liha ja nahka, ensin heikkona ja sumuntapaisena, sitten nopeasti muuttuen tiiviiksi ja läpinäkymättömäksi. Pian he saattoivat nähdä hänen murskautuneen rintansa ja hartiansa ja hänen vääntyneiden ja survottujen kasvojensa hämärät ääriiivat.

Kun joukko lopulta väistyi, niin että Kemp saattoi seisoa suorana, näkivät he maassa makaavan

alastomana ja säälittävänä noin kolmikymmenvuotiaan nuoren miehen ruhjotun ja murskatun ruumiin. Hänen hiuksensa ja kulmakarvansa olivat valkeat — ei vanhuuttaan, vaan sen vuoksi, että hän oli luonnottoman valkoverinen, ja hänen silmänsä olivat granaatinväriset. Kädet olivat nyrkissä ja silmät ihan auki. Hänen kasvoistaan ilmeni viha ja kauhu.

"Peittäkää hänen kasvonsa!" huusi eräs mies. "Peittäkää Herran tähden nuo kasvot!"

Joku toi lakanan "Hauskoista Kriketinpelaajista", ja siihen käärittynä hänet kannettiin mainittuun taloon. Ja siellä kurjalla vuoteella, kirjavassa, huonosti valaistussa makuuhuoneessa, tietämättömän ja kiihoittuneen ihmisjoukon ympäröimänä, murskattuna ja haavoittuneena, petettynä ja kenenkään säälimättä päätti tämä Griffin, joka ensimmäisenä kaikista ihmisistä oli tehnyt itsensä näkymättömäksi, lahjakkain luonnontutkija, mitä maailma milloinkaan on nähnyt, sanomattoman viheliäisenä omituisen ja hirveän uransa.

LOPPUHUOMAUTUS.

Näin päättyy kertomus Näkymättömän Miehen omituisesta ja ilkeästä kokeesta. Jos haluatte kuulla hänestä enemmän, tarvitsee teidän mennä Port Stowen läheiseen pikku ravintolaan ja puhutella sen isäntää. Ilmoituskilpenä siellä on tyhjä lauta, jossa on vain hatun ja saappaitten kuva, ja sen nimi on sama kuin tälläkin kertomuksella. Isäntä on lyhyt ja lihava pikku mies, jolla on lieriön muotoisena ulkoneva nenä, kankea tukka ja kasvot epätasaisesti punertavat. Juokaa runsaasti, ja silloin hän kertoo teille runsaasti kaikesta siitä, mitä hänelle tapahtui sen ajan jälkeen, ja kuinka lakimiehet koettivat "anastaa" häneltä aarretta, joka häneltä tavattiin.

"Kun he sen keksivät, eivät he voineet näyttää toteen, kenen rahoja ne olivat. Hitto minut vieköön", sanoo hän, "jolleivät he koettaneet saada minua kiinni aarteen luvattomasta tallettamisesta! *Näytänkö* minä aarteen tallettajalta? Ja sitten eräs herra antoi minulle muuana iltana punnan, jotta kertoisin tuon tarinan Soitannollisen Seuran iltamassa — ihan omin sanoin vain."

Jos haluatte äkkiä keskeyttää hänen muistelmatulvansa, voitte sen tehdä milloin hyvänsä kysymällä, eikö kertomuksessa mainittu kolmea käsikirjoitusteosta. Hän myöntää niin olleen ja alkaa selittää vannonen ja vakuuttaen, että jokainen luulee niiden olevan *hänen* hallussaan. Mutta, siunatkoon! Ei hänellä niitä ole! "Näkymätön Mies otti ne mukaansa piilottaakseen, kun minä pujahdin pois ja lähdin pyyhältämään Port Stoween päin. Herra Kemp vain on pannut ihmisten päähän sen luulon, että ne jäivät *minulle*."

Hän vaipuu mietteisiin, katselee teitä salavihkaa, puuhailee hermostuneesti laseja järjestelemässä ja lähtee pian pois tarjoiluhuoneesta.

Hän on vanhapoika — hänellä on aina ollut vanhanpojan taipumuksia, eikä koko talossa ole yhtään naista. Ulkonaisesti hän kyllä käyttää nappeja — sitä vaatii yleinen tapa — mutta yksityisemmissä tärkeissä kohdissa, esimerkiksi housujensa kannattamisessa, hän vieläkin turvautuu nuoraan. Hän hoitaa talouttaan ilman yritteliäisyyttä, mutta erinomaisen säädyllisesti. Hänen liikkeensä ovat hitaat, ja hän on suuri ajattelija. Kyläläiset pitävät häntä viisaana ja kunnioitettavan säästäväisenä miehenä, ja Etelä-Englannin eri tiet hän tuntee paremmin kuin Cobbett.

Sunnuntaiaamuisin, joka sunnuntaiaamu ympäri vuoden, kun hän on sulkeutunut ulkomaailmalta, ja joka ilta kymmenen jälkeen hän menee ravintolan vierashuoneeseen, vieden mukanaan lasillisen katajanmarjaviinaa, johon on sekoitettu vähän vettä, ja pantuaan sen pöydälle lukitsee oven ja tutkii ikkunankaihtimet, kurkistaapa vielä pöydän allekin. Kun hän sitten on varma yksinäisyydestään, avaa hän astiakaapin ja erään siellä olevan laatikon sekä tämän laatikon sisällä olevan lippaan, josta hän vetää esille kolme ruskeisiin nahkakansiin sidottua kirjaa ja laskee ne juhllallisesti keskelle pöytää. Kannet ovat kauhtuneet ja vivahtavat merenvihreälle, sillä kerran ne lojuivat ojassa, ja muutamia sivuja on likainen vesi huuhtonut tyhjiksi. Isäntä istuu nojatuoliin ja täyttää hitaasti pitkän savipiipun, silmäillen samalla kirjoja. Sitten hän ottaa yhden niistä käsiinsä ja alkaa sitä tutkia, käännellen lehtiä taakse- ja eteenpäin.

Hänen kulmakarvansa ovat rypyssä, ja huulet liikkuvat vaivaloisesti. "Ohhoh, pieni kakkonen korkealla ilmassa, risti ja tuollainen jonninjoutava koukero. Voi hitto! Millainen älyniekka hän olikaan!"

Pian hän hellittää kirjan, nojautuu taaksepäin ja katselee silmiään räpytellen savun läpi huonetta pitkin sellaista, mitä toisten silmät eivät näe. "Täynnä salaisuuksia", sanoo hän. "Ihmeellisiä

salaisuuksia! Kun kerran pääsen niihin käsiksi — voi hitto! Minä en tekisi, mitä *hän* teki! Minäpä vain — no niin!"

Hän imee piippuaan. Sitten hän vaipuu haaveilemaan elämänsä kuolematonta, ihmeellistä unelmaa. Ja vaikka Kemp on lakkaamatta udellut, ei ainoakaan ihmisolento, kapakoitsijaa lukuunottamatta, tiedä, että nuo kirjat ovat siellä, sulkien sisäänsä näkymättömyyden nerokkaan salaisuuden ja tusinan verran muita salaisuuksia. Eikä kukaan muu saa niitä tietoonsa ennen hänen kuolemaansa.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK NÄKYMÄTÖN MIES ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.